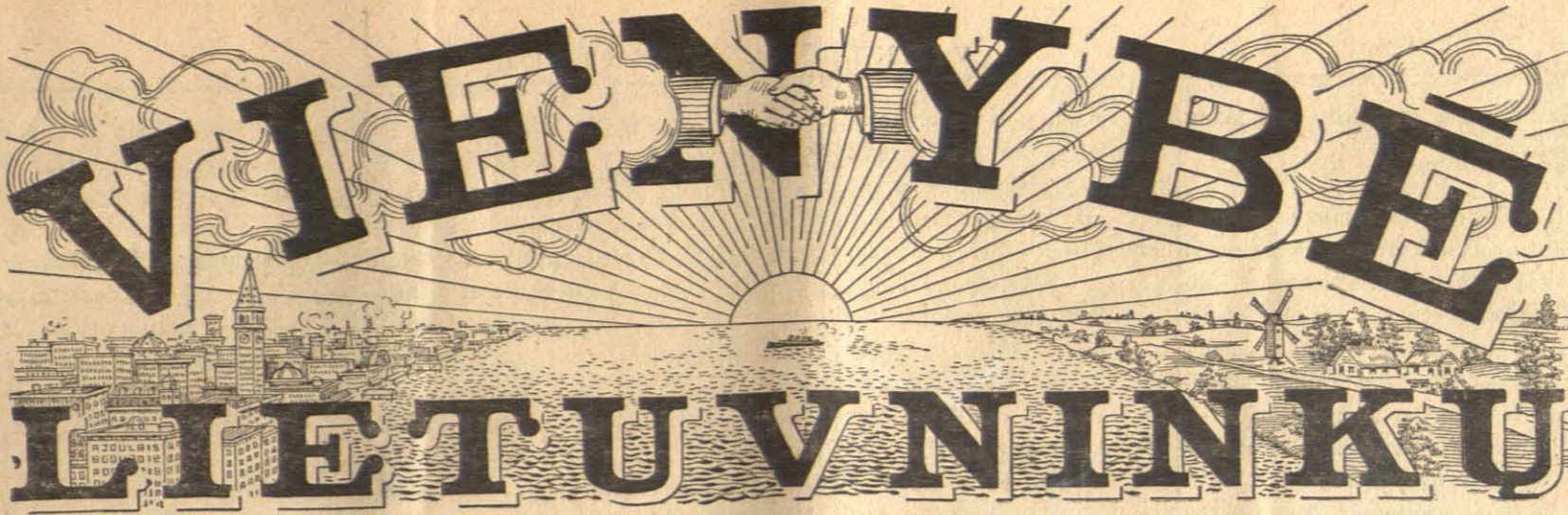

ISEINA KAS SEREDA
 Brooklyn New York.
Prenumerata metams:
 Suvienytose Valstijose \$2.00
 Europoje ir kitur \$3.00
 Kanadoje \$2.50
 Prenumerata mokama iš viršaus. Prenumerata metams skaitosi nuo laiko užsirašymo, ne nuo Naujų Metų.
Apžarsinimų metų klauskite laiškų:
 J. J. Pauksztis ir K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

Visuomenės, literatūros ir politikos savaitinis laikraštis.

"VIENYBĖ LIETUVŪNINKŪ"
 PUBLISHED
 EVERY WEDNESDAY.
 Brooklyn New York.
Yearly subscription rate:
 In the United States ... \$2.00
 To Foreign Countries ... \$3.00
 To Canada ... \$2.50
 Advertising rates on application.
Address all communications to the publishers:
 J. J. Pauksztis & K. Brazys
 120-124 GRAND ST.
 BROOKLYN NEW YORK.

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 23, 1907, AT THE POST OFFICE AT BROOKLYN, N. Y., UNDER ACT OF MARCH 3-rd, 1879.

Apie Lietuvių Doktorų Susivienijimą.

Smagu yra matyti, kad pas mus jau koncentruojasi inteligentija, ypač profesionališkai luomai. Kiekvienas lietuvis turi su džiaugsmu sveikinti Chicagos lietuvių daktarų padarytą žingsnį—sutvėrimą. Lietuvių Daktarų Draugijos. Mūsų gyvenime sveikatos klausimas yra ant pirmos vietos. Kiekvienas žmogus iš pusės milijono lietuvių Amerikoje tankiai suseraga ir turi kreiptis į daktarą. Kurie jau moka angliskai, tie šaukiasi daktarų anglų, vokietį, žydą ir kitoki, kuriems gali išpasakoti savo ligą ir gauti pagalbą. Bet mūsų žmonės iš šimto gal tik penki gali angliskai gerai susišnekėti. Todėl, neturėdami ant vietos lietuvių gydytojo, ant pirštų susirodo su daktarais svetimtaučiais; o turėdami sunkesnes ligas kreipjasi net per laiškus į tolimus miestus pas įvairius gydytojus. Iš čia pasidarė dirva visokiems institutams, klinikiams ir taip vadinamiems „stebūklingiems daktarams“, kurie milijonus dolerių iš žmonių sau supila, o jų „gydymas“ turi taip abejotinę vertę, kad pastaraisiais metais net Amerikos valdžia išikišo į tų „stebūkladarių“ praktiką ir keletą garsiųjų šarlatanų daktarų jau patupdė už groty. Bet daugelis jų dar yra. Tokius valdžia tebetyrinėja ir diena ne metu po biki juos mažis. Prieš tokius šarlatanus ir organizuojasi lietuviai daktarai, kurie valdžiai padės juos sugaudyti. Kas gi tokio žingsnio nepagirs.

Tačiau kiekvienas klausimas turi dvi puses: kiekvienas žižonas turi pamušalą, kuris taip gi esti svarbus. Mes norėtume išversti ir kitą pusę šito klausimo. Lietuvių daktarų draugija savo konspekte, tilpusiame „Lietuvoje“, nurodo savo tikslą — kariauti su prigavikais daktarais. Kova pirmiausiai prasidės nuo laikraščių, kurie tų netikrų daktarų apskelbimus priima. O pas mus nerasi nei vieno laikraščio, kuris be tų apžarsinimų užsilaikytų. Mūsų daktarai visus laikraščius privers išmesti tokius apžarsinimus. Keletas laikraščių turės užsidaryti ar bent taip nusilpnės, kad jų gyvenimas bus tik vegetuojan-

čio džiovininko. Tikrieji daktarai savo apskelbimais šitos vietos negalės užpildyti. Laikraščiai nusilpnės ir per tai susimažis ir žmonių švietimo keliai. Tai bus jau visuomenės pralaimėjimas. Berods daktarai pasakys, kad laikraščiai gali gauti kitus, „geresnius“ apskelbimus. Bet jie nežino, kad jokios didelės firmos lietuvių savaitiniams laikraščiams apskelbimų neduoda: jos duoda tik dienraščiams, o mes dienraščių neturime.

Ar tuomi bus sulauikyta prigavingų daktarų apskelbimai? Anaipitol. Kas gi nežino, kad jau ir dabar didžiausi prigavikai prie laikraščių nelabai kreipjasi. Jie išrado kur-kas pasekmingesni išskelbimo būdą. Tas būdas yra: kalendoriai, almanachai, užsirašymų knygutės, net čielos knygos (a la „Vadovas į sveikatą“). Firmai daug pigiau tokius kalendorius, etc. išleisti, užlaikyti savo keliaujančius agentus ir į kiek vieną grįtelę šita savo „literatūra“ pristatyti miestuose ir kaimeliuose. Mūsų laikraščiai patenka koks vienas numeris į rankas gal vieno iš tūkstančio žmonių ir tai perskaičius esti sunaikinams. Tuom tarpu tokių kalendoriai, almanachai, knygos, memorandumai pateks į kiekvieno žmogaus rankas, jie gulės ant stalo, kabės ant sienų, bus nešiojami kišenėse ir kas minutę žmogus pažvelgs susiras sau reikalingą „daktarą“ šarlataną, ar kaip ten juos nepavadinus, nes mūsų žmonės šarlatanams daug labiau tiki, negu geriems profesionališkiesiems daktarams, ypač da jeigu lietuvių daktarų mes taip mažai turime. Todėl „gydymas per laiškus“ žydės savo pilname skautume, nei valdžios, nei daktarų, nei laikraščių, nei žmonių nekontroliuojamas. Tokiu būdu mūsų laikraščiai bus susilpninti, o šarlatanams kelias nebus uždarytas, bet da platesnis paliktas. Ir tuomi bus pavojingasis, kad jų apžarsinimų laikraščiuos neesant, žmonės (geresni žmonės) manys, kad jų jau visai nėra. Tuom tarpu piktybė bus tik nuo visuomenės akių paslėpta, bet neprasalinta. Nors mūsų daktarų draugija manytis, savo laikraščius paspa-

dusi po letena, padariusi labai didelį darbą, vienok tai bus mūsų visuomenės labui ne didelis plusas, o gal ir minusas. Tas jau net laikraštininkų susivaižavimuose buvo plačiai svarstyta,— ir svarstyta ne vien leidėjų, bet ir visai žmonių bešališkų, tuomi neužinteresuotų: rasta, jog taip smarki operacija laikraščiams pakenks, o visuomenės neapsaugos.

Žinoma, laikraščijos švarumo klausimas visuomet pas mus tebėra atviras, ir laikui bėgant jisai bus tinkamai išrištas. Tik tai ne taip paviršutiniu būdu. To klausimo paviršutinumą yra štai kame. Žaizda iš paviršiaus bus rodos užgydyta, bet viduje ji pasiliks. Taip lygiai kaip Amerikos valdžia padarė su uždraudimu viešosios prostitucijos: rods viešai prostitucija rodos kuoatšiausiai yra uždrausta, tuom tarpu ji žydi laptai tokioje reališkoje tikrybėje, su visomis pasibaistėtinomis ligų užsikrėtimis pasekmėmis, kad net plaukai ant galvos stojis visų Amerikos sociologų. Su išmetimu iš mūsų laikraščių šitų apžarsinimų bus ir gi tik iš viršaus apdėta žaizda šašu, bet viduje pasiliks kiaurai organizmą edanti liga. Kas gi nežino, kaip Amerikoje visoki prigavikai veda taip gudriai savo slaptingas klastas, kurios daug geriau būtų, jei būtų matomos ir viešomis priemonėmis gydamos. Kas-kas, o jau daktarai šituos apsireiškimus geriausiai žino iš savo patyrimo.

Kas gi reikia daryti? Žinoma, kad reikia spausti laukan iš laikraščijos ir prigavikus. Bet pasilieka gydyti mūsų visuomenėje šita žaizda iš vidaus. Kokiu būdu? Mums rodos, kad šitie būdai turi daktarams rūpėti daug daugiau, negu laikraščiams, nes jie yra praktikai ir specialistai. Reikia mūsų žmonėms edukacijos švietimo; reikia mūsų žmonės supažindinti su higienos pamatinėmis, kad galėtų nuo ligų apsisaugoti. Tai viena. Antra — reikia žmonėms nuolatos aiškinti, kas tai yra tikroji medicina ir kas tai yra šarlatanai. Čia jau daktarų pareiga. Reikia rašyti knygas, brošūreles ir mūsų laikraščiuosna straipsnius. Štai kame bus didžiausias smūgis prigavikams, nes žmonės bus apšviesti iš tos pusės ir nesikreips į prigavikus. Štai kame bus antidotas prieš nuodus. Tie patys laikraš-

čiai, kuriems dabar padeda šarlatanai užsilaikyti, tegul patiems šarlatanams pakasa jų buvimo pamatus, tegul juos naikina viešu ir nuoseklum būdu. Kada žmonės matys tokių naudingą savo vientaučių daktarų pasidarbavimą ir matys laikraščiuose taip jiems naudingus straipsnius, tada pradės plačiau skleisti mūsų laikraščiai ir tada palengva galės ateiti toki gadyne, kad laikraščiai galės apeiti be jokių abejotinos vertės apskelbimų ir galės be jų užsilaikyti. Šiaip daktarai, boykoduodami mūsų laikraščius del tų apskelbimų, darys tą tik del savo profesijos palaikymo, skandydami savo laikraščius ir su maža visuomenei naudai. Žmonės tada vis tiek nebus pratinami prie higienos. Taip mažai dabar pas mus esant lietuvių daktarų, vis tiek mūsų žmonės šauksis prieš šarlatanų iš kalendorių, almanachų ir visokių masinančių kningelių. Mūsų daktarai savo žmonių švietimui nesidarbuos, o šarlatanai darbuosis savo gešeftų varymui.

Suprantama, kad mes čia nenorime duoti lekeijos mūsų gerbiamiesiems vientaučiams daktarams. Keletas iš jų yra, kurie, kiek galėdami, rašo į laikraščius ir šiekias tokias kningeles apie žmonių sveikatą. Bet to dar neužtenka. Reikia smarkesnio darbo. Ant šito ir naują Lietuvių Daktarų Draugiją turėtų atkreipti savo aki. Ne paskui šarlatanus reikia vaikyti ir tik jais rūpintis, bet reikia pirmiausiai rūpintis mūsų visuomene. Prigavikų neišganysim. Reikia visuomenę ganyti ir šviesti. Tada ir pati visuomenė, kaip laikraščiams taip ir daktarams padės ir palengvis šitą didelį ir labai jau pribrendusį darbą-apsaugojimą mūsų vientaučių nuo prigavingų išnaudojimų.

Peržvalga.

// **Vaidai už Čenstochavą.** Čenstochava su „stebūklingu“ šv. Motinos paveikslu“ yra senai žinoma lietuviams, — seniau buvo žinoma išto, kad dvasiškijsa kaset suagi tuodavo būrius dievobaimingų moterėlių prie „stebūklų“ keliauti, o vėliaus da skardžiau pasigarsino su kun. Maecho skandalu. Dabar atėjo už Čenstochavą jau politiškai ginčai. Tūlas kovingas

Puslatis parašė „Viltien“ straipsnį, kuriame skaudžiai įžeidė lenkus: mat nurodė, kad lenkų dvasiškijsa sumanė padaryti Čenstochavon didžiausią maldininkų kelionę. Kuningams išsiuntineta net laiškai, kad jie agituotų maldininkus keliauti ir tuomi... „sustiprinti lenkų dvasią“. Todėl ant lenkų užsi puolama, kad jie religiją išnaudoja Lenkijos politikai. Lenkai tą paskaitė už aštrų įžeidimą ir smerkia „Viltį“, kaip... „einančią prieš tikėjimą“. Lenkai mat ir religijoje jiesko naudos savo tautai stiprinti.

Lenkai labai dažnai, smurtai išeina kovon už savo tautystę. Lietuvoje net peržengia logikos ir sveiko proto ribas. Kas kita, vienok, Lenkijoje. Čenstochava juk lenkų žemėje. Tai jų miestas, jų nuosavybė. Tėnai jie turi teisę, ką nori daryti. Ypač jie gali tą išnaudoti net savo šalies politikai. Argi peiktina, kad lenkai ir iš religijos renka savo tautai naudą? Ar gi girtina būtų mūsų dvasiškijsa, kad ji iš religijos nejieškotų savo tautai naudos? Jeigu žmonės turi religiją, tai jie privalo iš jos jieškoti ne tik dvasės, bet ir medžiaginės bei politiškos stiprybės. Kam tad būtų ir religijoje, jeigu tautai ir žmonėms neneštų naudos? Ką pasakytum ant lenkų, jeigu jie pradėtų boykotuoti lietuvių kuningų kelionę į Sidlavą ir Kalvariją „sustiprinti mūsų lietuvių dvasės“? Čia juk nėra pagaliaus nei politika, bet rūpestis savo šalies vienybę sustiprinti. Kiekviena silpna, persekiojama ir spaudžiama tautystė turi teisę del vienybės panaudoti ir religiją. Tik tada religija bus žmonių geradarė, o ne močekė. Žinoma, reikia bjaurėtis tokia lenkų politika Joniškyje. Bet jeigu lietuvių kuningai kišasi į lenkų Čenstochavą, tai nesuprantama.

// **Fotografijų parodos.** „Lietuvos Žinios“ (N63) rašo, jog šiemet gegužės 26. Vilniuje atsidarė lenkų taip vadinama „Krajobraz“ paroda. Čionai surinkta įvairių-įvairiausių lenkų šalies paveikslių, nuimtų su fotografiška kamera. Prie tos progos „L. Ž.“ ir lietuvius paragina šitokias parodas rengti. Dabar, sako, lietuviai labai mažą supratimą turi apie savo prigimtą šalį. Nėra gerų Lietuvos etnografijos veikalų, nėra tam tikrų laikraščių, kaip va turi kitos tautos, kuriuose būna aprašymai savo šalies ir paveikslių nuo miestų, kaimų, laukų, kalnų, upių, žmonių tipai, atvaizdinimai laukų darbų, pramonės, fabrikelėlių, įstaigų, namų, apeigų, žaislių ir tt ir tt. Yra gal pora mažų kningučių, aprašančių Lietuvą; yra keletas tokių fotografijų, išsimečiųius po „Saltinij“, „Litvą“ ir kit. laikraščius. Tai ir viskas. Mūsų žmonės apie savo kraštą mažiau žino, negu apie

Chiniją. Dabar fotografija ir Lietuvoje plėtojasi. Randasi daugiau lietuvių fotografų. Labai tai gerai būtų, kad ir lietuviai surengtų miestuose tokias fotografijų parodas.

Pas mus, amerikiečius, ir gi tas yra reikalinga. Ikišolei, kiek mums žinoma, vienintelis p. A. T. Račiūnas jau kelinti metai važinėja po lietuvių kolonijas ir rodinėja iš Lietuvos laikraščių atitrauktų fotografijų vaizdelius ir truputį iš Amerikos. To dar neužtenka. Mūsų gyvenimas čia labai platus. Fotografai lietuviai dauginasi (tūli net naujus išradimus jau daro). Labai gerai būtų, kad mūsų fotografai lietuvių kolonijose nuimintų žmonių tipus, didesnių namų, salių, mokyklų, lietuviškų dirbtuvių, klybų, draugijų, chorų, etc. paveikslus ir iš jų įrengtų miestuose parodas.

// **Esperanto kalbos vadovėlis.** Šiomis dienomis išėjo iš-pu spaudos (Seinuose, Laukaičio spaustuveje) S. Tijunaičio sutaisytas Esperanto dirbtinės kalbos vadovėlis: „Tarpautinė kalba Esperanto“ — storoka (suvirš 200 psl.) kningelė. Kritikai čia ne vieta. Bet būtina norėtume apie šitą kningutę čia paminėti, kad paakinus mūsų jaunuomenę prie mokinimosi tarpautiškos kalbos. Pas mus da tebėra nuomonė, jog „kalbų ant svioto ir taip daug yra — kam da reikia išmįslyti naujas“? Tuom tarpu įžymūs pasaulio mokslininkai, pedagogai, publicistai ir pramonininkai senai jau pripažino, kad reikalinga yra įvesti kokia-nors viena kalba, kurioje visos tautos galėtų susikalbėti, kurioje būtų spausdinamos mokslo knygos, etc. Tokia kalba turi būti artima visoms kitoms kalboms savo gramatikoje ir žodyne. Šitokia yra Esperanto. Ilgainiui gal ateis tokia gadyne, kad žmogus privalės mokėti tik dvi kalbas: savo prigimtąją ir tarpautišką. Ar tarpautiškos kalbos vieta užims Esperanto, ar kita jai patais — tai laikas parodys. Esperanto kalba labai lengvą išmokti. Nors dabar jau, šalia jos, yra kita kalba — panaši į Esperanto — būtent Ido. Kas moka Esperanto, tas lengvai kalba ir Ido, kuri ypač Amerikoje išsiplatinusi. Todėl mes rekomenduojame šitą Esperanto vadovėlį visiems, kurie nori tarpautišką kalbą išmokti. Svarba da yra ir tame, kad Esperanto mokėdamas labai lengvai gali išmokti francūzų, italų ir anglų kalbas.

// **Blaivybė ir ... nuogos kojos.** Nevisuomet ir blaivininkai gali pasigirti turtu. Tūli nesuečėdija nei pačekoms nusipirkti. O gal tik tada mūsų žmonės blaivybėn ir rašosi, kai nebeleri už ką nusipirkti to savo kojoms reikalingo kostiumo... Taip informuoja „Žvaigždės“ N26 p. Reporteris.

Jisai rašo, kad berželio 15. Waterbury, Conn. sveitintaučiai turėjo savo Pilsnų Blaivininkų Draugijos parodą. Kur buvę nebuvo parodoje pasirodė ir vietinė lietuvių blaivininkų draugija. Iš vyrų mažai kas pasirodė; užtai buvę moterių, merginų ir vaikų. Viskas atsilikę gražiai, tik lietuviškos moteris nekaip pasirodė. Rašo: „Jos važiuo, dideliame vežime ant tam tyčia pritaistytų sėdynių; vežimą traukė net 6 mulai. Moterėlės iš džiaugsmo nei nejuoto, kaip važiuojant vėjas kilnojė jų drabužius, rodydamas publikai nuogas kojas (mat daugumos moterų būta be pančekų), iš ko sveitintaučiai gana turėjo pasijuokiti.“

Tačiau čia nėra ko juokties: geriau, kad lietuviškos moteris netekę rašosi blavybėn, negu namuose pusnugės pačios ir vaikams blėsines skambina.

Rusai trūsiasi lietuvių kalba. Vilniškės „Vilties“ N64 tilpo straipsnis Maskvos universitete privat-docento, N. Sokolovo (ruso). Jisai labai su drungnumu kalba apie turtingumą lietuviškosios kalbos tarmių (augštaičių, žemaičių, dzukų, etc.) Daugybėje lietuviškų tarmių guli neišpasakytai kalbos turtai. Jei su laiku šitas tarmės iširti, surinkti, apdirbti, tai bus neišpasakytos vertės medžiaga, iš kurios ilgainiui išsidirbs lietuvių kalba, kaip viena iš gražiausių ant svieto, — ypač kad ji ir dabar turi „ypatingą vietą kitų giminių indo-europiečių tautų tarpe“. Reikia pasiskubinti dabar tyrinėti visas Lietuvos įvairias tarmes, pakol jos dar neišnyko išsirdant vienai lietuvių literatiškai kalbai. Reikėtų gal net išiešti atskirų tarmių (žemaičių, augštaičių, dzukų, etc.) žodynus. Apie tai p. Sokolov priėmė pasirūpinti Liet. Mokslu Draugijai, kuri tuoj laikys savo posėdžius. Jai padėtį ir patį rusai, pv. Imp. Mokslų Akademija.

Apie straipsnių konkursus. Skaitytojai matė apskelbimus p. J. K. „Vienybės Lietuvninkų“ NN16 ir 21, taipgi „Tevynėje“ apie du konkursus: už pirmąjį konkursą geresnių straipsnių gaus autorius po 1 iš trijų didelių veikalų, už antrą — \$5 piningais ir po 1 didelį veikalą. Pirmojo konkurso tik du straipsniai teatėjo, o paskirtas laikas — pirma liepos — jau praėjo. Todėl konkursas da nėra užbaigtas ir prailginta tapo laikas iki 15 d. rugpjūčio. Gerbjamų publicistų kviečiame perskaityti iš N16 „V.L.“ konkurso išlygas ir parašyti straipsnius. Antras gi konkursas (iš N21 „VL.“) negavo dar nei vieno straipsnio, nors daugelis teiravosi informaciją ir žadėjo. Jo laikas baigsis rugpjūčio 1 d. Melžiams publicistai ir į tą konkursą atkreipti akį.

Seniasias lietuviškas raštas Prūsų Lietuvoje. „Liet. Žin.“ (62) paime indomią žinutę iš Prūsijoje einančio laikraščio „Pagelba“ (NN8, 1911 ir 5, 1912), kuriame dr. kun. Gaigalaitis straipsnyje: „Lietuvos nusidavimai ir mūsų rašliava“, štai ką rašo: „Dyvnū būdu randame mėšionai seniasį paminklą liet. Rašto į šilkinę juostą įautuose žodžiuose iš metų 1512. Ta juosta priklauso nekuriam ponui Pože Dresduose ir regis yra svėdovodana buvusi. Tie jaustieji žodžiai yra šitie:

„Ano 1512 Pas mamuzes angau warga nezinojau po darziti waiks zodamada wainikiti pinau ejaus isz darzicze darza warta werau

puole mana wainikitis nu mana galwuzes“.

Petruskas veikia Lietuvoje. Parvažiuavęs Lietuvon mūsų gerb. kompozitorius M. Petruskas jau pradėjo Lietuvoje veikti. Rašo, jog Štauliuose ir Vilniuje jau davė koncertus. Jam akomponuojąs kitas mūsų kompozitorius — Diržys. Ant rudens Petruskas rengias pastatyti Vilniuje „Birute“ ir „Sienapjute“. Ten jau dabar užsiimas sutvarkymu nusilpęs vilniečių lietuvių chorų. Be to p. Petruskas manas važinėti po Lietuvą ir rinkti liandies dainų melodijas, kurias paskui tai harmonizuos tai sems iš jų motyvus didesniams lietuviškų kompozicijų veikalams.

Politikos savaitė

AMERIKA. Po ilgos ir triukšmingos demokratų konvencijos Baltimorėje tapo ant galo sutaištytas vyriausis partijos tikietas: ant prezidento kandidatu pasta tē dabartinį New Jersey gubernatorių Woodrow Wilson, o viceprezidentu — Indianos gubernatorių Thomas R. Marshal. Kaip jau rašėm pereitą savaitę konvencija ilgai varžėsi. Del kandidato prezidentui buvo net 46 balsavimai! Pagaliaus Wilsonas laimėjo. Su Wilsonu dabar galės visos kitos partijos skaitytis. Jisai yra labai pažangus žmogus, geras kalbėtojas, nuoširdus reformatorius, rašytojas. Galės patraukti pas save balsuotojus iš visų partijų ir tada demokratų partija įvestų Amerikoje savo valdžią. O tada įvyktų visame šalies gyvenime permainos. Demokratai ypač nori pertaisyti muitų sistemą ir pagipinti gyvenimą.

„Progresistų Partija“, tai yra Roosevelt politikai šalininkai vis daugiau sau randa užjautėjų ir pasekėjų. Tveriasi tai vienur tai kitur „progresistų klubai“, „Roosevelto liigos“. O juosma susideda gana reksnigsi vyrai. Žinoma, jie padarys nemaža triukšmo ir gali būti ištikro suagituos galimą savo partiją. Tuom tarpu nesnaudžia ir Roosevelt nedraugai. Ant priešingį laikraščiai teberankioja po senovės Roosevelto senas nuodėmes ir bugnija apie jas. Taftiečiai ugnia spjaudo prakalbose. Griebjasi da ir štai kokiu priemonių: Pensylvanijoje yra sumanyta suklaidinti žmones, kurie votuos už „Progresistų Partiją“ (mat čia daug rooseveltiečių), todėl Harrisburgo politikieriai nutarę progresistus skelbti net 75 titulais, pradėjus nuo „Roosevelto Progresivinė Partija“, „Nacionalė Progresistų Partija“ ir tt. Tokiu būdu žmonės esą išsisklaidys nuomonėse, nebežinos katra yra Roosevelt tikroji partija ir daugelis ateinančiame lapkrityje balsuos už Taftą ar bent sugadys balsus!

Žinoma, tas yra jau žmonių mulkinimas. Bet politikoje tokios klastos jau senai vartojama. Socialistų partijoje ir gi gresia suskilimas. Čia susidūrė taip vadinami „oportunistai“ ir „tiesmukieji“. Chicagoje socialistų konvencijoje laimėjo oportunistai, nes jie pervarė prie konstitucijos prieda, kurinomi uždrandžia socialistams vartoti streikuose prievartą, sabotažą, muštynes, bombas, etc. Bet tas nepatiko revoliucioniškiems tiesmukiniams, ypač žinomai unijai Industrial Workers of the World, kurie pripažįsta už gerą ramios politi-

ko veiksmų, — jie skelbia „tiesų veiksmą“, tai yra panaudojimą visokių priemonių prieš kapitalistus. Dabar minėtasis socialistų konstitucijos priedas eina per partijos balsavimą. Jeigu jisai bus didžiumos priimtas, tai partija išmes laukan revoliucionierius. Jeigu atmetas, tai socialistų partija pasiliaus buvusi rami evolucijinė partija. Abiejose atvejuose rasis didelis kontingentas neužganėdintų, kurie rudenį balsuojant galės remti kitas partijas. Šitū labai ir laukia Rooseveltas.

Kongrese buvo iškilęs gresmus, bet sykiu ir juokingas krizis. Mat kongresas nesuaitakė ant naujo piningų paskyrimo ateinantiems metams, išmokėjimui algos visokiems valdžios darbininkams. Kongresas neužlgo išsiskirstė, atidėjęs šitą klausimą rudeninui. Tuom tarpu pernykstis piningų paskyrimas užsibaigė su berželio pabaiga ir valdžios išdas neturi nei cento, kuo apmokėti algos viršininkams ir darbininkams. Visuose dokuose prie laivų būtų tapę paleista apie 20,000 žmonių darbo, nes pagal konstitucijos gresia kalėjimas tiems, kurie dirbs valdžiai uždyką arba bargan! Kas daryt! Prezidentas Taftas prisuokė kongresą, kad pernyksti bjuždėtų da pratestų, nors per liepos mėnesį. O liekamų piningų mat esama valdžios išde net \$32,000,000. Taigi laikinai krizis tapo prašalintas. Viršininkai ir darbininkai da pasiliko prie darbo, nes jiems bus išmoka algos ir negresia jiems bedarbė arba... kalėjimas. Tačiau kas bus kita mėnesį, jeigu kongresas ant apropiacijos biliaus nesuaitakys?

CHINIJA. Naujoji valdžia matomai blogai apmoka savo armijai ir negali jos sutvarkyti. Armijoje prasidėjo visa cilė maištų. Mukdeno maištą išimtinai sukėlė valdžios kareiviai. Vos vos juos sutrėmė kita dalis vaiko, vedama gen. Čan-Co-Ling. Tūlus areštuojus tuojaus nužūdė, o areštai da tebesitėsia. Maištininkai išplėšė šiaurinę Mukdeno dalį, išlaupė visus bankus, lombardus ir didesias firmas. Prie to paleido peleinis suvirš 300 namų.

Kantono srityse padėjimas toksai rūstus, kad tenai net pasiūsta anglų kariuomenė iš Hong-Kong. Iš Nian-fu maištininkus pasisekė ištumti. Bet iš čia jie išsinešė suvirš 100,000 lanų piningais ir daug šilkinių prekių. Kurios plėšikus valdžia suėmė, tuos nužiniai baudžia. Per vieną tik dieną buvo miriop nužūdyta apie 100 plėšikų.

Gvardijos kariuomenėje susekta snokalbais ant respublikos rėdo. Čia areštavo 30 konspiratorių ir penkius tuojaus nužėjo. Visiems kareiviams aštriai uždrausta išeiti iš kazarmių.

Liaudis irgi nenurimsta. Mat nežino, delko visa šalis bruzda, todėl nugiežia apmaudą ant ko papuola. Taip, Ka-Tsin-fu gauja užpuolusi užmušė vieną ispanų misionierių.

Berželio 3. Hong-Konge, kažin kokis chinietiš pasikėsino nužūdyti vietinį gubernatorių, anglą Sir May. Tačiau šūvis nugriežė tik kedę, kurioje gubernatorius sėdėjo. Pasikėsinimas tarpe europiečių iššaukė sujūdimą.

MEXIKA. Šiandėl Mexikoje revoliucija priėmė rūsę del valdžios išvaizdą. Pasirodo, kad prezidento Maderos armijos pulkeliai nebegali apgalėti maištininkų. Todėl i Bachimba apylinkė išsiūsta gerai organizuotas bataljonas. Bet vos pirmasis trauki-

ninkų apygardę, kaip staiga jis nys su kareiviais pasiekė maištininkų ant pakastųjų minų ir visas traukinys su žmonėmis išlėkė į padangę. Žuvo daug Maderos kareivių. Šitą klastą Maderai iškirtos priešas, gen. Pasqual Orozco. Bet ir pats Orozco išigijo priešus. Šiandėl jau rašė laikraščiai, jog revoliucionierių pusę iškilo priešas, gen. Pedro Didapp, kuris apskelbė Orozco „revoliucijos parduviu“ ir prisakė revoliucionieriams jį suimti ir atiduoti karo teismui. Tuom tarpu jų tarpe nesutikimas iškilęs del mažniekių. Bet tas jau revoliucionierius silpnina, ir gali būt, kad tuomi tik Madera ir pasinaudos.

TRIPOLI. Po ilgos tylumos iškarės lauko, parėjo žinios i Romą apie vieną didelį mūšį, kurį laimėjo italai. Jeigu italų žinioms tikėti (yra priežasčių ir netikėti, nes italų valdžija dažnai net ir savo laikraščiams apdumia akis!), tai Tripolio arabai ir turkai buvę pastatę savo didesias spēkas, apsikasdami Sidi Said apylinkėse milžiniškais volais. Būtu jau esą kasdien ant italų užpuolinėje ir išbegdami iš savo pylimų naikinę italų armiją. Italai esą išsirengę su visomis savo kanuolėmis ir trimis laivais. Tada italai per dvi dienas išbombardavę turkų inguolį, išmušė apie 200 žmonių ir užgriebė daugelį turkų ginklų ir galvijų. Italų iš viso esą užmušta 39. Bet užtai esą turkai ant ilgo, ilgo laiko apgalėti. Taip bent sako italų žinios. Bėda, kad jos dažnai pasirodo... marga antis.

KUBA. Pareina žinios, jogei Kuboje negrų revoliucija jau tapusi sutremta. Mat pasimirę negrų narsusis vadas, gen. Estenez. Amerika jau atšaukia iš tenai savo karės laivus su admiralu Ostefhaus.

Is Visur.

× **Lietuvių rūbai madon.** Paryžiuje pasirodė naujos mados rūbai. Po teisybės, tai ši mada visai nebe nauja, nes kelios dešimtys metų atgal Lietuvos moteris panašius rūbus dėvėjo. Tai bus trumpi sijonukai, kurie bus nešiojami ant petnašų (šleikų); gi viršus bus trumpas jakutė, su trumpom rankovėm, ant baltų marškinių. Trumpai sakant, tai bus šnuruvkos, arba dabar Lietuvoje merginų nešiojamos taip vadinamos „tautiškos drapanos“.

× **Atkasė senovės palocius.** Sugižo Amerikon New Yorko Metropolitan muzėjaus kuratorius Lythgoe, kuris buvo išvažiuavęs Egiptan, apžiūrėti tenai vedamus iš žemių iškasinėjimus, kuriuos apmoka milijonierius Morgan. Pasakoja, jog senovinio miesto Thebes apygardėje jau iškasta Egipto karaliaus Amenhotepo III. palocius ir mūrytų namų eilės. Ant žėdnos plytos yra karaliaus vardas ir herbas. Taip-gi žemajame Egipte, ties Khargeh, iškasta pagoniškai-krikščioniškas dievnamis, mūrytas laukuose Didžiojo Konstantino, apie 325 m. po Kr.

× **Tris aviatoriai žuvo.** Altona, Prūsijoje, tapo surengtos orlaivninkų lenktynės — aplėkti 425 mylių ratą. Berželio 2. vos prasi-dėjus lenktynėms nukrito ir užsimušė garsus vokiečių aviatorius Buchstatter ir jo pasažierius

pulk. Stille. Vėliaus nukrito i krūmus garsus aviatorius Koenig, kuris taip gi neužlgo pasi-nirė.

× **Nelaimingas piknikas.** Breslau, Vokietijoje, važiuo kaimiečių vežimas i pikniką. Pervaziuojant skersai gelžkelį užbėgo ekspreso traukinys ir visą vežimą sutraškė. Pražuvo devyni piknikiniai.

Is Rusijos.

× **Karalių susivažiavimas.** Liepos 1. Vokietijos kaizeris Vilimas išplaukė per Dancingą i Rusiją, kur Finlandijos uoste Baltischport turės sueigą su caru. Su kaizeriu keliauja jo trečias sūnus princeas Adalbert ir kancelierius von Bethmann-Hollweg. Kokia kaizerio misija, dar niekas nežino. Pastarasis buvo jo su caru susitikimas 1909 m. rugpjūtyje.

× **Dega gubernija.** Beveik kasdien laikraščiuose pasirodo iš Kursko gub., jog tai tenai šen išdegė čielas kaimas. Lgovo paviete per dvi valandis supleskėjo 68 kiemai. Kaime Sergejevka 40 kiemų. Kitur pražuvo visi galvijai ir grūdai.

× **Sektantų statistika.** Tikėjam departamentas įveda nuo šių metų madą, kad visi Rusijos senatiki ir kitoki sektantai būtų atidžiai suskaitomi, naujai gimusių ir apsišvedę „heretikai“ užrašini.

× **Tyrinėja Čenstochavos inplaukas.** Varšavoje teismo tyrinėtojas Krečenenko, delei labai svarbjos priežasties, atvyko tyrinėti apie Čenstochavos išdą. Prokuroro esą liepta išskvosti vienuolius apie vienuolyno inplaukas ir išlaidas.

× **Per ašaras garbina ciesorių.** Kaip žinoma, i Lenos kasyklas Siberijoje, nuvažiuo senatorius Manuchinas, tyrinėti: kas buvo kaltu iššaudyme 270 darbininkų. Manuchinas visu-pirmu pristatė darbininkus prie darbo; kurie neis ant senų išlygų, tuos išvaro iš šios apylinkės. Paskui surinko apie 4000 darbininkų, atlikę už carą pamaldas, ir pasiuntė carui ilgą ištikimos pavaldinybės telegramą. Ant tos telegramos ir caras darbininkams atsakė su padėka už ištikimybę. Tai ir viskas buvo.

× **Represijos.** Peterburge padaryta krata ir paimta daug rankrašių redakciyoje žurnalo „Sovremennyj Mir“. Redakciyoje „Zaviety“ naktį buvo iškirsta ir konfiskuota 120 kningelių tu žurnalo N2. Nuo 1 N nuimta areštatais, tik liepta iškarpyti straipsnius Černovo, Lenuaro ir Herceeno.

× **Dūma užsadarė.** Berželio 9. Valst. Dūmoje buvo perskaityta caro ukazas, sekančiai: „Pasiremiant pamatinių įstatymų 99 straipsniu (ist. rink. t. I, d. I, šil. 1906 m.), paliepjame: Valdybos Dūmos užsiėmimą pertraukti 9 berželio, iki bus Mūsų duota liepimas apie paskyrimą rinkimų Val. Dūmon ir laiką jos pilno susaukimo. Nikolai.“ *Perskačius atstovai ėmė šaukti „ura“, du sykiu sugiedoję hymną ir surengė triukšmingą ovaciją Dūmos prezidiumui, ypatoje pirmininko M. V. Rodzianko. Laikraščiai šiaip rašo apie užbaigą: „Nesena buvę politiški priešai dabar apsimainė draugiškais pasiskirtuvį linkėjimais. Atsisveikina kadetai

su dešiniaisiais draugiškai ir stipriai spaudžiasi rankas spalinin-kai socialdemokratams, ir ilgai dar neišvaikščioja deputatai, prie pilno triukšmo plačioje Ekaterinos salėje.“ Potam Carskame Sele caras priėmė deputatus ir pasakė i juos prakalbą, kurioje išsireiškė, jog Dūma ne visuomet ėjusi carą užganėdinančiu keliu, vienok nesena paskirta didelė suma piningų laivų dirbimui jį užganėdinusi. Džiaugėsi, kad Dūma rūpinosi pakėlimu žemdirbystės, apsergėjimu darbininkų ir žmonių švietimu. Ant galo pasakė: „Iki pasimatymo, ponai“, o atstovai sušuko ura. Pas carą buvo keletas ir kairiųjų atstovų, tū tarpe matosi vardas ir lietuviu Kuzmos.

Is Lietuvos.

Rudos kaimas, Vilk. ap. labai didelis, turis arti 150 šeimynų. Šale kaimo didelis miškas, kurį dabar kerta. Perka daugiausiai valstiečiai. Labai negražu, kad kaime yra traktierius, kur dažnai kas linksminasi. Laikraščių neskaityo, žmonės tamsūs. I kaimą pareina tik vienas „L. U.“

J. Žilinskas.

Benoročių kaimas, Lygumų pa., Šiaulių apskr. **Baisi žmogžudystė.** Pas ūkininką Urnežių tarnavo bernu koks tai P. Šlegeris iš Šiaulių. Pas Urnežių buvo dukte Marcelė. Jiedu buvo sutarę apsi-vesti, bet tėvas jiedviem nepavelijo vesti. Duktė, norėdama nuo tėvo atsikratyti, paliepė tam bernui atimti tėvui sveikatą. Tas taip ir padarė. Urnežius ėjo pas kleboną prašytų, kad jiedviem šliubo neduotų. Šlegeris pasivijo Urnežių miške, nutvėrė seniaką už sprando, parsvedė ant žemės, pagavo už kojų, pasistatė ant galvos ir perlaužė nugarkaulį. Urnežius mėgino atsiprašyti, kad bent gyvybę paliktų, bet kas tau klausys! Šlegeris nubagė Urnežių smaugt. Paskui pavilko nuo kelio ir pakišo po eglišakiais. Sulaukę vakaro sutarė su Marcelelė kitaip padaryti. Marcelelė padavė tam Šlegeriui degtinės blauzdynę ir pasakė: „gerk kiek tik nori, bet truputį palikęs indėk velioniu i kišenę ir nuvežk jį kiton vieton ant to paties kelio ir paguldyk. Kaip kas ras, tai mįslis, kad degtinė jį sudegino.“ Šlegeris taip viską ir padarė. Urėdnikas jau buvo parašęs, kad tai degtinė Urnežių sudegino, bet daktaras surado, kad jam nugarkaulis sulaužytas, du šonkaulių įlaužti ir pasmaugtas. Pradėjo tyrinėti ir pagaliaus suėmė Urnežius ir Šlegerį. Urnežintė dabar paleista liuospinigiais, o Šlegeris sėdės ligi teismo.

Miškinis.
KAZLIŠKIS, Ežerėnų ap. Mūsų parapija labai tamsi, laikraščių labai mažai kas teskaityo, nors žmonės ir dorūs ir rūpestingi prie kiekvieno užmanymo. Vietomis gyvena labai nešvariai. Mokyklų visoj parapijoj nėra, vos tik viena cerkvinė. Rusų moko bent 20 vaikų. Girdėjau, klebonas Vegelė kalbinaš žmones įsteigti mokyklą, tai išmintingesni ūkininkai sutinką. Geistina, kad tas užmanymas nežlugtų. Apsišvietusių nėra ir apie draugijas niekas nei numanyti ne numano, todėl ir jaunimas baisiai atsilikęs, nors dabar jau pradeda šiek tiek apšvietimo griebtis. Užtai atsižymi savo dainomis, prie kurių turi gabumą. Turi savo chorą, rodos iš 39 asmenų. Girdėjau labai girtiną sumanymą: gerbjamas klebonas ketinas pamokinti

jaunimą ant trimto ir smuklų gražiti. Myletoji, turbūt atsiras.

Kazliškio dvarą jo savininkas Rutkauskas ketinąs parduoti arba nuomon atiduoti. Žydai apie jį jau senai sukasi. Taigi, lietuviai, neprimiegokite!

D. Keleivis.

TURGINAI, Naum. ap. Nepaprastas mokestis. Kas tai apskundė vyresnybei Turčinų kaimo P. Merkšaitį buk jis vaikus mokinas skaityti ir rašyti. Bandžio pabaigoj jis buvo pašauktas valsčiaus raštūnėn ir čia turėjo užmokėti už tą mokimą 3 rublius pabaudos.

Pašėsupinis.

JUZINTAI, Zarasų pav. Apart monopolio čia yra daug slapčių smuklių. Žmonės mėgo jas lanstyti ir gerai prisigėrus pasipešti. Sekminių antrą dieną vienas žem sargis, pildantis Kamajų urėdniko pareigas dvi toki smukli žydų užlaikomas užėjo. Smuklių savininkai patraukti teisman. Daugelis apylinkės valstiečių tuom atsitikimu džiaugiasi. Juzintuose Blaivybės draugijos nėra.

Jonas.

KOVARSKAS, Ukm. ap. Geg. 26. sodžiaus D. du vaikiuku, 6 ir 7 metų, nuėjo maudytis; vienas jų tuojaus pasinėrė ir daugiau nepasirodė. Kitas, pamatęs, kas su jo draugu atsitiko, tuojaus nubėgo pas jo motiną. Motina atbėgus ir ištraukus vaikiuką nešaukė pagalbos, nors čia pat žmonių būta, bet verkdama namo nuėjo. Atbėgę keli vyrai, įvyniojo vaiką į drobę, supo tol, kol neužsupė ant amžių, nors vaikas jiems pradėdant supti, dar buvo gyvas. Atėjęs felčėris nors visą valandą darbavosi, bet gyvasties jau nebeprisėsiškė.

Daironas.

SĖDO par., Telšių ap. Domaičių sodžių pas ūkininką Jasmoną buvo jo mirusios pačios metinės. Svečiai ingėrė išėjo laukan pasivedinti. Pamatę padirbtą medinį kryžių, kurį tik duobėn inkelti bereikėjo, vyrai tarę kaimynui gerą bedarydami pastatė kryžių, tuoj atsirado „kunigas“; apsisiautė zuparinui maišu ir paėmęs šluotą pašventino ir latiniškai atgiedojo. Dabar tas „kunigas“ ir kiti pašventime buvusieji turi reikalą su Sėdos džiakonui. Tai mat ką daro nusigėrę žmonės.

SACIAI, Telšių ap.

Mums prašė iš Sačių, kad kuningas kuningaiktis Beržanskis davatų prašomas intaisęs čia 8 dienų šv. Pranciškąs atlaikus. Ubagė Sondariens padariusi auką 300 rublių.

VELIUONA, Kauno ap.

Ukininkai džiaugias, kad pavasaris nors vėlybas, bet geras, lietaus užtektinai, šieno bus, vasarojus geras, žiemimai javai nors pernai iš priežasties sauso rudeno vėlavai buvo sėjami, šiomet visi lygiai geri.

Vijurkas.

Bažnyčių kalba. Policija išsiuntinėjo Vilniaus gob. klebonams užklausimus, kiek kokioj parapijoj yra lietuvių, latvių, lenkų, gudų, kokioj kalboj atliekamos pamaldos, sakomas pamokslas, katekizmo mokinama. Spėjama, kad tai valdžia norinti įvesti katalikų bažnyčiose rusų kalbą. Bet klebonai, remdamiesi savo dv. vyresnybės įsakymu, atsakė duoti policijai atsakymą.

Baršių sodžius, Aknystos vals., Zarasų ap. Čia gyvuoja pradinė mokykla. Mokytoja yra lietuvė A. Jakšavičius. Lietuvių kalbos nemoko, sako būk valdžia uždrandusi. Keista, kad visoj Lietuvoj ir to paties valsčiaus mokykloj Anykstojs lietuvių kalba mokinama, tik Baršių mokyklos mokytojai uždrausta... kame mokosi veik vieni lietuviai (iš viso 50 mokinių, kurių tarpe tik 8 latviai, bet ir šių tėvai nori vaikus mo-

kyti lietuvių kalbos).

J—as.

Lietuvių išeivybė. „L. Žinių“ N59 tilpo labai indomios žinios apie lietuvių išeivybę Amerikon vien tik per vienus metus nuo berželio 1910 m. iki berželio 1911 m. Taigi tais metais lietuvių Amerikon atkeliavo 17 tukstančių 462, o iškeliavo Lietuon 2-364. Nemokančių nei skaityti nei rašyti (bemokšlių) buvo 8,454, taigi beveik pusė. Piningų Amerikon su savim atsinešė 643 tukstančius 614 r. Be to savo pinigais kelią buvo apmokėję 9698, o kitiems biletus buvo atsiuntę giminės ar draugai. Daugiausiai, nes net 9025 buvo ūkio darbininkai. Išvartytū iš Amerikos neišgyvenusių 3 metų iš viso 33 lietuviai ir lietuvių. Neįleisčių Amerikon 248. Taigi iš viso išvartytū iš Amerikos arba neįleista Amerikon 281 lietuvis ir lietuvi. Daugiausiai išvartytū ir neįleista delei sveikatos menkumo.

Da apie Lenos kasyklas. Grynas ponų „auksininkų“ pelnas Lenos kasyklose siekia kasmet 2 mil. 220 tukst. Darbininkų auksą kasančių yra 5,372 (kaip pasaudė 107, tai mažiau beliko). Dabar girdėti tie „auksininkai“ žadą dadėti kasmet savo darbininkams 10% t. y. po 10 rub. iš 100 rublių gryo pelno. Kiekvienam išpuola po 41 rublį.

UŽSIENIS. Išeivybė Amerikon mažinasi. 1910 metais Amerikon atkeliavo 1 mil. 47 tukst. 956 išeiviai iš Europos, o 1911 m. jau tik 774 tukst. 277 išeiviai. Taigi tais vienais metais sumažėjo išeivių iš Europos Amerikon 173 tukst. 709 žmonėmis.

Apie šaudyklų laikymą — taip „L. U.“ paaškina p-u A. Armonui: „Da kartą sakome: šaudyklės leista laikyti visoje Rusijos valstybėje, taigi Kauno, Vilniaus, ir Suvalkų gubern. Vilniaus g. kancelarijose mums atsakė, kad kancelarija išsiuntinėjo visiems Vilniaus gob. antstoliams tą cirkuliarą, liepdama žmonėms leisti šaudyklės turėti. Jeigu Jums antstolis neišduoda to palūdjimo, tai paduokite skundą ispraukinkui, o paskui Kauno gubernatoriui.“

(„Liet. Ukin.“)

Didelis maldininkų būrys, susidedąs iš 800 žmonių ir bent 8 kuningų lydžiamas, atkeliavo Vilniun g. 25 iš Peterburgo, Rygos, Mohilevo ir Pskovo. Dalyvavo jie visi Dievo kūno procesijoje, kuri, kaip kasmet Vilniuje, buvo skaitlinga ir iškilminga. Nemažas maldininkų būrys, pamaldoms bažnyčioje pasibaigus, aplankė ir Pilies Kalną. Tarpe skubinančiųjų tą mūsų istorijos paminklą lanstyti, girdėti buvo ir lietuviškai kalbančių. Kaip girdėti, šie lietuviai-maldininkai ir mūsų Dailės Parodos neaplenkė. Paviesėje čia dvi dieni šie svečiai nusidangino Čenstachavon. Iš Vilniaus dar kai kas prisidėjo prie jų.

MOSĖDIS, Telš. pav. Klebonas Venekavičius, bažnyčios dešimtininkams patarus, šį pavasarį išnuomavo bažnyčios sėdynes. Buvo padalinta kiekviena sėdynė į 4 vietas ir nuoma paskirta šitokia: už pirmas sėdynių eiles po 4 rb., o už paskutines po 2 rub. 50 kap už kiekvieną. Pirmiau sėdėdavo paprastai senieji, negalintieji ir luošieji. Dabar supirko daugiausiai turtingesnieji ūkininkai ir su savo jaunais vaikais sėdi, taip jog kai kurie iš pačių dievotų maldininkų, kurie pavėlavo su vietos pirkimu neteko sėdynių. Žmonių dauguma tokiu pasielgimu labai pasipiktinę ir kalba, jog bažnyčia tokiu būdu pavirtusi į baisiausiąją pamotę, nes tų vaikų, kurie jai pinigų neduoda, negodoja.

būdu pavirtusi į baisiausiąją pamotę, nes tų vaikų, kurie jai pinigų neduoda, negodoja.

Žemaitis.

KALVARIJA, Sv. gob. Mūsų apylinkėje yra daug jaunimo, tik pažiūros ir rūpesniai jo nevienodi. Vieni rūpinasi apšvietimą skleisti, kiti priešingai, jį slopinti. Mūsų miestelyje yra geras „švedų“ būrelis, kurs galėtų daug padėti jaunimui apšvietimo dalykuose, kaip antai visokių drųjų dalyvavime, pavyzdin „Blai-vybės“ ir kitų panašių. Bet mažai tarp tų „švedų“ blaivų jaunikaičių. Kur susirinkę, kelia tik triukšmą, geria patįs ir merginas prie gėrimo traukia. Tokia-me pokilyje tiek tik ir išgirsi: „Gerk, Mariute! Gerk, Alenuite“ — „Aėiu tau, Staseli, Joneli!“ — „Sveikas“ — „Sveika“... ir tt.

Iš visų Kalvarijos „švedų“ vienas tik teskaito: „L. Žin.“, o antras: „L. Ukininką“.

Raulas.

(„Liet. Žinios.“)

Atsisakė duoti žinių. Policija pareikalavo iš Vilniaus miesto katalikų klebonų žinių, kiek kurioje parapijose esą lenkų, lietuvių ir gudų ir kuriomis kalbomis laikomos jų bažnyčiose pamaldos. Dabar „Dw. Djec.“ praneša, kad Vilniaus klebonai, remdamiesi savo vyresnybės įsakymu, atsakė duoti policijai tų žinių, kadangi tai esąs grynai bažnyčios vidujinės tvarkos reikalas.

M. Petrauskas. Gegužės 31. atvažiavo Vilniun žinomas mūsų dainininkas ir kompozitorius p. Mikas Petrauskas, kuris, kaip žinome, apkeliavo net du kartus Š. Ameriką, taip-pat Italiją, Franciją ir kitas Vakarų Europos šalis. P. M. Petrauskas žadą apsigyventi Vilniuje ilgiam laikui. Kaip tai būtų gerai. Iširusi mūsų daina Vilniuje senai jau laukia gabaus chorvedžio ir muziko, kuris ją prideramon augstumon galėtų pakelti. Tik atvažiavęs gerbjamaisi mūsų artistas jau pradėjo, kiek girdėjome, teirauties, kaip ir ką padarius, kad galėtų kuogreičiausiai susitvarkyti geras choras.

Žemaičių vyskupija. Gegužės 19. Žemaičių vysk. K. Cirtautas išsvėntė kuningais šiuos Žemaičių seminarijos klerikus: Jurgį Andraitį ir Ignotą Turonką; diakonais—Juozą Gvildį ir Adomą Vilimavičių.

Seinų vyskupija. Seinų vyskupo įsakymu kun. Stačiokas paskirtas Puchalų klebonu; kun. Vyšniauskas, Liubavo kamend. ir kun. J. Pečkaitis, Pilipavo kamend., sumainyti vietomis.

DOTNAVA, Kauno apskr. Nuo gegužės 1. prie Dotnavos ūkio mokyklos gydytoju paskirtas p. Balčikonis, neseniai baigusis Maskvos universitatę ir gyvenantis Smolenske.

K. G.

PERLOJA, Viln. gob. Pas mus gegužės 30. apie 3 val. po pietų buvo didis griaustinis su smarkiū lietuvių ir su vėsulinga audra. Griaustinis užmušė iš Malioniskio kaimo drauge su arkliu Zigmą Gudaitį, besėjantį lauke gegužės 8. tebuvo sugrįžęs iš Amerikos. Paliko jauna našlė su vienu 3 metų kudikiu. Toks griaustinis mus aplankė šią paskutinę savaitę jau 4 kartus.

Iš „Lietuvių Mokslo Draugijos“. Gegužės mėn. M. Draugijon įsirašė: Ignas Kymantas ir d-ras Jurgis Šaulys iš Vilniaus. Tą pat mėnesį užsimokėjo: kun. J. Skinkis 6 r., kun. K. Juknys — 3, J. Basanavičius — 3, P. Starevičius — 3, K. Sakalauskas — 6, A. Bruožis — 3, Juoz. Matulaitis —

10, M. Biržiška — 3, kun. kanau-ninkas K. Prapuolianis — 3, kun. A. Pabarcius — 3, Jur. Gūžys — 3, S. Baltramaitis — 5, J. Blažys — 6, Br. Juzumas — 5, J. Kyman-tas — 5, ir J. Šaulys — 2 r. Draugijai padovanojo: 1. **Knygynas:** Prof. Ed. Volteris 34 v. (36 t.); prof. L. Stieda iš Karaliaučiaus — 12, Sv. Kazimierio Draugija — 4, Imper. Archaeologų Komisija — 2 (36 t.), V. Biržiška ir A. Kuršatis po (2), „Rygos Naujienų“ red., Rusų Imper. Aleksandro III-jo muzėjus, K. Ralys, L. Valiulis, J. Gvil-dys, Ona Martinkaitė ir d-ras V. Gaigalatis po 1 v. II. **Archyvas:** Ed. Volteris — Adomo Sinevičiaus rankraštis: „Litovskaja azbuka“ ir L. Didžiulienė — folkloro medžiagos; Ant. Šutinas — lietuviškai-lenkišką nežinomo autoriaus žodyną rytiečių tar-me. III. **Muzėjun:** D-ras J. Basanavičius — 42 XVI—XVII šimtmečio žmonių kiaušų; Petras Grau-žinis — 11 akmeninių kirvukų, daug žalvario ir geležies daiktų, kaip: žiedų, sagučių, auskarų, raktų, peilių, kardų, pentinų, kirvių ir k. Iš Kurklintiškių ir Paužolių k. kapų, Taujėnų val., 2 puodu, skrynutė, klumpės, šaukštai, šakutė, „pagružta“, stovyklė, 6 „pasėtuvus“, 2 varpėčių lentelė, riešutams žnyplės, gelež. kryžių, tabakierką, šilkų skepetą, 2 šilk. kasinuku, 2 sijonų, 5 moterų kepuraitės, 6 kiklikus, 2 žiurštų, 1 drobulę, 7 juostas, 2 sidabro pinigus, 38 vario pin. ir k.; Petras Kalpokas — 3 Lietuvos piningus; inž. S. Kairys — 6 sen. piningus; kun. Čėpanas — 8 piningus ir Mik. Klimas — savo suplėšytus ir sukruvintus kovoje su lenkomanais marškinius; A. Šutinas — 3 paveikslus.

Mokytojų institute. Šį pavasarį Vilniaus mokytojų institutą baigė du lietuviai: pp. Petras Maikauskas ir Silvestras Ambazičius. P. Maikauskas įstojo Peterburgo komercijos institutan (iš mokyt. instituto priimta ten be kvotimų).

Gardinas. Policija konfiskavo išstatytą laikrodininko žydo Baso lange laikrodį su Kristaus paveikslu. Basas šaukiamas be to tieson š 48-tuoju, kurio žydams draudžiama pardavinėti krikščionių tikėjimo ženklus.

„Vaivorykstės“ pranešimas.

Vėlavai ir nepatogiu laiku paskelbus „Vaivorykstės“ prenumeratą — jos emėjais užsirašė vos mažas žmonių skaičius. Delto tai šiais metais tegalės išėiti tik viena knygna, ir tai tik rudenį. „Vaivorykstės“ emėjams pranešėme tai atskirais laiškais.

„Vaivorykstės“ administracija. Tomsko universitatėj teisių skyrių šiometai pabaigė Jonas Augštuolis. Dabar vieši Vilniuje ir ketina apsigyventi Lietuvoje.

Berželio 7. prasidėjo Vilniaus reformatų synodo posėdžiai. Synodo prezidentu išrinktas gr. Putkams, cenzoriu — gen.-superintendentas V. Mieškauskas, sekretoriu — kun. P. Jokūbėnas. Lietuviškųjų parapijų delegatais atvažiavo: Biržū — Martynas Yčas, Radviliškio — M. Dilys, Šėrnas, Papijio — J. Dilys ir Jokūbas Plepys, Švotiškio — Aug. Kellertas ir prof. Grybė. **M. Y. Lietuviai maturistai.** Šį pavasarį Vilniaus viduriniųjų mokyklas baigė ir keli lietuviai ir lietuviš. Taip antai, I-ją vyrų gymnaziją baigė V. Kairiūkštis; II-ją vyrų gymnaziją: Kazys Kepalas ir Ant Samulionis (šis su sidabro medoliu); mergaičių Marijos Institutą: Anelė Bukauskaitė; mergaičių gymnaziją: Gražina Vagoniūtė ir pedagogijos klase

Jadviga Vainikoniūtė; Nezdiumovos mergaičių gymnazija: Alena Jurašaitytė.

PABIRŽĖ, Kauno gob.

Čia yra dvi bažnyčios: naujoji ir senoji, bet senajoje nebešvenčiama. Vienok joje ir altoriai ir sakykla tebelaikomi; yra dar ir senų tikybinių paveikslų. Taigi kaippo buvusieji maldos namai reikėtų gerbti! Pas mus kitaip yra. Klebonai jaunuojuenės švietimas nerūpi, o nelavinama jaunuojuenė nei šventybės paminklų pagerbti nemoka: senajoje bažnyčioje ripkų muša ir įvairias neprideramas „štukas“ daro. Gegužės 20. Pabiržėje yra dideli Sv. Trejybės atlaidai, į kuriuos susirenka nemažai žmonių. Šiomet tų atlaidų dienoje keletas ištverkilių susirinko senajoje bažnyčioje, pasi-keisdami, lipo į sakyklą, ilipe, rėkė, blovė, šūkavo. Doram žmogui tokių blazgatų koku klauusyti. Mūsų vabalninkėnai tokiu pabiržiečių pasielgimu pasipiktinę. **Tamosos priešas.**

VABALNINKAS, Kauno gob. Nemaža mūsų parapija. Turime gana apščiiai dailaus jaunimo, kurį reikėtų kuo nors užimti, duoti dorą, blaivų pasielinksmini-mą, bet mes negalime įsteigti jokio net ir šeimyninio vakarelė, jokio kad nekaldžiausio žaislo pradėti — viską policija užgina. Tų-pėk, sveikas, susitraukęs pelėdos globoje. Apylinkėje daro įvairias pramogėles, mums gi nieko negalima. **Vabalas šešikojis.** — Moksleiviams, norintiems augštesniam moksls lavintis Šveicarijose, Friburgo universitatėje, reikalingų žinių apsiima suteikti „Litauisches Studenten Information bureau. Friburg, Albertinum, Schweiz. („Viltis“)

Vyskupas. Lenkų laikraštis „Gaz. Codz.“ padavė žinią, kad neužilgo Vilniun būsias paskirtas Kelčių vyskupas Losinskis; vyskupą Romą žadama paskirti vyskupų Kelčiuosna Lenkijoje. Iš tikrų saltinių sužinojome, kad vyskupą Losinskį ketinama perkelti Varšavon.

Naujoji Viliėka. Numirėliai apvagiama. Neseniai čia buvo bepročių ligonbutyje padaryta valdžios revizija. Susekta didžiausia netvarka visame ligonbuočio šeiminkavime. Pasirodo, kad kad ligonbūočio tarnai nuolat apvogdavė ligonius, o numirusius laidodavė beveik nuogus paimdami visus jų daiktus ir rūbus. Del viso to bus byla.

VARENA. Žmonės mušėikos.

Pas mus yra tokių tamsuolių žmonių, kurie nesigėdi peštis. Jie kimba prie visų, jieškodami progos pasipešti. Ypač tas dažnai atsitinka per veselijas. Mūsų krašte garsus yra peštynėmis Petras Korpis-Lavankinas. Jis dar ne taip senai per veseliją kirtio vienam vaikiniui galvon švinine bomba, kad tas vos parėjęs namo ir po dviejų nedėlių pasimirė. Dabar tas žmogūdys sėdi kalėjime, laukdamas teismo.

EISISKĖS, Lydos ap. **Vilkai.**

Mūsų apylinkėse laksto vilkų gaujos, ypač šiomet daugybė jų pasirodo laukuose ir net atėna sodžium pasiaavėliantų. Neseniai po velykų okolicon Kubancos atbėgo 2 ar 3 vilkai, kurie puolė pulkan avelių, panamėję ganančių ir pradėjo jas kudėliuoti. Apie 8 avis sudraskė nubėgo vėl miškān. Sako, kad apie Dainavos sodžių miškuose jie vaikus vedą.

Našlaitis.

DRUSKININKAI. Gydomeji vandens. Druskininkai tai garsiausi ir labiausiai lankomi Lie-

tuvos gydomieji vandens. Paskutiniu laiku Druskininkų vandenis vis labiau pradeda apeiti Rusijoje. Štai dabar laikraščiai praneša, kad gegužės mėnesiū iš Druskininkus išvažiuoja iš Maskvos profesoriai-daktarai apžiūrėti vietos apylinkių. Jeigu jų nuomonė būsianti palanki Druskininkų vandenims, tai vyriausybe nepagalėsianti išlaidų jiems pagerinti. Tuo tarpu jau geležinkelii ministerija, norėdama padaryti Druskininkus prieinamais Maskvai, paleido nuo gegužės 15. šių metų tam tikrus traukinis tarp Maskvos ir Druskininkų per Vilniū.

KAUNAS. „Saulės“ bugalterijos kursai Kaune. Norintieji įstoti į „Saulės“ bugalterijos (kningų vedimo kupėystoje) kurs turės laikyti egzamenus rugpjūčio 16 (29) d. Stojant reikia mokėti gerai skaityti ir rašyti rusiškai ir žinoti paprastąsias ir dešimtaines trupmenas su jų keturiais veiksmiais. Mokestis už moksłą neša 100 rubl. Įnešti galima du kartų po 50 rubl., bet ne vėliau rugsėjo 15 ir vasario 1 d. Kningos mokslui kaštuoja 8 rubliai. Mokslas tęsiasi vienus ištisus metus, — nuo rugpjūočio 16. lig berželio 15. Prašymą reikia atsiųsti arba paduoti kursų vedėjai, pridėdant: 1) gimimo metri-kus, mokyklos paliūdyjimā, kas turi ir iš vietos klebono arba kito ištikimo žmogaus elgimos paliū-dijimą. Su visais paklausimais kreiptis į Kauną, Peterburgo gatvė No. 2, į kursų vedėją K. Jer-žikevičaitę.

Iš Siberijos Amerikon. Neseniai pro Kauną gabenosi kelios išeiviu šeimynos iš Tiuliakino pavieto (Tobolsko gob.) ir Musino pavieto (Jenisėjo gob.) Amerikon. Visi keliauninkai gabenasi su žmonomis ir mažais vaikais, dagi su seniais-tėvais. Siberijoje pasakojo jie — turėjusi kiekvienā šeimyna nuo 15 iki 150 žemės dešimtinii. Bet jie tą žemę pardavė, nes ji visai nustojsi derėti, dagi darbas neapsimokąs ir visi jie nokę badu. Amerikoje ketinā jie naujus ūkius ingyti, pasitikėdami, kad žemė ten daug geriau deranti. Paklausus, ar jie turi piningų žemei pirktiš Amerikoje, atsakė: ne, neturį ir nereikiā, ten esā žemė lengviau ingijama, kaip Siberijoje. Tų išeiviu dauguma nei rašyti, nei skaityti nemokā. Vargingas tokių žmonių gyvenimas. („Aušra“)

KALVARIJA, Suvalkų gob. Turėjom ilga sausą ir šaltā pavasarį. Javai menkai atrodė, kai antroj pusėj gegužės atšilo ir palijo, viskas pasitaisė. Tik štai berželio 8. naktj užėjo debesys su ledais ir padarė ūkininkams daug jeibjū; išmušė javus arba labai suplakė smarkus lietūs. Labiau nukentėjo kai kurie šių kaimų: Santakos, Zubrių, Jucevičių. **X.**

KALVARIJA, Suvalkų gob. Berželio 2. paprastas ramus mūsų gyvenimas kiek persimainė—buvo lietuvių vakaras. Kuopelė artistų-mėgėjų vaidino Baluckio komedijā „Vyro jieškojimas“. Pats vaidinimas išėjo pusėtinai, bet labiau laukiamoji dalis vakaro buvo dainos, ir neušvylėme: choras, vedamas vietinio vargoninko p. B. Paulianio, gana gerai padainavo kelias lietuviškas dainas, ir publika gausiu delnais plojimū išreikšė savo pasitenkimā. Vakara surengė ugniage-sių naudai. Visi bilėtai buvo išparduoti. **X.** **NAUSODĖ,** Panevėžio apskr. Męs nausodiečiai galime pasidžiaugti tuo, kad turime savo

kaime labai gerą švietėją M. Petkevičaitę. Jinai, kaip mokyta, pasekmingai šviečia mūsų jaunimą.

Jurgis Daunoras.

SVEDIŠKIAI, Naumiesčio ap. Seniau Švediškių kaime vaikinai gražiai pagiedodavo, padainuodavo, bet dabar visai tai paliovė. Per laidotuves vien tik gieda senesnieji ūkininkai, o iš vaikinių maža kas gieda. Merginos neblogoi pagieda ir padainuoja. Turin priminti, jog vaikinai kurkas geriau kimba prie skaitymų, negu merginos.

J. Užapis.

„Titaniko“ skenduolių giminių gali gauti atlyginimą iš tam tikro fondo, kurį surinko Londono lordas-pirmininkas. Tik reikia pristatyti patikrinimus, kad tas, kuris jį ieško atlyginimo, turi teisę jį gauti. Patikrinimas turi būti parašytas ant tam tikros blankos su miesto pirmininko, taikos teisejo, kuningo, daktaro arba advokato parašais. Tas blankas galima gauti pas Rusijos konsulą Londone. Adresas: Imp. Russ. Cons. General, 20, Great St. Helens London, E. C.

„Saulės“ Namų Pamatų Pašventimas. Telegrama gauta iš kun. Kan. Kaz. Prapuolenio: „Pašventinės „Saulės“ namų pamatus, Vyskupas Cirtautas paukojo namams šimtą rublių.“ „Saulės“ namai statomi ūkišku būdu, vadina neatinuota darbas kokiam vertėjui, bet „Saulės“ valdyba pati paėmė tą darbą savo rankosna. Viršiausiąjį darbų ir medžiagos prižiūrėjimą pasiėmė gubernijos inžinierius Malinauskas, o jam pagalbą pakviesta du lietuvių — inžinieriu Šakenis iš Vilniaus ir praktikantas-studentas Virbickis. Pasamdyta meisteris mūrininkas taipogi lietuvis — Švirkslys iš Vilniaus, ir darbas jau eina. Ankos šiemis namams nesiliauja plaukusios. Duodama kartais netik piningais. Štai Ilukštos kuningas džiakonas atsiuntė „Saulės“ valdybai dovanų arklį, kokių 200 rublių vertą — vežioti įvairių prie statomųjų namų medžiagą, o paskui paleisti „Saulės“ rengiamoje lioterijoje. Šį rudenį „Saulės“ namų tikimasi išvartyti visas mūro sienas ir uždengtį stogą, o kita vasarą viską užbaigti. Namai bus trimis gyvenimais, šildomi gazu ir apšviečiami elektros šviesa. Vieta namams ant Žaliojo kalno labai graži. Apink namų bus gražūs sodas.

(„Šaltinis“.)

IŠ LATVIJOS.

„Baltosios vergės“. Nedėlioje gegužio 27. Liepojaus slaptoji policija išgelbėjusi dvi mergaites iš „ištvirkimo“ namų, kurios buvusios iš Rygos išviliotos ir gerą tarnystę, ir suviliotųjų parduotas už 140 rub. Kaltininkai tyrinėjami. Tas paveikslas duoda mergaitėms atminti, kad nepažįstamiems nesiduotų save suvedžioti. Tokių atsitikimų tankiai galima patęmyti ir laikraščių apie tai nesykį parašo, bet nelaimė, kad mūsų žmoneliai kuningų draudžiami, bijo skaityti, kuningėliai patįs tų dalykų žmonėms neaiškina.

Ar daug Liepojuje lietuvių? Nors nesykį yra rašyta, ir taip susirinkimuose kalbama, kad Liepojuje lietuvių 10, 20 net ir daugiau tūkstančių; bet tikro skaičiaus čia tur-būt nesurasi. Buvo mieste skaitoma, kiek kokios tautos esama; ir čia buvo lietuvių paduoti sykiu su lenkais.

Eikerto fabrikas. Ryga. Gegužio 22. mūsų fabriko administracija iškabino naujus įstatus.

slėgiančius darbininkus. Už mažiausią prasižengimą — piningines bausmės. Darbininkai tų įstatų nepriėmė ir grasino streikuoti. Administracija persigandus nuėmė naujosius įstatus. Darbas buvo susitrukęs 1½ valandos. Darbininkuose galybė!

(„Rygos Naujienos“.)

Marijenburgo, Valk. pav. apylinkėje žemės kainos kyla smarčiai, nes anot „Latv.“ daug atvyksta estų ir rusų iš šalinųjų gubernijų. Daugiausiai atvyko estų estų, apie kokius 500 dūšių. Rusai perką netik Lazbergo dvaro žemę, kurią pardoda valstiečių bankas; bet taipogi ir nuo aplinkinių latvių, mokėdami po 500-600 rub už talerą.

Ilukštos apylinkėje Rygos centralinė ūkiškoji draugija pristeigė keletą ūkiškųjų ratelių, kaip antai Subate, Ilukštoje, Salonoje. Dabar buvo surengti tiems rateliams ūkiškieji kursai nuo 27 geg. iki 2 berž.

Vindava. Nuo Vindavos apylinkės kai kurie bežemiai pradėjo keliauti į Siberiją ypač į Čeliabinską žemės jieskot. Ar tokią atras, tai didelis klausimas, nes kiek geresnė žemė ten labai sunku surast ir beveik visos žinios apie ateivių gyvenimą Siberijoje, abelnai labai liudnos.

Mintaujoje ketinama padaryti vaikų surašą, kad sužinotų kiek jų pasilieka be mokslo.

IŠ RYGOS. Nuskeno paskutiniais dienomis kelioliką vaikinių besimandant. Tarp jų 29 geg. nuskendo Raudondonavyje ir vienas lietuvis Jonas Kliatkus.

M. Mulersono progymnaziją pabaigė šiemet 8 mergaitės, tarp jų lietuvaite, Joana Putrytė, su pagyrimo laišku.

Arėštuoti 2 mėnesiams 8 darbininkai „Brunso ir Kom.“ fabrike už kurstyimus prie streiko; tarp jų Bol. Tamulionis. Už kurstyimą streikuoti „Peniko“ fabrike arėštuoti 1 mėnesiu 5 darbininkai.

Medžioklę policija padarė po įvairius miesto dalis naktį ir 29. geg. ir suėmė apie 200 žmonių, daugiausiai su pagalba mokytų šunų.

Susitvėrus anot „Ryg. Av.“ latvių anarchistų ir komunistų kuopa išleidinėjimui savo raštų. Dalyką vedą užsienyje pabėgę anarchista. Kuopa persergi savo Baltijos draugus pasisaugoti nuo tūlo sąnario, kuriam siuntinėje savo raštus skleisti ir piningus ir kurs pasirodęs esąs provokatorius. Šias žinias paduodęs latvių anarchistų laikraštelis „Juodoji vėluva“.

(„Ryg. Garsas“.)

Iš Amerikos.

Vokiečių dainininkų šventė.

Priladelphia, Pa. Čia nuo berželio 29. atsibuvo vokiečių dainų šventė, kurion suvažiuo suvirš 2000 vokiečių dainininkų choruose iš visų Amerikos kraštų. Šita šventė vadina „Saengerfest“ ir yra laikoma kasmet jau 23-ti metai. Pavedėlyj vakariniame koncerte buvo atvykęs iš Washingtono net prezidentas Taftas su savo žmona. Visa šventė atsibuvo per keles dienas salėj „Convention Hall“, kurią senenai miestas pastatė ant Broad str. ir Allegheny ave. — Vokiečiai savo chorais ir dainomis patraukia į save visos Amerikos atidžią.

Vandalai Bryano namuose. Lincoln, Neb., namuose žinomo

demokratų vado William J. Bryano, nežinomi vandalai iškirto veokį šposą. Mat pereitą savaitę Bryanas su visa šeima buvo Baltimoreje, demokratų partijos konvencijoje. Kązin kokie niekadėjai tuomi pasinaudojo, — išardė ties jo namais apie 100 pėdų cementu išlieto šalytakio ir patį cementą pavogė. Ar tai buvo originališki vagis ar kokie Bryano politiški priešai jam klustą iškirto, dar nesukta. Dabar prie jo namų pastatyta poliemanas.

Jūrininkų streikas. Apie keturi tūkstančiai jūrininkų ant tūlių privatiškų laivų Atlanto pakraščiuose išėjo į streikus. Jūrininkai yra susivieniję į „National Transport Workers Federation“. Jie reikalauja sveikesnio užlaikymo ir geresnio valgio. Kai kurie laivų savininkai jau pasiskubė susitaikinti.

Kiek valdžia gauna iš gerimų. Sulg valdžios apyskaitų pereinai fiskaliais metais — tarpe berželių mėnesių — Amerikos liaudis išgėrė 63,000,000 alaus bačekelių. Už tas bačekes valdžios išdan inplaukė akcijos \$63,000,000, tai yra po dolerį nuo bačekes.

Už distiliuotą spirita išdan inėjo akcijos \$149,000,000, o už tabaką — \$70,000,000. Tad gėrikai ir rūkytojai apmoka beveik viso kongreso užlaikymą.

Žuvo mergina lakūne. Boston, Mass. liepos 1. iš 1000 pėdų augščio nukrito nuo Bleriot monoplasno p-lė Harriet Quimby ir su ja lėkęs aviatorius Williard. Abu du nukrito ant Dochester lštakos, kur vanduo tik 5 pėdų gilumo; lavonai abiejų taip giliai įsmigo dumbtan, kad ilgai reikėjo daktarams krapstyti, kad apžiūrėti kūnus. Miss Quimby buvo pirmutinė amerikanka, kuri gavo keliojimi laisnį ir pirmoji moteriškė perlėkusi orlaiviu Anglijos kanala.

Aukso medalis už „Titanico“ skenduolių. Washingtono kongresas nutarė išreikšti padėką ir suteikti už \$1000 aukso medalį „Carpathia“ kapitonui Arthurui H. Rostron, kuris išgelbėjo ant Atlanto 704 skenduolių nuo nelaimingojo laivo „Titanico“.

Šūmė valdžios išde klasterių. Washingtono, detektivų šefas Wilkie areštavo tūlą J. Atkins, kuris buvo už klerką Suv. Valst. išde ir gaudamas ant metų \$1000 algos, susimanė klasterių valdžios piningus: jisai iš poperinio piningo \$1, perdirbdavo į \$10. Susekta, kad tokių klasterių valdžios išde buvo čia šaika. Dabar eina dideli tardymai.

Uždraudė ant karų apgarsinimus. Chicago, Ill. miesto taryba uždraudė tramvajų ir elevatorių kompanijoms išklajuoti karuose ant sienų visokius apgarsinimus, iš kurių kompanijos turėjo didelį pelną. Kompanijos labai spyrėsi, bet taryba tvirtina, kad miestas kompanijoms leido tik žmones vežioti, o ne biznį daryti iš apgarsinimų.

Korespondencijos.

CHICAGO, ILL.

Streikas tavorų stočių liko pralaimėtas, nes unija atšaukė streiką ir liepė eiti atgal dirbtų, nes geležinkelių kompanijos pradžėjo į savaitės laiką priimti į darbą apie 1,600; o kur kita dalis streikių turės pasidėti, nes ant streiko išėjo 6,000 suviršum?

V. Z. palaidojo savo dukterį į Lietuviškas Tautiškas kapines, už ką labai gavo pipirų nuo kuningo Stepanavičiaus šaukė pamokslinycioje ir muše su kumščiais. Bet regis, kad tokis keikimas jokios naudos neatneša, tik daugiau „bedievių“ padaro.

Naujas tikėjimas Chicagoj atsirado, po vardu „Sun Cult“. To tikėjimo pasekėja p-ni Palmer, išsirėdžiusi nuoga su pora mažų sūnų atlaikydavo bažnytnes apėigas grįčios užpakalyj; tai kita šeima, gyvenanti ant antrų lūbų pašaukė p-ni Palmer į teisimą už tokį elgimąsi. Matysim, kas bus.

Lietuvis Kunitskis dirbo priledu vežiojimo; ledą traukdamas nuo vežimo nukrito ir koją viršų kelio nusilaužė.

Lietuvis Sirvilas dirba už važnyčią; kompanija nupirko arklį nemokintą, kurį Sirvilas pakinkė su kito pagelba; lipant ant vežimo arklis staiga šoko bėgti; tai Sirvilas nukrito arkliai po kojų; baisia liko suminiotas ir į antrą dieną mirė; paliko moterį ir tris vaikus.

Pas mus apie Canal, 17th ir Meehan gatves, lietuviui netikusį paprotį ingavo, — tai yra visokius daiktus vogti iš karų, ir su mažų vaikų pagalba. Bus jau valanda laiko, kaip bobos su vaikais išvogė daug maliavos iš karų ir kelios areštuotos. Po to vėliau išvogė iš karų degtinę ir užtai keli liko tamsioje pasodinti; prie to vogimo ir gi vaikai dalyvavo. Tai vis daro žmonių tamsumas. Tokiose grįčiose laikraščiai nesiranda, nes tai sako bedieviškas darbas laikraščius skaityti; o patis nepasiziūri, ką daro ir prie-ko mūsų jaunimą pratina.

A. Booben.

NEW BRITAIN, CONN.

Nesenai pas mus buvo šokiš atsitikimas. Tūlo T. Aurylos pasi-mirė moteris. Per šermenis našlys A. visus vaišino degtine ir patsai tiek gėrė. Po šermenų žmogelis ir gi manė visą sielvar-tą paskandinti alkoholyje. Sumanė vėl apsigerti. Prieš vestuves taipgi gėrė. Šliubo dieni atėjus nebevalgė pasikelt iš kresės persitaisyti; vos nuėjo kambarin, parpuolė ant grindžių ir emė vent. Pašauktas daktaras apžiūrėjo ir vėl išėjo. O jis kiek išsipagijoje vėl dapila. Ant galo susimaišė nabagai protas. Kaimynai nusprendė atiduot į ligo-nbūtį. Berželio 13. vedė jį K. Sanka ligo-nbūtin. Netoli paėjus iki Park str. da užėjo į saliuoną paimti poros stiklų degtinės, nes, sako: ligo-nbūtyj negausiu. Potam jau nebevalgė eiti, nes degtinė visai atėmė pajėgas. Sugrįžo namo ir paprašė saliuonininką, kad telefonuotų policijon. Pribuvo vežimas ir nuvežė ligo-nbūtin, kur nelaimingas alkoholikas tą pačią dieną ir pasimirė. Ve-lionis prigulėjo prie šių pašalpi-nių draugysčių: Šv. Juozapo, Šv. Andriejaus ir Nepr. Klubo. Paliko 9 metų mergaitę, loeną namelį ir rakandus.

New-britainietis.

NEW BRITAIN, CONN.

Berželio 30. atsibuvo piknikas „Court Friendly F. of A.“ ant McCabes farmos, kur buvo surengta visokių pasilinksminimų, kaip žaidimas boles, ėjimas lenktynių ir tt. Ant pabaigos surengė trauktynes, per tris sykius traukti, katrie du sykiu ištrauks, tai bus geriausi. Ėjo Court Friendly ir Court Charter. Išrinko po keturius vyrus iš abiejų pusių ir sulėido „katinuotis“ (trauktis). Court Friendly lengvai pergalejo,

ištraukė abu sykiu. Reikia pažymėti, jog Court Friendly partijoje buvo tris lietuviai. Antanas Mikalauskas, Antanas Mazuronis ir Antanas Kazlauskas, o ketvirtas — francūzas. Reikia pagirti mūsų vaikus, kad tarpe tokios didelės minios svetimtaučių driso išeiti ir pasirodyti su pajėga. Gavo gerą vardą ir medalį.

Meilutis.

WORCESTER, MASS.

Berželio 30, atsibuvo pusmetinis S. L. P. D. W. (Mename, kad tos raidės reikšia: Susivienijimas Lietuviškų Pašalpių Draugysčių Worcesteryje? Pirmą sykį korespondencijoje minint kokią draugystę, reikia padėti jos pilną vardą. Red.) Buvo atskaita nuo praeitų fėrų, kur pasirodė kad liko pelno \$219,52. Tai labai malonu girdėti. Be to buvo daug kalbėta, kaip padauginti turtą; todėl nutarta padaryti ekskursiją, be to sulosti kokią teatrą. Pūkų pasiryžimai, kuriuos vertėtu žėdnas vietinis lietuvis paremti, nes pelnas eis į svarbų tikslą — pastatymui čionai lietuvių svetainės.

Šitas prakilnus darbas jau gerokai pažengė pirmyn, nors yra ir priešų, labiausiai keikia tą sumanytą kun. Bukaveckas, su savo pasekėjais: jeigu užgirsta kada tam tikslui rengiamą koki balių, arba kaip va dabar turėjome fėrus, tai keikė, kiek tik galėjo; bet žmonės vis lankosi ir ant keiksmų šaltai bežiūri.

Petras Dedinas.

NEW BRITAIN, CONN.

Viena moteriškė — da tik 3-4 mėnesiai atvažiavusi iš Lietuvos (Kauno gub.) berželio 24. nuėjus buvo ant gelžkelio rinkti anglių, kurie nuo karų čia nusibarsto. Senukė nei neužmatė kaip traukinys atpyškėjo ir vargšė moteris gal neištarė nei: „Dieve gelbėk“ — ant vietos užmušė. Palaidojo iš lenkų bažnyčios, kurioje ir visas pamaldas atliko. Vaikai mat gėdinosi tarpe lietuvių garsintis kad močiutė užmušė; o nesigėdinno savo senos močiutės leisti anglių rinkti.

Pereitą savaitę Korbin. C. dvi merginos susivaidėjo ir vandeniū smarklės; lietuvaite pasirodė smarklės, nes kitatautę visą vandeniu suliejo. Pasimokintų bent mūsų vaikinai tokių dueliū!.

F. Mikelionis.

ATSISAUKIMAS Į LIETUVIUS DAKTARUS.

Chicago, Ill., Berželio 29, 1912. Gerbjamasis lietuvių daktar!

Chicago lietuviai daktarai, skaitliuje septynių, sumanė kaip, mename, jums teko jau girdėti iš laikraščių (žiūr. „Lietuva“ No. 26), susirišti tam tikron profesionaln daktarų draugijon.

Šiandien kasdieniniame gyvenime kyla vis daugiau ir daugiau opjų visuomeniškos svarbos reikalų, kuriuose noroms-nenoroms lietuviams daktarams priseina lošti ypatingai žymią rolę ir nuo kurių šalintis jokiū būdu negalima taip iš visuomeniškos gerovės, kaip ir iš loenos daktarų gerovės atžvilgio.

Šis laiškėlis, delei suprantamų priežasčių, negali išdėstyti plačiai tikslo ir tų rezultatų, kokis galima būtų, mūsų nuomone, atsiekti per šį profesionali lietuvių daktarų ryšį.

Todėl, manydami, kad šis viskas gali plačiau ir aiškiau susiformuluoti tik visiems pradėjus reikalą gvildinti, čia pasiganėdin-

sime pastatymu tik labiausiai esencionališkų klausimų, ir geistume turėti Jūsų aplamą apie tai opiniją. Taigi,

1. Ar jūs pritariate sumanymai susiorganizuoti lietuviams daktarams į tam tikrą profesionalę draugiją?

2. Ar jūs pritariate „kampanijai“, kokią ši draugija mano pradėti vesti praplatinimui visuomenės tarpe sveiko supratimo apie higieną, — plačioje to žodžio prasmėj?

3. Ar tamsta panorėtum tapti šios draugijos nariu? Mėnesinių mokesčių, manome, neturėsime, nors ateityje gal ir pasirodyti reikšalas, visiems nariams pripažinus, turėti šioki ar kitoki vienkartinį assesmentą.

Išreiškimas Jūsų nuomonės netik čia pastatytuose klausimuose, bet ir bent kame kitame, kas tik galėtų ši sumanytą palytėti, bus mums labai geistinas ir atidžiai mūsų svarstomas.

Vardu „Lietuvių Daktarų Draugijos Amerikoj“

Dr. A. K. Rutkauskas,

Pirmininkas.

Adresas susinėsimams:

Dr. A. K. Rutkauskas,

2338 So. Leavitt st., Chicago, Ill.

KODEL ŽMONĖS NESILANKO Į PRAKALBAS.

Įvairiais laikais būna įvairios ir priežastys, kurios atstuma mūsų publiką nuo švietimosi, o ypač nuo švietimosi per taip buvusias madoje mūsų miestuose prakalbas. Kodel žmonės nebesilanko į prakalbas? Apie tai iškilo diskusijos „Darbininkų Viltyje“ tarpe dviejų jos korespondentų. Tūla p. Marė „D. V.“ N23 aprašė buvusias Waterbury, Conn. (gegužio 19.) prakalbas, kuriose jau vyrų mažai buvė, o moterių tai tik ant pirštų suskaiyt. Korespondentės nuomone, moteris delto neina, kad „laikąsi avių ganytojaus sijono“ (suprask: kuningo. Kad tame ne kuningai kalti, tą parodo p. J. Azunaris to paties laikraščių N21). Kuningai juk negali žmonių už apykalės prilaikyti. Štai ką tarp kitko rašo minėtas korespondentas:

„Lietuviai inteligentai Amerikoj, nebeturėdami ką veikti, pasidalino į įvairias vieni kitiems priešingas nuomones: tautiečiai, socialistai, laisvamaniai ir t. t., pradėjo ypatingai vieni kitus kan-džioti, sumaišydami sykiu su purvais draugijas ir organizacijas. Ką negali atsiekti ypatingai, tai atlieka per laikraščių ir prakalbas. Išeis ant pagrindų kalbėtojas, bent pora valandų kalba apie viską, ir nieko nepasako pamokinančio apart to, kad iškolios, išdergs sau nepatinkamas ypatas, draugijas, organizacijas, kningas, laikraščių ir t. t., da persergės, kad ten ir ten neprigulėk, nes ten viskas buržuiska, arba cilikiška, kad tokių ir tokių kningų ir laikraščių neskaitykite, nes ten atgalieviškos, juodašimtiškos, o čia prigulėkite, šitas kningas ir laikraščius skaitykite, čia viskas pažangu; kitas delei išaiškina nimo žmonių klasių, pasiima kazyras, o antgalo atsiranda net ir tokių fanatikų, kad beplepėdami kas ant liežuvio papuola, nukrypsta net iki deglųjų filozofijų; jei da kas iš publikos atsidrąsinęs kalbėtojai užduoda koki klausimą, tai jau gaus tokį atsakymą, kad net visai publikai atsieina parausti iš gėdos. Na tu, klausytojau, ir šviesies iš prakalbų! Žinoma, būna ir užganėdintų iš tokių prakalbų, ploja

rankomis iš džiaugsmo, kad čia liuosai civilizotoj Amerikoj galima išgirsti tą, ką kada tai girdėjo nuo rusiškų vežikų. Klausytojai, pasiklausę, pasiklausę, dumia per duris spjaudydami, o ypač moteris ir merginos, ir daugiausia ant prakalbų jau nebesiparodys. Gerai jei da tik pirmą sykį tą išgirdo, tai antru sykiu atsilankys, pasitikėdami išgirsti ko nors geresnio; bet jei jau kelintą sykį atsilanko, ir tą patį teigirsta, tai jau daugiausia ant prakalbų nenukviesi. Sutikęs pažįstamąjį arba pažįstamąją, pakalbink eit ant prakalbų, tai tuojaus paklaus, kas kalbės. Jei da kalbėtojaus ypata žinoma, kaip iškalbume, taip ir taktikoj, tai da eis; bet jei kalbėtojaus vardas da nėra žinomas, tai pasakys, gal vėl toks pat kalbėtojas, kaip ir anas kurs buvo, parėkavo, pakeikė, publiką suerzino ir išvažiavo, gaila tik dešimtuko ir laiko, neisiu ir nei, nors kartais ir geriausias kalbėtojas būtų, bet jo vardas da nežinomas.

Čia rašytojas, nors neįvardina, bet turi ant minties tuos keikūnus, kaip va Perkūną, nelemtąjį Šeštoką, Purvį ir kitus tos rūšies „oratorius“. Galop užbaigia:

„Taigi, gerbiamieji korespondentai ir skaitytojai, nesistebkite iš žmonių nesilankymo ant prakalbų; bet tegul pirmiausia patį kalbėtoją gerai apsižiūviečia, kaip reikia taktiškai ir bešališkai susirinkusiai publikai išaiškinti apkalbamą dalyką, nepamodųdant savo ypatingo keršto ant sau nepatinkamų ypatų ir draugijų; tada lietuviai su mielu noru lankys prakalbas; nes jau dvidešimtas amžius eina, ir lietuviai visuomenė nebesiganėdina tuščiiais ginčiais ir kai kurių kalbėtojų visokiais plepalais, bet reikalauja tyro, sveiko mokslo. Duokite tik ji, o lietuviai bus dėkingi ir nereikės lieti ašarų, kad lietuviai tamsūs, nesilanko ant prakalbų ir t. t.“

DELEI ENCYKLOPEDIJOS.

Encyklopedijos dalykai stovi metaip, kaip p. p. Jurgelionis ir Lalis sako, bet šitaip:

P. Jurgelionis padėjo Encyklopediją rengti balandžio 20- to 1911 m. Jis išplanavo padaryti ją trijų tomų, formato 9x12 colių, po 700 puslapių tomą, viso 2100 puslapių. Parąšymui 1400 jos puslapių užkviėtė kitus raštininkus, o 700 puslapių ketino pats parašyti laike vieno, ilgiausiai dviejų metų. Ant to buvo sutikta ir p. Jurgelionis rašė Encyklopediją. Po metų laiko aš paprašiau p. Jurgelionio paduoti man jo viso meto rankraščius, kad galėčiau apskaityti, kiek parašyta. Gavęs juos, apskaitiau ir radau parašyta vos 38000 žodžių, arba 46 puslapius, kas reiškia tikrai penkioliktą dalį 700 pusl., kuriuos jis žadėjo parašyti ilgiausiai laike dviejų metų. Tada, tai yra kovo 14- tą 1912 m., daviau jam pagelbon p. Lalį, kad greičiau užbaigtų tą 700 puslapių rašymą, ir nuo to laiko pradėjau tęmti, kiek jiedu darbo padarys. Per du mėnesius, nuo Kovo 14- tos iki Birželio 15- tai, 1912 m. jiedu parašė 14000 žodžių, arba 17 puslapių. Taigi, p. Jurgelionis dirbo prie Encyklopedijos viso 14 mėnesių, Lalis du mėnesius, ir per tą visą laiką jiedu parašė 52000 žodžių, kuriuos, skaitant po 1c. už 4 žodžius (tik kaip kitiems visiems jos sądarbininkams moku) išpultų už tą darbą \$130.00, o jų

algoms per tą laiką išmokėjamu \$1,370.00. Tiesa, jie sutrukdė apie šestą dalį laiko prie kitokių darbų, kurių atitraukus nuo viršminėtos sumos, šitie jų parašyti 52000 žodžių kainuoja man \$1,140.00, arba 9 sykius daugiau negu visų kitų encyklopedijos rašėjų. Taip dirbant, reikėtų laukti da 4 metus, kol jie tuos 700 puslapių parašys, o 4 metų jų algos kaštuotų suvirš \$8,000.00, apart jau išmokėtų \$1,140.00. Jeigu tikitai parašymas, be redagavimo 700 puslapių turi kainuoti suvirš \$9,140.000, tai kiek tada turėtų kainuoti visa Encyklopedija turinti 2100 puslapių? Kur kaštai jos redagavimo, korektos, popieros, spaudos, mapų, iliustracijų, tūkstantis (1000) trijų tomių encyklopedijos turėtų kaštuoti apie \$40,000.00. Už kiek tada jos kopiją reikėtų parduoti, kad gauti atgal į ją sudėtus pinigus ir, kad perkupčiams būtų galima nuleisti nors 10%? Jos kopija turėtų parsiduoti po \$50.00. Kas tokia kaina galėtų ją pirkti?

Matydamas, kad mano redaktorių darbas eina vėžio žingsniu, kad jis kaštuoja apie 9 sykius daugiau negu kitų encyklopedijos rašėjų, pastačiau jiems sekancias išlygas:

„Nuo Birželio 17- tos, 1912 m. atmesite šalin visus kitus darbus, o dirbsite vien encyklopedijos darbą, už kurį aš mokėsiu jums ne už sanvaitės laiką, tikitai už encyklopedijos darbą, taip kaip moku visiems kitiems rašėjams, tai yra: Lalini už 4 žodžių eilutę po 1c., o Jurgelioniui, kurs, apart rašymo, ją planuoja, už 3 žodžių eilutę po 1c.“

Gavę pp. redaktoriai šias naujas išlygas, daugiau į darbą ne atėjo, sustraukavo, ir po sanvaitės laiko prisiutė „Lietuvos“ redakcijai kiturtilpusrašą, paskelbda mi, buk encyklopedijos rengimas nelemtai užsibaigė ir jie tapę nuo darbo atstatyti (lock out). Nuo darbo jų nieks neatstatė, bet patįs pasitraukė. Encyklopedijos redaktoriai skundžiasi, kad pagal naujas išlygas rašan ir dirbant redakcijos darbą, jie uždirbtų tik \$5.00 ar \$6.00 į savaitę, arba 5 sykius mažiau, kaip zecerai uždirba.

Pagal naujas išlygas nebuvo reikalauta daryti jokio redakcijos darbo, vien ruošti encyklopedijai rankraščius taip, kaip kiti rašėjai, ir jeigu kiti rašėjai, gaudami tą pačią mokesį, uždirba, tai ne mano kaltė, jei p. redaktoriai negali uždirbti daugiau, kaip \$5.00 sanvaitėj. Ir zecerai nesimoka alga už tai, kad jis zeceris, bet tik už jo darbą. Ir zeceris, jeigu neuždirbs savo algos, spaustuvė nelaikys jo dekoracijai. Zecerai gauna tiek, kiek jie padaro, o encyklopedijos redaktoriai nori gauti daug daugiau, kaip padaro. Encyklopedijos redaktoriai per 16 mėnesių parašė vos 65 puslapius, bet ir šie 65 puslapiai gali prisieiti iš naujo parašyti, nes teko matyti Vilniaus komiteto pataisytą korektą vieno atspauspto prabos lapo, kuris išrodo perdaug sumargintą. Čia ir vėl gali buti naujos išlaidos, kurių redaktoriai leidėjui nesugrąžins.

P. p. redaktoriai paskelbė, jog encyklopedijos rengimas nelemtai užsibaigė ir klausia, kaip leidėjas atlygins rašėjams padarytą skriaudą? Bet kas leidėjui atlygins skriaudą, to redaktoriai neklausia.

Ant to turiu atsakyti, kad en-

cyklopedijos rengimas da neužsibaigė. Jeigu dabartiniai redaktoriai nuo jos pasitraukė, tai tas da nereiškia jos pabaigą. Jiems pasitraukus, jieskosiu kitų, ir tikitai tada jos rengimas užsibaigys, jeigu nerasiu atsakančių žmonių jos užbaigimui, arba jeigu ir anų darbas eitu tokiu pat žingsniu ir tiek pat lėsuotų, kaip buvusijų redaktorių, — tada tikitai bučiau priverstas jos darbą pertraukti. Kitaip encyklopedijos darbas eis kaip ejo, ir p. p. redaktoriais nevertėtų jos sandarbininkų nuo pradėto encyklopedijos darbo baidyti, arba jų darbą stabdyti.

A. Olszewskis,
Encyklopedijos Leidėjas.

FILOSOFIJA AR TECHNOLOGIJA.

Pas mus laiks nuo laiko viskas nors naujo apkreiškia, tai yra: vis ką naujo išrandame mūsų visuomenei, kad jos gabesnį elementą prie ko nors paakinius. Puikus tai yra dalykas; tas jau pareiškia, kad visgi nors šimtinė dalis tuo pasinaudoja. Kas gi tam gali prieštarauti! Niekas. Bet tankiai pas mus yra visuomenė skatinama prie neprieinamų dalykų.

Paskutiniuose laikuose užėmė pas mus vietą agitacija už filosofiją. Pats dalykas, kaip filosofija, rodo yra labai svarbus; bet filosofija galima yra tik apsisėkaiusiems ir pasilavinusiems žmonėms. Ar naudinga nors kiek yra filosofija žmogui, kuris vos raides sugrabalioja arba kaip nors laisgą sugėbi parašyti — reikia labai abejoti. O juk daugiausia mūsų visuomenėje tokių žmogių yra. Neprimetu niekam to už blogą, kurie tą klausimą pakėlė; tas klausimas yra savu keliu nadingas, ir jei ne šiandien tai rytoj mes turime filosofijos griebtis, kad pradėjus nors rimčiau ir aiškiau protauti. Bet šiandien, aš manau, kad da peranksti mes pradėjome prie filosofijos skatinti mūsų visuomenę, koomet da taip neaugštai esame pakilę. Ar nebūtų geriau šiandien skatinti mūsų žmones prie technologijos? t y. prie amatų, kad gabesni žmonės, o ypač jaunuomenė, kuri šiandien kuone visa auga ir lavinasi... smūklėse. Ar negeriau būtų, kad po mūsų laikraščių tankiau pasirodytų straipsniai ir paakinimai apie visokius amatus, taip kad nevienas persikaitę pasinkvartytų ir eitų mokintis amatų; būdami amatininkais gali labai daug pagerinti savo būvį, gaudami sau naudingus patarimus. Svarbjusia, kad mes amatininkų labai mažai čionai ir turime, — vis tai daugiausia žmonės nuo pikio ir spato, kurie čia atvažiavę dirba prasčiausius darbus. Anglekasyklėse dažnai rasi ir inteligentų ir žodžio nemokančių perskaityti ant lygių dirba sau po žemės; po miestų gi, kur tik neinkiši galvą, ir prasčiausį ir menkai apmokamą darbą, ten vis rasi visą „Lietuvą“. Gi inek kur prie speciališkų darbų, kur daugiau yra protas vartojamas, negu pajėga, ten jau lietuvius sunku užtikti. Tą patyriau būdamas Pensylvanijoje, ir dabar persikrautęs į didesnį pramonės miestą. Amatninkai juk tiek reikalauja: laikraščiai prigrasinti, ir kur tik neisi, ten darba gausi; bet tas mums nėra žinomas.

Mēs, kurie per dieną parakošūvių griaudimo arba gazaunėse dirbame, vakare parėję namo, tuo jaus pas Antaną arba Juozą į karmukę — ir stumdome sau boles per vakarus... Juk ir ką daugiau veikti? Baliai nubosta; skaitymai, kas atsitiko Brooklyne, Sheandoahryje ar Chicagoje jau ant mūsų jokio įspūdžio nepadaro; tai kur daugiau? Į karmukę... Nesakau to vien apie mūsų brolius tamsūnėlius, bet sakau ir apie „inteligentus“, kurie tapę gi tamsūnėliams neapsileidžia.

Mums šiandien pakėlimui mūsų pačių akys svetimtaučių, ne filosofai reikalingi, bet gabūs amatninkai, kurie, stoję drauge su svetimtaučiais, nebūtų kokiais pastūmdėliais, bet naudingais žmonėmis, galinčiais bile kokį darbą lygiai taip gerai padaryti, kaip amerikonas ar vokiečys padaro. Nėra po didesnius miestus taip sunku ingyti geras darbas, kaip nekuriems išrodo, jeigu tik atlikimui to darbo yra reikalinga žinia. Kad tą žinią ingyti, reikia mokintis. Kad išmokti, reikia eiti amato mokintis fabrikai arba eiti vakarinėn amatų mokyklon, kurių po didesnius miestus netrūksta; o jeigu kur toliau gyvenant nuo miesto kur vakarinės mokyklos pasiekti negalima, reikia imti kursas iš korespondencinių mokyklų, iš kurių geriausia Amerikoje yra „International Correspondence School“ Serantone, Pa. Besimokinant amato, žmogus geriausia gali išmokti filosofuoti ir tokiam jau ir filosofija būtų ne nematomas Jupiteris, apie kurį šnekama ir kningose rašoma, bet be stiklo negalima matyti.

Kokia gali būti nauda iš mūsų Lietuviško „filosofu“, kuris bus visą lentyną kningų apie visokius kiltus ir moksliskus dalykus perskaitęs, jeigu jis padėjęs visą savo „filosofiją“ į šalį, užtrūbijus šešioms iš ryto skubinas kuovėliausiai į gazaunę, kur per visą dieną dulkėse pasinėręs turi stenėti. Jam toji lentyna filosofikų raštų jokios naudos neatneš, jeigu jis negali pagerinti savo būvį.

Mano nuomone, šiandien mums yra geriausia filosofija griebtis amatų ir mokintis, nes šitoji filosofija tuojaus būvį pagerina.

Tyčia paklausiu, gerbjamieji mūsų inteligentai, ar daug Amerikoje yra lietuvų prie mechanikų darbų darbo vedėjas? Ar daug yra čia lietuvų architektų? Ar daug yra mokačių mechanikų ir architektūriskus planus piešti? Ar daug yra mašinistų po geležinius fabrikus, mokačių apdirbti geležį? Iš tiesų, tur būt geriausi mūsų matematikai su p. Baltrūnų priešakyje, vargiai tegalės nupiešti procentą.

Amatninkai mums reikalingi daugiausia amatninkai, o ne toji filosofija. Reikia mums technologijos. Tokiu keliu šiūom tarpu beidami greičiau pakilsime materialistai, pakilsime akys svetimtaučių ir podrang galėsimė pasidarbuoti pakėlimui mūsų Tėvynės, Lietuvos žemelės. Be filosofų šiūom tarpu apseisime.

St. Miliauskas,
Belleville, N. J.

RUSIJOS DŪMOJE.

Gegužės 28. patvirtinta keletas smulkių įstatų, tarpe tų apie panaikinimą pagalvinės mokesties Besarabijos gubernijoje. Įlgensnius ginčus sukėlė įstatais apie padidimą bausmės už bereikalingą gyvulių kankinimą. Dabar įstatai už tokį kankinimą skiria 10 rub. bausmės. Naujais įstatais norėta paskirti 100 rub. bausmės arba 1

mėnesį arešto. Bulota kalba, kad geras esąs daiktas rūpintis gyvuliais; bet daug esą geriausių būtu pasirūpinti ir žmonėmis. Dūma didinanti bausmę už tai, kad koksai suvargę valstietis kapoja savo kumelėlę, kurios gal neturi kuo šerti, o nesirūpina, kad pristovei ir kiti policistai nekankintų suimtųjų žmonių. Kropotovas sako, kad reikia pirma pasirūpinti, kad valstietis turėtų kuo šerti savo gyvulius, tada nei reikėti nereikėsiu tokių įstatų. Tad 100 rub. bausmė atmeta. Toliau patvirtinta įstatais, kuriuo palengvinama stojimą į turgus arba leicitaciją, parduodant nejudinamąjį turtą. Taip pat didelio pasipriešinimo susilaukė įstatais apie padidimą bausmės už svetimo miško vogimą. Valstietis Andreičiuk sako, kad pirmiausia reikia įstato, kad mokesčiai būtų mokami nuo turto, o ne apie nepaliečiamybę žirnių, lapjų ir zukių.

Gegužės 31. kalba toliaus apie padidimą bausmės už svetimo miško kirtimą. Gerasimenko kalba, kad valstiečiai nebegalėsia nei įžengti į mišką, kame jie turi ganyklas. Nutarta tą įstatą atidėti iki tam laikui, kada bus svarstoma apie ganyklų panaikinimą.

Draugijai, kuri veda kovą su džiūvos liga, nutarta pradžia paskirti vieniems metams pašalpos 25 tūkstančiai rublių.

Berželio 1. kalbama apie išpirkimą valstiečiams žemės nuo ponų.

J. K. Mikas.

Laiškai iš Lietuvos.

JONIŠKIS, Šiaulių p. Iš serodos į ketvergą naktį gegužės 31. ir Julijono Butvilo barzdaskutyklą įlindo per langą vagiliai ir pavogė 4 skustuvus ir vieną plaukams kirpti mašinukę. Vagilių dar ne sugavo. Taipgi toje pačioje naktįje buvę įsilaužę ir pas aludininką — Liurėją, bet ir tenai nieko daug nelaimėję turėjo išsinešinti.

Gegužės 31. per Joniškio apylinkę traukė smarkus lietus, kuris nemažai blėdies pridarė; ant laukų suguldė, susukino rugius; taipgi pasėta vasarųjų vietomis apsmė; o vietomis visai išplovė.

Kašanas.

Daktaras JONAS BASANAVICZIUS.

Berželio mėn. 11 (24) dieną sutarta apvaikšėti daktaro Jono Basanavičiaus jubilėjų paminėti 60 metų sukaktuvėms jo gimimo dienos.

Visiems šiek-tiek skaitantiems ir apsišvietusiems lietuvams Gerbiamojo Jubilėto vardas gerai yra žinomas.

Daktaras Basanavičius, inkurdamas Prūsuoze pirmutinį lietuvišką laikraštį latinškėmis raidėmis, skiriamą plačiai Lietuvai ir vedamą grynai tautinėje dvasioje, padėjo stiprų pamatą lietuvių atgijimui ir tautiniam susipratimui.

Daktaro Basanavičiaus asmenyje mes gerbjame Lietuvos tėvą, užsiplėnusiį kuodidžiausios pagarbos savo amžiu ir tikrai

rimtais, Lietuvai naudingais darbais.

D-ras J. Basanavičius gimė 22 d. lapkričio 1851 metais Ožkabalų kaime, Bartininkų valsčiaus, Vilkaviškio apskrėčio, Suvalkų gub. Jo tėvai buvo pasiturintieji ūkininkai, užtatai pasirijo leisti savo sūnų į mokslus, ypač kad motina dar kūdikiu jam esant buvo pasižadėjusi į kunigus išleisti. Tais laikais lietuviams, kaip „klapų“ vaikams, gymnazių duris buvo uždarytos. Suvalkų gub. lietuviams valstiečių vaikams buvo intaisyta tam tyčia Marijampolėje apskrėčio mokykla, lenkų dvasioje vedama, kuri po lenkmečio 1867 metais tapo perkeista į gymnaziją. Čia ejo Jonas vidutinius mokslus, pradėdamas nuo 1866 metų. Gabjam, darbščiam Jonui mokslas sekėsi puikiai. Gymnaziją pabaigė su sidabro medaliu.

Maldingi tėvai, o ypač motina, kalbino Joną eiti į kunigus; bet šis, neįsaudamas pašaukimo, nuvažiavo Maskvon į universitatę. Išpradžių buvo manęs mokytojum tapti ir ejo tam reikalingus mokslus. Bet pamatęs, jog mokytoju esant sunku savo prigimtame krašte gauti vietą, perėjo į daktarų skyrių, kurį ir dabaigė 1879 metais.

Dar mažas būdamas D-ras Basanavičius pamylėjo savo prigimtają kalbą. Jo tėvas, mokėjęs labai daug padavimų apie senovę, patarlių, mįslių ir pasakų, jam tą meilę indieges.

Prisirišimas prie lietuvių kalbos dar labiau sustiprėjo gimnazijoje esant. Čia jisai susipažino su lietuvių praeitimi; čia vyresniū draugų, ypač Petro Kriaučiūno, žadinamas pradėjo į tą praeitį labiau gilinties, karščiau ją mylėti. Prie to prisidėjo dar ir ta aplinkybė, kad nuo-pat pradžius Marijampolės gimnazijos inkūrimo buvo čia mokoma ir lietuvių kalbos.

Nors anais laikais viešpatavo visur lenkų dvasia ir daugelis lietuvių moksleivių nerdavosi iš kailio, kad tapus lenku, d-ras Basanavičius išėjo iš gimnazijos tikras lietuvis. Esant universitatėje lenkai jau niekad nelaikė jo savuoju („rodakiem“), bet paprastai lietuvių, o kai-kada primėsdavė ir „litvomano“ vardą.

Maskvoje ejo tuomet mokslus ir daugiau lietuvių, kurių tarpė pažymėtini mokytojas Staniškis ir d-ras Pietaris. Susitaręs su prakilmesniais draugais iškūrė lietuvišką kningynėlį. D-ras Basanavičius anais laikais mēgdavo daug skaityti apie lietuvius ir Lietuvą. Pabaigęs mokslus jisai jau buvo tikras lietuvis tautininkas.

Išėjęs daktaro mokslus, draugų kviečiamas, išvažiavo į Bulgariją. Jo silpna sveikata verste verste apsigyventi šiltesniais krašte. Čia begyvendamas neužmiršo Lietuvos, bet ypač stengėsi jos praeitį iširti. Besant Bulgarijoje jam gimė mintis inkurti tam tikrą lietuviams skiriamą laikraštį, nes vokiškoms raidėm išlietų Prūsuoze laikrašciai tik lietuvių kūrų laikraščių vardą tenešiojo. Ištikrujų gi jie kaip dabar, taip ir tuomet buvo vokiečių kaizerio garbintojais.

Viešėdamas čekų žemėje Pragoze mieste pradžioje 1883 metais, susitaręs su Višteliu ir Mikšu, pradėjo leisti Prūsuoze mėnesinį laikraštį „Aušrą“, ėjusį ligi 1886 metų.

Neilgai teėjo „Aušra“, nes tikitai pusketvirtų metų, bet per tą laiką suskubo ji indiegti į lietuvių širdis gerą sėklą. „Aušra“ visu savo gyvenimo laiku aiškiai

Prof. Michailo Dragomanov.

Apie dievų pavydumą.

Iš rusiškų kalbos vertė V. K. R.

prieš amžius, prieš angelų ir pasaulės sutvėrimą, kaip Dievo žodis, arba protas, su kuriuo Dievas sutvėrė ir pasaulį. (Apie tai, kad pats Dievas yra Protas, arba Žodis, mokino tūli graikai mokytojai Eshilio laikuose, būtent apie 400–500 m. prieš Kristų; o apie tai, kaip Žodis ir Protas gema nuo Dievo ir sutveria šviesą, mokino neužilgo prieš Jėzų Kristų sugraikėjęs žydai Filjonas. Patėmijame, kad graikų kalboje žodis ir protas reiškia vieną ir tą patį. Tad šitas Dievo sūnus, Žodis-Protas, būdamas žmonių mylėtoju, negalėjo nematyti to neba, kurį padaro žmonėms velnias, ir panorėjo užgimti, kaip žmogus Jėzus iš Marijos; tapo tatau Dievų-žmogumi ir pakėlė kanėias ir mirtį, idant tu mi priimti ant savęs visai žmonijai skiriamą baumę, gi Dieviu-Tėvu duoti atlyginimą už juos; pasimiręs ant kryžiaus jis paskui prisikėlė iš numirusių ir pergalejo mirtį, nusileisdamas į Tartarą, arba Pragarą; tenai jis nugalėjo velnią ir išsivedė išten pirmą žmonių porą ir visus teisinguosius.

Taip tatau krikščionis ir prisidėję prie jų sugraikėję žydai ir tikrieji graikai ėmė aiškinti seną Biblijos pasakojimą apie pirmąją žmonių porą, pritaikindami jį prie naujų nuomonių apie Dievą-Tėvą ir prie atsiminimų apie Jėzų Kristaus gyvenimą; prie to viso jie pridėjo daug graikiškų nuomonių apie Heraklį, Prometėjų, Chironą ir t. p. Ir vis-gi senas Biblijos pasakojimas gyveno ir tarp krikščionių ir turėjo nemažą ant žmonių intekmę, nesa žmonių matė, kad ir po Jėzui Kristui miršta, bet ne visi tampa teisingi ir krikščionis, o Jėzus Kristus nebegrįžta ant žemės su Dangaus karalyste; apie ją-gi rašė pirmieji jo mokytojai, kad ji ateisianti greitai, ir tai taip greitai, kad dar nebus išminkę pirmojo Jėzų Kristaus apsilankymo liudininkai. Su laiku krikščionis mokytojai perkėlė Dievo karalystę iš žemės į dangų ir pradėjo mokinti, kad ten pateks tik tai, kas prisilaikys skaitlingų bažnyčios įstatymų, ir kad kiti žmonės, ypatinai visi ne-krikščionys, pasiliks velnio galybėje, ir kankins už pirmosios žmonių poros nusidėjimą—nepaklausymą Dievo, uždraudusio valgyti vaisius nuo žinios medžio, ir jie negalės išsilinosuoti iš pirmgimės nuodėmės (peccatum originale). Buvo ir tokių krikščionių mokytojų, kaip paveizdan Sv. Augustinas pas katalikus ir Kalvinas pas protestonus, kurie net mokino, kad ir krikščionis, nors ir geriausiai pildantis visus bažnyčios ar Kristaus įsakymus, negali būti tikri išganymo ir išsigelbėjimo nuo pragaro. Tie mokytojai tvirtino, kad pirmgimės nuodėmė ant visados sugadino žmogaus prigimtį, arba naturą, ant visados užrustino Dievą, taip, kad dabar žmonių išganymas priklausė visai ne nuo to, ką žmogus veikia, bet nuo Dievo malonės, kuris jau iš kalno nulemia žmonių likimą, paskirdamas vieniems dangų, kitiems pragarą. Tatau žmonėms nebelieka nieko kito, kaip tik verkti už savo nuodėmes ir pasitikėti Dievo malone. Da nelabai senai kalvinistų mokytojai sutiko su tuo, kad nereikia reikalauti nuo visų kalvinistų, idant jie sutiktų su tąja nuomone apie nulėmimą žmonių iš anksto (predestinatio), ir apie Dievo malonę, bet reikia pavelyti visiems mįslyti apie tatau kaip kam patinka, tik reikalauti, idant visų darbai sutiktų su Kristaus įsakymais.

Taip tatau ilgai viešpatavo žmonių mintyse nuomonė apie dievų pavydumą, kad dar ir dabar ji laiko apgėmusi daugelio žmonių mintis. Tarp kitko tie pasakojimai išaiškintam ir šitai: nuodėmė yra netikėti delei nepaklausymo Dievo įsakymų, — kurinos žmonės turi pildyti, nežiūrint ir tai, kokie jie yra, — bet ir delto, kad žmonės nori žinoti, kas yra lab ir kas yra nelab, kad nori viską atsiekti savo protu, patyrimais ir mokslu. Protas, yra sakoma, tai sukilimas prieš patį Dievą, mokslas — paeinąs nuo velnio! Kalbama, būk Dievas nenorėjęs, idant žmonės pažintų labą ir nelabą delto, kad mylėjęs žmones. Jisai neva matęs iš anksto, kad patyrimas ir mokslas atneš žmonėms daug klaidų ir skausmų, ir žinojęs, kad žmonės, palikę kvailį, nelyginant nieko negalvojančią kūdikiai, bus laimingi. Ir dabar yra sakoma, žmonėms esą visgeriausia neužsitikėti savo protui, o klausyti to, ką Dievas sako. Vienok dabar Dievas nevaikština ant žemės ir nesikalba su žmonėmis ypatingai, tad, kalbama, kad žmonės ir negali patįs sužinoti, kas jiems veikti, vienok jie gali sužinoti apie tatau nuo tarpininkų tarp Dievo ir žmonių, t. y. nuo kuningų, kurie aiškina žmonėms Dievo žodį — šventraštį. Tokiu būdu prasmė senovės pasakojimo apie Dievą Jehovą ir pirmąją žmonių porą, susiglaudžia į tą nuomonę, jogei žmonės turi saugotis nuo savo proto ir laisvo mokslų ir visame kame pa-

sitikėti kuningams—tarpininkams tarp Dievo ir žmonių. Didesnė dalis mūsų žmonių šventai laikosi tos pražūtingos nuomonės ir niekam taip neužsitikėti visame kame, kaip kuningams, kuriuos laiko ir neklaidingais, ir viską žinančiais, ir Dievo vietininkais ant žemės. Delto mūsų tauta taip ir atsiliko nuo visų kitų tautų: bijosi savo minčių ir nebando nieko perkrauti savo sveiku protu.

VI. ŽMONIŲ PAŽANGA SU MOKSLO PAGALBA IR VERTĖ PASAKOJIMŲ APIE PROMETĖJŲ.

Jau iš pavyzdžio apie Horacijų mės matėme, kad ir senovėje būta mokytojų žmonių, laikiusių žmogaus protą ir mokslą nusidėjimu. Tuo tarpu tarpe žmonių, ir-gi nuo senų laikų, prasidėjo rasties nemaža ir tokių, kurie deda svarbą tiktai ant laisvo patyrimo, ant mokslų ir nuo jo laukia žmonėms visokeriopos laimės. Aiškią tų nuomonių užmazgą galima patėmyti dar ir tarp senovės graikų, paveizdan išgarbinę Prometėjų Eshilis. Žinoma, kad nuo tų laikų, kuomet žmonės pradėjo prisitartinti prie ugnies ir išmoko ją vartoti, nors dar ir neaiškiai, visgi užsimezgė tarp jų savas patyrimas ir mokslas. Tasai patyrimas suteikė žmonėms visokius įrankius, davė jiems galę važinėti žeme ir jūromis, prisiziūrėti kitataučiams ir pramokti nuo jų to, ką jie jau žinojo. Jau Eshilis patėmijo, kaip tai visa kas vienas su kitu rišasi; bet Eshilis apsiriko senas pasakas besekiodamas, kas link to, būk viską išradęs vienas tiktai Prometėjus, ir tai vienu ykiu.

Eshilio laikuose mokslas pas graikus jau buvo augstai pakilęs, ir tai aciu tam, kad graikai jau keliaudavo žeme ir jūromis į kitas šalis, kur mokslas dar ankščiau buvo užsimezges: į Egiptą ir Babyloną, kuriėvi šali jau buvo suvienyti į vieną didelę Persų viešpatystę. Tose šalyse mokslas jau buvo senai pakilęs — dar keliais tūkstančiais metų prieš Kristų. Tėn buvo išbūdavoti dideli iš plytų ir iš akmens namai, išskaitliuotos kelionės svarbiausių žvaigždžių danguje, ir pagal tuos apskaitliavimus padalinata mėšai ant mėnesių ir savaiečių; ten išrasta ir raštas dar už 5,000 metų prieš Kristų. Bet tose šalyse mokslas buvo prigulmingas nuo karalių ir buvo išskirtinai kuningų rankose; gi karalių įrečiau ir kuningai nelabai tesirūpino praplatinti mokslą tarp neapšviestų žmonių; jie bijojosi protu apsvarstinti visokius valdžios bei tikejimo dalykus ir žmonėms nepatėrė draugauti su svetimtaučiais. O pas graikus išsidirbolaisios valstybės-respublikos, kur valdė žmonių pačių išrinktos įstaigos, kur kiekvienas žmogus galėjo viską kalbėti ir mokyti ir nebuvė galingos kuningijos; o mokslą platino ir juo užsiėmė svietiški žmonės: pirkliai, jūreiviai, meistreriai ir kiti. Per tat graikai suvedė į vieną krūvą tai, ką iki jų gadyne žinojo kitos tautos, ir sudėjo, arba sutvėrė laisvą mokslą. Su šiaja laisvo mokslų pradžia senovės graikai netrukus aplenkė visus kitas tautas ir jų mokslinius, nors patįs pradėjo linkti prie mokslų vėliau už kaikurias kitas tautas ir rašto teparamo apie 800 ar 1,000 metų prieš Kristų.

Kuomet graikai apgyveno turtingas šalis Azijos, Afrikos ir pietinius mūsų Europos jūrių pakraščius, 300 m. prieš Kristų, tai graikų kalba su jų mokslu virto, taip sakant, visavietinė. Nuo graikų pradėjo skolintis mokslą ir romėnai, kurie prieš Kristaus laikus pamušė po savo valdžia daug Europos, Azijos ir Afrikos šalių, iš ko paėjo tai, kad vakarinėje Europoje romėnų arba latinų kalba ir-gi tapo visavietinė. Mokslas tais laikais žymiai pažengė pirmyn. Bet paskui ant Romos imperijos pradėjo užpildinėti neišlavintos vokiečių, slavų ir kitokios tautos, ir, praslinkus 500 metų, visai išgriovė tą valstybę ir dikčiai nustūmė žemyn apšvietą. O prie to viso krikščioniškoje draugijoje tvėrėsi nauja kuningija, ir labai prasiplatio nuomonė, kad laisvas mokslas — tai maištas prieš patį Dievą. Mēs jau pasakėme, kad net ir graikai, prieš krikščioniškąjį tikėjimą, degino savo raštus. Prasidėjo tuokart taip vadinamieji viduramžiai*, kurie tęsėsi apie 1,000 metų. Tuomet senobinis graikų mokslas laikėsi ir pamaži slinko pirmyn tik pas mahometonus arabus, kurie išvertė senovės graikų mokliškias knygas į savo kalbą. Nuo jų tos knygos palengvėlia ējo į vakarinę Europą, kur jos išguldinėta iš arabų kalbos į latinų kalbą.

Pamaži pas krikščionių tautas pradėjo augti paguodonė mokslų ir senovės graikų bei romėnų raštų, kurie kur-nekur buvo užlaikomi vienuolynuose ir tēn buvo perrašinėjami, labjusiai delei išsilavinimo kalboje krikščionių bažnyčiose visi vartoti. (T. b.)

* Žmonijos istorija padalinama į tris periodus: senovės amžiai, nuo žmonijos gyvavimo pradžių iki 476 m., t. y. iki Romos Vakarų Imperijos puolimui; viduramžiai prasideda nuo 476 m. ir tęsiasi iki 1453 m., kuomet turkai užėmė Konstantinopolį. Nuo to laiko prasidėjo naujieji amžiai. Tai svarbiausieji žmonijos gyvavimo periodai. (Vertėjas).

AITVARAS.

J. WEYSSENOFF.

RYTOJUN BEŽIURINT JAUNIEJI SKRAUJA!...

Vertė

KAZYS PUIDA.

— šiuo pastaruoju ypač. Auklėjimo idėja pavėrgė visas kitas jo mintis; prie pedagoginių uždavinių pritaikinti visi valstybinio sutvarkymo bei valdymo institutai; savotiškam pedagogikos supratimui paaukota visos, dargi pačios slapčiausios, asmeninio gyvenimo ypatybės. Egoizmo neprivalo būti, visi turi būti vienu jausmu persiėmę — „visuomenės meile“. Ir štai, kad tas atsiekti, Kampanelė stojas prieš mus naujoje rolėje, socialio politiko rolėje. Ir čia jis toks-pat radikalūs, kaip ir kituose atsitikimuose. Panaikindamas individualę nuosavybę, stačiokas vienuolis-asketas kėsinas ir ant šeimyninio židinio. Apie šį naująjį revoliucionierių žingsnį jis štai ką pasakoja:

„Paskui jie nutarė, kaip reikia visuomenei susitvarkyti gyvenimas. Jie turi ir žmonių bendrumą... Viskas pas juos bendra. Užtat mokslas, garbingosios vietos ir visuomeniški pasilinksminimai tokie bendri, jog niekas iš nieko negali atimti... Jie sako, jog savasties idėja atsiradusi pas mus ir gyvenuoja todėl, kad mēs turime nuosaves žmonas ir vaikus. Iščia atsiranda egoizmas, kuris priveda prie to, jog mēs virstame visuomeniais labo plėšikais tik-tai tam, kad padėti sūniui praturėti, ingyti pagarbą ir padaryti jį didelių turtų įpėdiniu. Kas iš kilmės turtingas ir garsingas, tas neturi ko bijoties; o kas silpnas, beturtis ar žemos kilmės, tas pavirsta godžiu, veidmainingu ir tampa pataikūnu. Tokiu būdu, jei egoizmas neturės prasmės, tai pasiliks tik viena visuomenės meilė“. Kitoje vietoje mēs randame, jog „namai, miegamieji kambariai ir kiti neatbūtinai daktai, tai visuomenės nuosavybė“.

Jau iš viršų išdėstyto galima numanyti, kiek daug sveria solarijų gyvenime jų „vyresnybė“. Iš jos pridera žemės linksmybių „padalinimas“, ji iškilis kiekvieno asmenio, šeimynio bei visuomeninio gyvenimo smulkmenon. Todėl indomu pamatyti, kas yra toji saulės viešpatijos vyresnybė: — ar ji pajėgia įvesti gerus inpročius ir ar apdrausti solarijai nuo virtimo tos vyresnybės privilegiuota, egoistinė gauja, kuri skleistų aplinkui vieton meilės ir išteklaus varą, eksploataciją ir ištvirkimą?

Politiškasis Kampanelės, kaip ir Moro, idealas yra tarptautinė katalikų bažnyčios organizacija, su rinktine, bet neapribota vyriausio dvasiško ar popiežiaus valdžia. Neveizdint dailių sakinių apie-lygybę, Kampanelė visą savo amžį buvo šalininkas neapribotos „žynių“ valdžios, t. y. augstesnėsios dvasiškosios valdžios, visų mokslų ir visos socialės pajėgos savininkės. Iš šito atžvilgio sutinka tarp savęs visi Kampanelės raštų tyrinėtojai. Jis, lygiai kaip Moras ir kiti XVI metašimėio humanistai, stengėsi vien dvasinį bažnyčios viešpatavimą prikelti, pritaikinant tai į naujus gyvenimo reikalavimus bei užklausimus. Todėl jis ir prasaritą vianame savo veikalų: „Naujosios srovės negali būti pavojingos nei bažnyčiai, nei valstijai; dargi atžagariai, naujoviškumai, bažnyčios įvesti, gali išbulinti religiją bei valdymą ir sugrąžinti atpuolusius nuo jos!“ Matoma, šita gerai buvo supratus popiežius Povilas V., kuris 1607 m. pareikalavo iš ispanų paliuosuoti Kampanelę (ko tie visgi nepadarė).

Štai kas kalbama „Saulės valstijoje“ apie valdymo sistemą:

„Pirmasis tarp jų (t. y. solarijų) yra vyriausias kuningas, kuris jų kalboje Saule vadinasi; mūsų kalboje pavadintume jį metafyziku. Jis yra vyriausias asmuo kaip pasauliniuose, taip ir dvasiškuose reikaluose; visokie nesusipratimai ir reikalai atiduodami jam galutinai nutarti“. Tiesa, toliau kalbama, jog metafyzikas elgiasi sutartinai su triumfvais, bet „ką taria metafyzikas, su tuo paprastai sutinka ir kiti“. Iš to, žinoma, negalima išvesti, būk metafyzikas nepriklauso į jokias partijas; dargi atžagariai, kaip katalikų popiežius atvaizdina religijinės dvasiškosios valdžios reikalus ir, tūluose atsitikimuose, vienos ar kitos kardinalės sąujos interesus, taip ir vyriausias saulės valstijos žynys yra stulpas visagalinčio dvasiškosios luomo. Apie jį visagalę galima numanyti iš šių Kampanelės žodžių: „Visi valdininkai priklauso dvasiškosios luomanai. Visi solarijai slapčiomis išpažįsta savo nuodėmes savo viršininkams. Žyniai nuvalo jų sielas nuo nuodėmių ir, tokio būdu, žino, kokios nuodėmės dažniausia atsikartoja žmonėse... Žyniai nurodo lytinio prietikio, sėjos, pjovimo bei vynuogių rinkimo laiką; jie yra vertėjai ir tarpininkai — gyvasis ryšis tarp žmonių ir Dievo“.

Į tokių išmintingų bei didžiašvenčių rankas ir atiduotas visos tautos likimas; iš jų, kaip jau žinoma, pridera išskirstymas visų medžiaginių bei dvasinių išteklių. Kampanelė stengiasi intinkinti mus, (T. b.)

Puikiai pasistiprino.

— Valandėlę nusnūsti — pasiūlė Mikolas.

— Žinai ką? — ir aš — atrėmė Stasius, išsitiesdamas kniūpščias. — Pusvalandį, neivienos minutės ilgiau. Pažymėsiu ant saulės.

Ir jau pradėjo lygiai alsuoti, ritmingai atsisumdamas nuo žemės galinga krūtine. Mikolas ir-gi pamėginò nusnūsti, bet tik susisvajojò.

Kai pasakojò rytą draugui apie savo gašlią ponios Teresos meilę, nemelavo, tik „pridėjo“ šiek tiek, kaip tai Lietuvoje sakoma. Nemanė nei apie jos išskyrimą su vyrū, nei apie jos širdies rimtą užkariavimą. Jis dar universiteto studentas, ji vyresnė už jį.

Susitikò su ja lazdyne — tai tiesa; šoko su ja Vilniuje ir Varšavoje — Bet nemylėjo jos žiemą dar taip labai, tiktai pavasarį. — Jos atminimas iškildavo drauge su stipriausiais, sveikais gamtos įspūdžiais, su miško linksmybe, su vasaros nakties ilgesiū — tačiau ji neviešpatavo išskirtinai ant jaunikių pajautų, nes juk Kliocė ir Julė...

Juo ilgiau gulėjo po dangaus ir žemės magnetizmo, juo greičiau užmiršo ką, kur, už ką mylėsi. Tiktai jautė mylės, tai yra gaudò savo širdies ar nervų puikiai suderintu įrankiu daugybę malonių vilnių, iš oro plaukiančių. Stipriausį ligšiol atjaustų jų šiurpulių vadino moteriškės vardu, — Teresos, bet tasai šiurpulys, josios paveikslas nepripildė jo širdies kupinai. O kad taip atsistotų ant jo kelio kita? Kad taip kokia undinė iš ežerò, ar miškinė iš tankumynų? Kad taip toks sutvėrimas, del kurio viskas galima būtų užmiršti, viskas jai pavesti: pavasaris, medžioklė, draugai ir pasilinksminimai?

Sutvėrimas, kurį mylima pirmaisiais vyriškojo subrendimo metais, nėra tai asmuo — tai tik geismų inkūnijimas.

— Užteks — sušuko Stasius, pašokdamaas — apgalvoju, ką dabar padarysiva.

— Jei bent sapne, nes juk net kriokei.

— Bet apgalvoju: paukščius paliksiva Laukinio grčjoje, nes kam mudviem tas viskas valkioti — trisdesimtis galvų! Jis man pasakys, kas girdėti apie briedžius Dusėtų miškuose. Pažįstu Laukinį.

— Girdėjau apie jį.

Pamatysi tu jį, kai pradėsime miškuose medžioti! Pirmiausias „strielčius!“

Žinios nekokios buvo. Laukinis, susiraukęs, nesveikas, o gal apkumštytas, išriogino iš savo gričūtės pritūpusios lomoje, netoli girinos, tarp visokių laukinių krūmų painijos. Paniūrusio ir anarchistinio buvo ūpo; vanago akis žiūrėjo iš jauno dar veido; judėjimai buvo lengvi ir tąsus, lyg mieguisto katino.

Anot jo, Dusėtų miškuose žvėriena nyksta, o kalti čia „vagis“ girininkai, kurie landžioja dieno-mis bei naktimis, baido žvėris, šienauja giriose pieveles ir užvedė tenai visai negirdėta tvarką. „Strielčių“ vardu Laukinis buvo ant tos naujosios tvarkos įnirtęs, apie girininkus bylojo rūščiai bei kerštingai; matomai turėjo su jais reikalą. Lietuvoje medis priklauso žemės savininkui — tai tiesa; ką del uogų bei grybų, klausimas dar neišrištas; bet kad žvėris, Pono Dievo sutvėrimas valkioties, kiekvienam užmušti, kurs tik sugebės jį surasti ir pasiekti būtų draudžiamas?! — tas viršun kojom vertė kiekvieno prisiekusio slapuko supratimus.

Tačiau dar vakar buvo miške — „su pagaikščiu“, kai tvirtino. Nors sunko žolės pėdomis sekė, tačiau pranešė, jog ankstybą rytą ateina briedžiai gerti, bet nuo dviejų dienų nebuvo atėję.

— Jei ponaičiai norita pamedžioti, tai briedį ne briedį, bet stirnų ir kiškių galima gauti, kiek norėdamu.

— Man leista tik briedžiai medžioti, — pasterbėjo Mikolas.

— Nedraudžiamas briedis geras daiktas — atrėmė Laukinis, — bet daug skanesnė draustina stirna — štai kas yra!

Ir dėbtelejo į Rajeckį pajuoktinomis akimis, nes skaitė jį nepatyrusiu pienburniu. Prieš Pucevičių, senai pažįstamą ir „budejį ant žvėrių“, jautė Laukinis pagarbą, sujungtą su prisirišimu.

Po Laukinio pranešimo jaunieji medėjai ėmė galvoti. Sumanyta poryt medžioklė miške ketino nenusisekti. Mikolas pasipūtė:

— Tai briedžių tikrai negalima tikėtis?

— Tikrai jų niekuomet nesitikėk — atsakė Laukinis.

— Tai nėra ko nei važiuoti! — sušuko Mikolas.

Stasius-gi ramino ji:

— Tu dar, Misiuk, miesto medėjas, kurs vežimu važiuoja miškan briedžio pasiimti. Žvėris su fantazija! Kad tai visi žinotų, kur ir kuomet kas randama, tai ir medžioklė būtų tas-pats, ką karių ar vištų šaudymas.

— Ot, ponaitis naujaučia — gyrė Laukinis.

Paliko medėjai užmuštą žvėrieną grįčioje ir nuėjo raistan prie ežero, kiekvienas kitu keliu. Čia vėl bus tetervinų, o gal ir pardvų! — ant vandens antys — o gal kur ir glušokas? — nors jam čia jau perdrėgna —

Bet Mikolą, išsiskyrusį su draugu, apėmė paniūręs ūpas. Užėjo visą tetervinų lizdą — porą šuvių paleido pro šalį. Išvaizdino sau, jog bloga gyvenimi: glušoką, tiesą sakant, Stasius numušė — briedžių poryt negalima tikrai tikėtis — ponja Teresa toli ir turbūt visai juo nesirūpina? — Kaip džiaugsmas, taip ir skausmai bei pageidimai jaunųjų tokie intempti ir stiprūs, kad kaip tik keli iškarto susidės, tuoj tvėria nelaimę. Mikolas pametė, užkeikęs „kvailus tetervinus“ ir atsisėda raisto parubežyje toje vietoje, kur susitarė susitikti su Stasium. Ilgai galvojo beveikis, nelaimingas.

Kuomet Stasius, naujais laimikiais apsikarstęs, išlindo iš krūmų ir pamatė besėdintį Mikolą, nustelbo:

— O tau kas? šautuvus pagedo?

— Ne... taip... Hetka jau nenor eiti.

Kalė, išgirdus savo vardą, krustelėjo ausis, bet matomai nieko nesuprato.

— Tai tau! — Na, tai eisiva dabar abu kalniuku, per krūmus, ir ką šuva suras — tavo. Man jau gana.

— Ne, šauk ir tu, Stasiuk. Aš šiandien jaučiuosi nevisai sveikas...

Stasius pažvelgė į draugą ir tarė lyg nepasitiki- kėdamas:

— Tai grįžkiva greičiau, tiesiai ant lazdynų.

Bet Mikolas buvo sveikas, yt žuvis, yt medėjas giedro vakaro atmosferoje. Ir taip ji apėmė stiprią kvaptis, tie susigraudinę bei švelnų spindučiai, kad neištvėrė tame ūpe ir prisipažino:

— Nieko man nėra, Stasiuk, tiktai pasitaikė man bloga diena: blogai šaudau, briedžių nebus... ir taip jau viskas kraunas...

— Taip ir sakyk! Daug ko trūksta, kas mums miela! O man rodos, jog gerai paliūdėti; suprantai — skaniau paskui. Briedžių gausime dar šią vasarą; jau aš žinau vieną vietą. Išvažiuosim naktį, — brėkstant paleisime skalikus...

Guosdamiesi tuo tarpu svajonėms, ejo paaugusiais bet tuščiais kalniukais. Raistai šiandien išdavė gausią donį, kalniukai buvo gošlus. Bet ir medėjai pamiršo savo atkaklumą, gėrėjos vakaro slėpiningumu.

Nuo pliko kalniuko prasivėrė staiga mylimoji apylinkė. Paaugliai, lyg sukudenta vilna, tūnojo skaisčia žalsva augštesniose vietose, o ant raistų kūprinos pilkai bei geltonai. Senenis alksnynas užklojo Jūžintus, Rajeckų dvarą — ant horizonto matomi buvo tik margaspalviai krūmai ir šventosios vandenys, išsilieję į vingiuotus Rašos ežero krantus. Vandenys atspindėjo giedrą dangų; miškai šnabzdėjo meilingus žemės slėpinčius.

— Dabar jau nėra ko: per lazdyną ant kelio.

Kada vėsa traukė jau nuo jūrų per ežerą ir klojos pažemėn, šuendama nuraudusiuose medžių lapuose, dienos šilumos ištekliai dar slankiojo žemai tankumynuose, žemės kvapties bei drėgnos prisisiurbę. Tuo oro slūgsmiu ejo abu medėju per rudus lazdynus, mainydamiesi veide ir drabužiuose nuo saulės prasiskverbiantį per lapus spinduliu.

Staiga Foksas stabtelėjo ir sulojo. Medžioklės šuva neskelbja tuo būdu žvėries. Ir štai, toje pusėje, kurion lojo šuva, pamatė medėjai sutvėrimą gal miškinį, gal laukinį, bet dvikoji. Lazdynų liemenų marginama, varšomis susiliejus su žaliuoju skliantu, tenva moteriška tiesė ranką prie riešutų.

Nugązdino ją šuns lojimas, o gal dar labiau patijs medėjai. Susigrubo, lyg pabėgti norėdami, bet, pagalvojus, stabtelėjo. Medėjai, drausdami šunis, pasiskubino greitai prie jos. Bet mergaitė nebėgo ir, greitai priėję, medėjai stebėjos iš mergaitės.

Augalota, basomis kojomis, pilku sijonu ir baltais marškiniiais didelėmis rankšlėmis ant augštų krūtų nusvirusiais, visų savo sugautos stirmos dailumą inkūnino galvutėn, žvilgančių raitenų papuošton, įsistebėjusioji medėjus, sustingusių nusišypsavimo ir apykaisčių. Jos kaltė — riešutavimas dvaro miške — neperdidelė. Akimis iš giliai žydros bėru pusračiu apsuptomis, lūpomis žemėiuų pilnomis lyg bylojo:

— Turiu kuo užmokėti...

(T. b.)

Ir iš blogiausio padėjimo yra išėjimas, bet jis dažnai yra užvertas prasimanytais pasibaizėjimais.

Minios kankiniai.

Pro kalnų tarpą leidos saulutė,
Slėpės už kalnų tolimų, —
Tėn, kur dūmavo pilka girutė...
Viskas nutilo. Taip ramu...

Iš raistų, pelkių rūkai pakilo,
Apsiautė pievas ir laukus;
Tyku, tik krūmuos kur tėn prabilo
Nakties klaiduolis nejaucus...

Tai vėl apuokas taip sudejavo
Kad net per girią ir klonius
Kuvėklio aidas tik sulingavo,
Net atsiliepa į kapus...

Tarp beržinėlio pora medinių
Kryžių senučių, kaip sargai,
Stovi-daboja vietą nakvynių,
Kur ilsis pratėviai, tėvai...

Kas tėnai kruta, tarp jų dūluoja?
Kas drumsčia atilsį vėlių?
Ar vagis grobį čionai kavoja,
Ar vėlės kelias iš kapų?...

Ne. Tai jaunutis drąsus kaimietis
Atėjo kerštą čia atlikt, —
Laukia sau draugų, kaimo pilietis, —
Jis čia juos turi pasitikt...

Sušvilpė balsas, štai kitas, trečias —
Renkas šešėliai ant kapų...
Bet vieno nėra. Dar vienas svečias
Tur būt ant vaišių kruvinų...

O, kad žinotų, kas jo čia laukia!...
Šešėliai šnibžda nekantriai...
Hu! štai pelėda arti sukaukia: —
„A! — tavęs laukiam taip senai!...“

Per kapų tvorą šešėlis lipo, —
Neramiai plakė jo širdis...
Capt! kelios rankos į jį sukibo:
„Judošiau! Dabar tau mirtis!“

Kaž-kas suvirko ir sudejavo, —
Cypė-traškėjo ant kapų,
Pagaliaus garsiai prašė-maldavo
Smaugiamu gomurio balsu...

Paskui nutilo. Nakties glūdumas
Apsiautė viską vėl ramiai;
Juodi šešėliai viens-kitą stumas,
Bėga iš-čia jie skubiniai...

Tiktai nuo kryžiaus apsamanoto
Lyg galva linksta vis žemiaus,
Prie seno beržo, žilo-šakoto,
Kur kibo lavonas žmogaus...

Rausvas mėnulis leisdamas nušvito
Į kapus pažvelgė rūšėiai,
Kur viens ant beržo, ant kryžiaus — kitas,
Kabo du minios kankiniai...
Andrupats.

CICERONAS.

(Tąsa).

Po pagrizimui Romon Ciceronas nekarta raddavo progą parodyti savo graziakalbystės gabumą, ar tai teisme, ar tai senate, arba liaudies susirinkimuose; kadangi politiskas veiksmas buvo jau parėjęs triumvirų pūsėn, tai-gi tankiausiai stovavo apgnimui savo draugų, kuriuos būdavo priešininkai persekioja. Ką-tik sulaukęs 51 metų, aplaikė prokonsulio urėdą Cilicijoje, kur savystoviu teisingumu ir prielankumu ingijo sau viešą meilę; kariuomenė apšaukė jį imperatorium, išsirengiant prieš nuožmias Amano gentis. Kada iš Cilicijos pagrizo Romon, jau tuomet buvo įvykusi garsi naminė karė Pompėjaus ir Cezario tarpe. Ciceronas tūlą laiką abejojo, nežinodamas kurion pusėn pereiti; pagaliaus eidamas pagal savo draugų patarimus įsirengė (49 m.) į Pompėjaus stovyklas; bet po nelaimingam mūšiu ties Pharsalus pagrizo Italijon ir metų laiką perbuvinėjo Brundisiume, iš kurio Cezaris paliepė jam pagrizti Romon. Nuo to laiko iki Brutus nužūdė Cezarių, kuris jį su didžia paguoda ir širdingumu glamonėjo, Ciceronas nebekentė Cezario ir jo viešame gyvenime, bet tankiausiai gyvendamas savo tėvyškėje, pasišventė mokslui ir tuo-

mi slopino savyje gilų skausmą, koku buvo perimtas, matydamas respublikos padėjimą ir didžias nelaimes iš naminės karės. Tuo laiku neteko savo mylimiausios dukters — Tulijos. Tik keletą sykių imdavo balsą teisme, gindamas savo draugus.

Cezario mirtis (kovos 15. 44 m.) atgaivino jame viltį sugražinimo tėvynei senosios valnybės. Tai gi stoji priešais senatą ir visokiais būdais stengėsi suvienyti priešus. Matydamas, jog konsulis M. Antonius ineina į Cezario užmanyta kelią, Ciceronas žodžiu ir raštu, senate ir liaudies susirinkimuose, šaukė-kvietė tėvynainius, kad sukiltų su juo eiti į kovą. Pagaliaus susivienijo su Oktaviju, kuriame pramatydavo valnybės apaštalą ir vienatinę jame respublikos paramą. Bet po neilgam laikui visi lūkesčiai jį apvyly. Antonius apšauktas valdonu tiesiog pasiliko tėvynės priešu, o konsuliai (Hirtius ir Pansa) sykiu su Oktavijn išsirengė prieš jį ir net-gi pargalėjo kruviname mūšyje ties Mutina; senatoriska pusė likosi be vado, nes tame mūšyje taip-gi krito abu konsuliai. Netrukus ir Oktavius, matydamas, jog senatas jam jau nebeužsitiki, susivienijo ir abudu sykiu su Lepidu susispietė krūvon, kad išnaikinti senosios valnybės šalininkus. Dabar-gi prasidėjo baisi skerdynė, kurioje užsitarnavusių tėvynei vyrų daugybė atpirkio krauju savo respublikos liuosybę. Jų skaitliuje taip-gi krito ir Ciceronas, kaipo Antoniaus atkeršijimo auka. Cicero tuomet buvo Tuseulume, kada jo ausis dagirdo baisesnį žinią apie tai, kas dėjos Romoje. Norėdamas pašalinti nuo grumojančios jam nelaimės, leidosi Macedonijos link, kur jo sūnus Bruto kariuomenėje vadovavo raitelais; bet kelionėje jį pavijo ir Antoniaus kirtikai jį nužūdė gruodžio 7. 43 m. pirm Kristaus. Jo galvą ir dešinę ranką atnešta Antonijui, kuris paliepė ją išstatyti iškalbinyčioje.

Taip žuvo žmogus, kuris pašventęs buvo visą savo gyvenimą veikti tėvynės gerovei, o visuomet pasirūdamas prigimtu savo savystovumu ir prielankumu, dalaikė nesuteptą savo charakterį-pobūdį, viešų ir slaptų niekšų inpročių gadynėje, iki paskutinio skutiniai savo gyvenimo valandai. Jo jautri širdis, nuoširdus prielankumas ir aktyvskumas patraukė prie jo piliečių paguodą ir užsitikėjimą. Kaipu valstijos naris visuomet stengėsi veikti ir darbuoties savo tėvynės gerovei. Kaipu literatas užima pirmutinę vietą romiečių literatūroje, taip del daugumo svarbų raštų, kaip ir del pasišventinų, kuriais trūsėsi išplėtojimui gražios kalbos. Visuomet stengdavosi užlaikyti pritaikomiausią formos santaiką su turiniu ir kiekvieną mintį, kiekvieną jausmą išreikšti aiškiamė ir suprantamame rašto užbaigime. Latinų kalbą išturtino, arba geriaus pasakius, išdailino savo naujais patyrimais ir privedė prie augščiausios tobulybės, ant visados įvedęs santaikos ir stilistikos taisykles. Per tai liko jis klasiškosios prozos teisdaviu ir stiliaus tvėrėju. Jo stilius pasiliko ilgam laikui nesulyginamas su kitais del savo žodžių turtingumo, išsityrumų teisingumo, perdailų ritmišką sudėjimą ir pavyzdžiū tolinesniems pasakimams bei tvėrimams.

II. Cicero no raštai.

Cicero no literatiškas veikimas apima keturius skyrius: 1. Prakalbos, 2. Retoriški raštai, 3. Filosofiški raštai, 4. Laiškai.

Prakalbos. Cicero pasiekė augščiausių garbė iškalbos srityje. Pati gi jo prigimtis buvo apdovanojota ypatybėmis, kurios būtinais reikalingos oratoriui; gamta suteikė jam smarkų proto veikimą, gyvą vaidentuvę, karštą atjautimą, drąsų juoksmą, nepaprastą atmintį, malonų balsą ir įvaizdinę figurą; prie tų-gi gamtos dovanų prisidėjo plati.

A. M.—kas.

(Da bus.)

TOKOLOGIJA.

II.

Motinų kongresas. Šiemet 3 berželio Philadelphijoje atsibuvo motinų, besirūpinančių kūdikių auklėjimu, kongresas. Kongresan pribuvo apie 300 delegatų, nuo įvairių draugijų ir klubų. Delegatai ir delegatės, suvažiavę iš visos Amerikos, svarstė apie kūdikių gimdymo ir auklėjimo mokslą. Pažymėtinas faktas, kad tokologija paskutiniuose laikuose Amerikoje buvo visai apleista; pamislyt reikia, kad per visą paskutinę 10 metų nebuvo sušaukta nei vieno susivažiavimo!

Kongrese, žinoma, buvo daug apšviestų žmonių: mokytojų, pedagogų, sociologų, filosofų, žurnalistų, daktarų ir taip kitokių apšviestų motinų ir moterių. Daug buvo kalbėta apie tai, kokią didelę naudą neša draugijai tokie susivažiavimai, kuriuose yra išrandama geresnės priemonės prie kūdikių auklėjimo ir abelnai apie visą moterių ir motinų padėjimą. Kai-kurie delegatai aiškino, jog šiandien tokologija arba kūdikių gimdymo bei auklėjimo mokslas del-

to buvo apmiręs, kad pačios motinos ir moteris visai mažai besiuinteresavo kūdikių auklėjimo reikalais ir mažai rašė laikraščiuose straipsnių tokologijos srityje. Žurnalistai vėl-gi kalti, kad mažai interesojuosi tokiu svarbum sociologišku klausimu, kaip kūdikių auklėjimas. Jie dažnai tuomi paakintų ir moteris.

Kongresas sutaisė tokį atsišaukimą į Amerikos visuomenę, ypač į nepartivišką laikraštiją, — kuri visuomet tarnauja visuomenės kultūros ir jos reikalams, — kad daugiau dėtų raštų laikraštijon apie kūdikių auklėjimą: kaip ir koku būdu galima iš mažo kūdikio išaukleti gerą pilietį, kuris pastojęs pilnamečiu, būtų geras draugijos narys ir darbuotųsi jos pagerinimui ir tobulinimui.

Sociologai savo kalbose privedė, kad draugija tuomet greičiau tobulinasi, kada jos atskiri nariai gerinasi ir kila susipratime atskirai; o kartu su atskirais gerais žmonėmis, gerinasi ir visa žmonija, — paseka jų ideomis ir pėdomis tamsioji minia. Atskiri nariai draugijoje gerinasi, kaip jau yra patirta, daugiausiai nuo gero kūdikystėje motinos auklėjimo. Yra patirta, kad garsieji filosofai, rašytojai, moralistai ir kiti kultūros veikėjai, kurie pagarsėjo savo gerais darbais visuomenėje, yra jau iš kūdikystės nuo-pat užgimimo moksliskai motinų auklėti. Tas parodo, kad atskiri draugijos tobuli nariai paeina nuo gero motinos išauklėjimo.

Pabriežta da ir kita yda. Šiandien Amerikoje motinos ir moteris kassykis labiau užmiršta kūdikių auklėjimo mokslą ir pareigas, o griebjasi politikos, sufragizmo ir kovos už lygias tiesas su vyrais. Be abejonės tas yra reikalinga. Ir kongresas pripažino, kad moteris turi kovoti lygių teisių su vyrais. Bet lygiai kongresas, kaip ir visa žmonijos ateitis reikalauja nuo motinų, kad jos interesuotųsi ir kūdikių auklėjimo klausimais; nes, anot sociologijos mokslo, draugijos bei žmonijos pažanga, gera ar bloga, paeina nuo kūdikių auklėjimo; jei tik bus moksliskai kūdikiai auklėjami, tada galima tikėtis, kad draugija turės gerą pažangą; greičiau gerai išaukleti vaikai suteiks ir savo motinoms tiesas.

Kongrese, kai-kurie delegatai su neušiganėdinimu kalbėjo ir apie socialistus; sako: jie ir jų laikraštija daugiausiai kalba apie geresnę ateitį, o mažai kalba ir dirba apie kūdikių auklėjimo mokslą. Mokslas jau senai ištyrė, kad galdynės gerumas paeina nuo tos galdynės diduomenės gerumo; o diduomenės arba visuomenės gerumas paeina nuo gero auklėjimo kūdikių. Delto dabar, sako, jeigu socialistai pildys motinų kongreso nutarimus, tai savo laikraščiuose visu-pirmu turės užvesti straipsnius iš tokologijos.

Šitą motinų kongresą suagıtavo „Child Welfare Society“ (Kūdikių Geros-Auklės Draugija) ir „Humanity Society“ (Žmogiškumo Draugija). Šios draugijos yra išsiplėtoję po visas Amerikos valstijas, miestus; jų nariai skaito lekeijas daugiausiai apie dorą, apie žmoniškumą ir apie gerą kūdikių auklėjimą; jos ir šių metų kūdikių auklėjimo motinų kongresą Philadelphijoje sušaukė. Iš Amerikos mokslinečių prie šito progresiviško susivažiavimo pasidarbovo prof. Levis M. Ferman, iš Stamfordo universitatės.

Kongresas užsibaigė 4. berželio; kitą tarptautišką kongresą susivažiavimas nutarė sušaukti į Bostoną, 5 gegužės 1913 metuose ir 1914 metuose 22 balandžio Washingtone, Suvienytų Valstijų sostipilėje.

Tai tiek apie motinų kūdikių auklėjimo kongresą. Kitą sykį po tokiu-pat atnglaviu da daugiau gresą. Kitą sykį po tokiu-pat atnglaviu da daugiau pakalbėsime.

Mikas Stakėnas,

LIETUVIŠKI ŽAIDIMAI.

Kleekais grajiti. Susėda ant pievos du ar keli. Paima peilį ir pradeda mesti nuo mažojo piršto. Pastato peilį ant piršto ir pakėlęs ranką paleidžia peilį; peilis turi išibesti į pievą, ir nuo žėdno piršto po vieną kartą meta. Jeigu peilis parvirsta, tai kitas ima; taip ir eina per rankas iki vėl ateina prie pirmojo. Kada visi nuo pirštų pabaigia, tai 4 kartus meta iš tarpupirščių, 3 iš delno, 3 nuo rankos viršaus, 3 nuo sugniaužto kumščio, 3 iš dantų, 3 nuo kaktos, 3 per galvą; ant galo 3 meta, vadinamas „pitirkas“; paima už geležėlės su dvim pirštais ir paleidžia sukstuniai savo gyvenimo valandai. Je damas peilį. Šį paskutinį, kuris gerai pabaigė, tas išėjo iš grajaus, o kiti da grajina iki vienas lieka. Paskutinis tol meta, iki nepavirsta peilis; kai pavirto, tai kiek pasiliko nedagrajines, tiek iš vėlėnos padaro kleckų ir meta jam išsižiojusiam į burną, o jis su peiliu mosikuoja sau apie burną, kad neinkristų. Kleckus jam meta į burną tas, katras antras nuo paskutiniojo baigė grajų. Kuris neišsilavinęs, tas visados paliekti. Tas žaislas podraug lavina mitrumo ir balansuot.

A. Č.

norėjo ir rašė, kad lietuviai atsikeltų iš tautiško miego ir apsileidimo, kad susiprastų lietuviais esą, kad atgytų tokiu būdu lietuvių tauta ir kad kitos tautos paliautų ją niekinusios, kad pripažintų lietuviams, kaip tautai, tinkamas teises.

„Aušroje“ mesti obalsiai greitai pasklido po visą Lietuvą, atsirado ištisos eilės uolių darbininkų ir matome šiandien, kad „Aušros“ troškimai daugelyje dalykų išsipildė.

Užstojus Rusijoje laisvės metams, d-ras Basanavičius sugrįžta Lietuvon ir čia varo toliaus neuulsdamas savo darbą. Didysis lietuvių Seimas Vilniuje 1905 metais didžiausioje dalyje d-ro Basanavičius nuopelnas.

Matome jį taip-pat vienu iš pirmutinių dalininkų mūsų „Vilijos“, pirmosios lietuvių didesės pramonijos istaigos.

Bet didžiausias Gerbiamojo Jubilato nuopelnas, apsigyvenus jam Lietuvoje, tai Mokslo Draugijos inkūrimas, kurios pirmininku yra nuo pat jos užsimezgimo ligi šio laiko. Išties užsipelnė Didžiai Gerbjamasis mūsų veikėjas ir Jubilatas, kad lietuviai išreikštų jam savo gilią pagarbą, kaipo garbingam tėvynės sūniui ir Lietuvos atgavintojui.

(„Šaltinis“.)

KAS SUDAUŽĖ „KOVĄ“?

Apie aną nelemtąjį incidentą, dėlei kurio mūsų gerb. dailininkas Rimša sukulė savo puikų darbą „Kova“, šiaip rašo „Viltis“ N64:

„Pradeda aikštėn išeiti priežastis ir aplinkybės tos tragedijos, atsitikusios neseniai „Dailės parodoj“, kuri, rodos, patenkino lenkus endekus, bet užtat teisingai inbaugino lietuvių visuomenę.

„Baisus sumanymas Rimšos sieloje brendo išpalangva, bet visos aplinkybės vedė artistą prie to žingsnio. Valdyba, kad ir buvusi nutarusi neatimti „Kovos“ iš parodos, tačiau viename savo posėdyje, Rimšai paklausus, ar mėš gerai padarėme, išstatė šį veikalą parodoje, atsakiusi: „žinoma, kad negerai. Kam čia dar ir klausti? Išpradžią parodos šeimininkai ir svečiai buvo pasidaliję į dvi dalis: aštrūs buvo ginčai, ar reikėjo išstatyti, ar ne, ar reikia nuimti, ar ne. Draugai dailininkai tačiau veik visi patarė Rimšai nešintis su savo „Kova“ iš salės; vienas bauginęs atsiimsią visus veikalus. Pagaliaus, buvo pradėta kritikuoti net ir pats darbas. Darbas esąs negražus, nes negražius jusmus sukėlė: skulptūra rodanti visos lenkų tautos pamynimą, paniekimą.

Buvo jau berengią viešą protestą į laikraščius — del „Kovos“ išstatymo. Tie visi rėksniai — ir dailininkai, ir ne dailininkai, pradėję, imti viršų ir priejo iki to, kad Rimša nebegrįdė nei vieno prielankaus balso. Kas beliko artistui daryti? Nešinties iš parodos skulptūra — negi patogu, palikti irgi negalima, juk nec Hercules contra plures. Buvo dar viena išeitis: visa metus pažiam bėgti iš Vilniaus, bet tuotarpu pribrendo jau sumanymas ir kirvis išrišo klausimą. Bet Rimša, lyg naujasdamas audrą, kuri po to sukils ir atspėdamas lietuvių visuomenės jusmus ir norus, ne mirtiną smūgį savo kūdikiui uždavė. Padarė taip, kad būtų galima, visuomenė panorėjus, jis atgavinti. Jis drožė kir-

viu tik du-tris sykius. Vienu ypu nubloškė vytį, kitu nudaužė arklio snukį, trečiu nieko nebe-pakenkė ir išbėgo iš salės. „Kova“ liko bestovinti, kaip stovėjusi, tik be ratelio. Nublokšti visos skulptūros žemėn Rimša ir negalėjo. Ji svėrė 14 pūdų. Ją panešti tegalėjo 6—8 vyrai.

Šiandieną tačiau „Kovos“ vi-sai nebėra. Beliko tik smulkūs šiupuliai, sumaišyti su kitų sudaužytų darbų skeveldromis.

Ir štai mėš stovime prieš klausimą: Kas ir kodėl pribagė dau-žyti „Kovą“? Klausimas svarbus, ir jis, rodos, reiktų išaiškinti.

Artistui pirmus smūgius „Kovai“ uždavus, tuoj kai-kurie ėmė jį sveikinti, ranką spausiti, kiti siuntė jį kaž-kokių adresų per-rašinėti.

Žodžiu sakant, norėta visa pi-giu būdu pabaigti, likviduoti.

Kas gi čia kaltas?

Ir kas sudaužė „Kovą“?

X. Y.“

IŠ ARGENTINOS, PIETINĖJ AMERIKOJ.

7, 8 ir 9 gegužio Argentinoj buvo audros su debesų praplyšimais, kurios labai daug blogo pridirbo. Nukentėjo daug žmonių, praužvo daug ypač avelių, daug jų vanduo nunėšė į kitas kolonijas. Kiek prigėrė žmonių, dar tikrų žinių nėra. Užtvinę vandens išgriovė tiltus, per tai ir geležinkeliais traukinių bėgiojimas turėjo pasiliaut keletai dienų, kol tiltų ir kelių nesusaitė.

Darbai Argentinoj šiuom kartu eina vidutiniškai amatnikams, o prastiems darbininkams kitokių darbų nėra, tik prie geležinkelių dirbimo. Darbas tai prastas ir uždarbiai menki.

Lietuvių čia yra nedaug, ypač truksta merginų, kiek tik jų atvažiuoja, tuojaus ir išteka. Nevedusiems čia labai liudnas gyvenimas, nes draugovių lietuviškų nėra; visas mūsų prakilnesnis darbas šventos dienos sulaukus — tai paskaityti kokią knygutę ar laikraštį. Iš lietuviškų laikraščių ateina čia: „Lietuva“, „Keleivis“ ir „Darbininkų Viltis“. Du iš mus išsirašė dar „Vienybę Lietuvininkų“ ir „Kataliką“, bet tie laikraščiai dar neatėję. Juozapas Gavėnavičius.

(„Lietuva“).

Laiškai į Redakciją

Gerb. Redakcija: —

Tamstų laikraščio N 24 atsikar-toja, kad būk aš davęs telegramą ir prašęs nuo SLA. seimo kokių tai \$200 del vedimo kokios tai provos. Jokios telegramos aš nedaviau ir jokių piningų neprasiau; delto meldžiu atsaukti tą apskėlbimą pirmame sekančiame Tamstų laikrašcio numerij.

Su pagarba,

Dr. Ignatas Stankus.

Gerb. Redakcija!

Meldžiu redakcijos ar skaityto-jų išaiškinti šį užklausimą: ar yra galima padaryti iš bities bitiną? Aš su draugu esmu susigin-čines del šito dalyko.

Su pagarba,

Motiejus Sipavičius,

Clinton, Ind.

Kiek žinoma, iš bities niekadęs neišvirsta bitinėlis; jos pagimdo tam tikrą bitinėlių.

Bernardin de Saint-Pierre. ARBATNAMŲJ.

(Vienas Dievas pas visus.)

Indijos mieste Suratė viename arbatnamų tankiai susirinkdavo iš visų kraštų keliauninkai ir apie šitą tarpe savęs kalbėdavosi.

Kartą į šitą arbatnamį užėjo vienas persų mokytas maldininkas. Visą savo gyvenimą jis stengėsi suprasti tikrą Dievo esybę; delto jis daug skaitė ir rašė apie tai kningas. Ilgai galvojo, skaitė ir rašė jis apie Dievą, taip kad pagaliaus susimaišė jam viskas galvoj ir nustojo tikėjęs į Dievą.

Taip tai, visą gyvenimą galvodamas, sumišo nelaimingas maldininkas ir užuot suprasti, jog neteko proto, ėmė manyti, jog nėra augštesnio proto, valdančio visą pasaulį.

Maldininkas inėjęs į arbatnamį priglulė ant sofos, o tarnui paliepė atnešti opiumo puodą. Kada jis išgėrė opiumą ir jo galvoj sukilo visokios mintys apie Dievą, jis užklausė tarno:

— Ką, tarne!... pasakyk tu man, kaip manai: ar yra Dievas?

— Žinoma yra! — atsakė tarnas ir tuojuos ištraukė iš po diržo mažą medinį stabuką. — Štai, tęsė tarnas, šia šis dievas mane gina nuo blogo, nuo to laiko kaip aš gyvenu pasaulyj. Dievas šis yra padarytas iš šakos to medžio, kuriam atiduoda garbę visi mūsų šalies gyventojai.

Išgirdo šią kalbą tarp maldininko ir tarno kiti žmonės ir nustėbo. Stebėtinu jiems pasirodė užklausimas pono, bet dar indomešniu buvo tarno atsakymas.

Vienas braminas, išgirdęs žodžius tarno, atsikreipė jam sakdamas:

— Paikšy! Ar galima manyti, jog Dievas būtų už diržo pas žmogų? Dievas yra vienas — Brama. Brama yra didesnis už visą pasaulį, nes Jis sutvėrė jį. Brama yra vienas augštesiausias Dievas, tas Dievas, kuriam pastatyta dievnamiai ant kranto upės Gange, kuriam vien teisingai tarnauja visi braminai.

Taip pasakė braminas, manydamas tuomi pertikrinti visus, bet ėsantis čia jau žydrelis pabilo.

— Ne — sakė jis — dievnamis tikras ne Indijoj! Dievas nelaimina braminų atskalos. Tikras Dievas ne braminų, bet Dievas Abrahamo, Izaoko ir Jokubo. Tikras Dievas laimina vien tik savo žmones — Izraelių. Dievas nuo pradžios pasaulės, be perstojimo mylėjo ir myli vien tik mus. Jeigu mėš dabar ir išsisklaidė po visą pasaulį, tai tik Dievo bandymas; o kaip žadėjo surinks vėl Savo žmones į Jeruzalę, parodydamas tuomi stebuklę.

Taip kalbėjo izraillietis ir dagi pravirko. Norėjo jis toliau tęsti savo kalbą, bet čia esantis italas partrakė jam.

— Netiesą jūš kalbate — sakė italas žydui. — Jūš nuomonė apie Dievą klaidinga. Dievas negali mylėti vienus žmones labiau kitų. Jeigu jis kada tai ir laimino izraeliečius, tai šia 1800 metų sukako nuo to laiko, kaip Dievas supyko ir parodydamas 'tai išsisklaistė juos po visą pasaulį, taip kad dabar šis tikėjimas ne tik nesiplatina, bet kai-kur tik yra užsilikęs. Dievas nedaro skirtumo tarpe tautų, bet šaukia visus, kurie nori būt išganyti, vienyti į Romos-Katalikų bažnyčią, be kurios nėra išganymo.

Taip pasakė italonas; bet esantis čia protestonas, pastorius, supykęs prieštaravo katalikų misio-

neriu: — Kaip jūš galite sakyti, kad bus palaiminti tik išpažintojai jūšų tikėjimo? Žinot, jog bus tik tie palaiminti, kurie sekdami evangeliją garbins Dievą kurie seks Kristaus pėdomis!

Tuomet turkas, kuris čia sėdėdamas rūkė pypkę, rimtai prašneko į abu krikščionius:

— Bereikalo jūš taip ėsat įsitikrinę į savo tikybą. Tikybos jūšų pirm 1000 su viršum metų yra pakeistos Mahometo tikyba. Kaip jūš patįs matote, Mahometo tikyba vis labyn ir labyn platinasi, kaip Europoj taip ir Azijoje. Pripažinkit tikriausią Mahometo tikybą, nes ji yra plačiai išsiplatinusi. Palaiminti bus tie, kurie tikės paskutiniam Dievo inpedi-niu — Mahometui. Ir tik pasekėjai Omaro, bet ne Ali, nes paskutinis — ne tikras!

Ant šių žodžių persų maldininkas, prigulintis atskalai Ali, norėjo pasiaškinti. Bet arbatnamj pakilo triukšmas tarpe visų čia esančių svetimtaučių, prigulinių visokios mintys apie Dievą, jis užklausė tarno:

— Ginėjosi, rėkavo, tik vienas chnietis, Konfutses mokinyš, ramiai sėdėjo arbatnamio kampe ir nesiikišo į ginčus. Jis gėrė arbata, klausė ką kiti kalbėjo, bet patįs tylėjo. Turkas jį patėmijęs viduryj ginčų, atsikreipė sakydamas:

— Palaikyk nors tu mano pusę, geras chniety! Tu tyli, bet daug ką galėtum pasakyti. Aš žinau, kad pas jūš, Chinuose yra visokios tikybos. Jūšų prekėjai nekartą pasakojo man, jog jūš iš visų kitų tikybų skaitote Mahometon geriausia ir su noru ją priimat. Patvirtink mano žodžius, pasakyk ką manai apie tikrą Dievą ir Jo pranašus?

— Taip, taip, paskyk, ką tu manai, — kreipėsi prie jo kiti.

Chnietis, Konfutses mokinyš, primerkęs akis, pagalvojo, paskui atidaręs jas ištraukė rankas iš plačių rankovių, sudėjo jas ant krūtinės ir prašnekėjo, tykiu, rimtu balsu:

— Man rodos, jog savamylybė žmonių labiau neįu kas kitas gaisina surasti panašumą įvairum visokių tikybų. Jeigu jūš nepatingėsit paklausti, aš jūms šitą išaiškinsiu pavyzdžiu.

Aš išvažiavau į Suratą anglų laivu, apvažiavusiu aplink pasaulį. Pakelėj mėš prisiryrem prie kranto salos Sumatros, idant pasiimti vandens. Vidūdienj mėš visi išlipom ant kranto jūrių ir susėdom palmų pavėsyje.

Sėdėjom mėš keli iš įvairių šalių.

Mums besėdint prie mūsų prisirtino neregys. Šis žmogus apjako, kaip mėš vėliau dažinojom, nuo to, jog užsispyręs labai ilgai žiūrėjo į saulę; mat jis norėjo dažinoti: kas tai yra saulė.

Kankinosi nabagas ilgai, norėjo jis kaip nors sugauti kelis saulės spindulius ir užkimšti į butelį.

Ilgai jis galvojo ir žiūrėjo į saulę, bet nieko negalėjo padaryti, tik su juo atsitiko tas, jog nuo ilgo žiūrėjimo į saulę jis apjako.

Tuomet jis nusprendė sau: Saulės šviesa ne skįstimas, delto, kad jei ji būtų skįstimas, tai galima abūtų ją pilstyti ir nuo vėjo judėtų kaip vanduo. Saulės šviesa taip-gi ne ugnis, nes jeigu ji būtų ugnis, ji gestų vandenyj. Saulės šviesa taip-gi ne dvasia, nes ji yra matoma ir ne kūnas, nes negalima judinti juomi. Ir taip, jeigu saulės šviesa nėra nei

skįstimas, nei ugnis, nei dvasia, nei kūnas, tai saulės šviesa — niekas.

Taip ir nutarė, bet tuomi laikotarpju nuo to, kad ilgai žiūrėjo į saulę ir daug galvojo apie ją, nustojo regėjimo ir proto.

Kuomet jis nustojo visai regėjimo, tuomet visai persitikrino, kad saulės nėra.

Su šiuo neregium atėjo ir jo vergas. Jis pasodino savo poną pavėsyj, pakėlė nuo žemės kokosinų riešutą ir pradėjo iš riešuto lukšto daryti lempukę.

Kol vergas darė lempukę, neregys atsidusęs prabilo į jį:

— Na, ką, verge, tiesa aš tau sakiau, kad nėra saulės? Matai kaip tamsu. O sako saulė... Ir kas gi ta saulė?

— O, aš nežinau kas tai yra saulė — atsakė vergas. — Man nerūpi ji. Šia šviesa tai žinau. Štai padarysiu lempukę ir man bus šviesu ir tau galėsiu patar-nauti tuomi.

Ir vergas paėmęs į ranką lempukę: „Šia sako, — mano saulė“.

Čia jau sėdėjo ir šlubas. Jis išgirdęs tai nusišypsojo.

— Tu matyt nuo užgimimo nematai, — sakė jis neregiumi, kad ne žinai kas tai yra saulė. Aš tau pasakysiu, kas tai yra saulė: saulė ugninis kamuolys; šis kamuolys kelias kasdien iš jūrių ir kas vakaras nusileidžia į kalnus mūsų salos; šitą mėš visi matom ir tu matytum, jeigu regėtum.

Žuvininkas sėdėdamas čia pat pasakė šlubui.

— Matyt, kad tu esi niekur toliau nebuvęs savo salos. Jeigu tu nebūtum šlubas, o pasibastytum po jūras, tai žinotum, kad saulė nesileidžia į kalnus mūsų salos; bet kaip išryto pasikelia iš jūrių, taip ir vakare leidžiasi į jas. Aš sakau tiesą, nes tai kasdien matau savo akimis.

Išgirdo tai indas.

— Stebėtina, — sakė jis, — kaip gali su sveiku protu žmogus manyti tokius niekus. Ar galima, kad ugninis kamuolys nusileidęs į vandenį neužgestų. Saulė visai ne ugninis kamuolys, bet saulė—Dievaitė, šita Dievaitė vadinasi „Deva“. Ji važinėja dviratyje aplink auksinį kalną Sperviva.

Atsitinka kartais, kad piktai žalėiai Ragu ir Ketu užpuola Ją ir prarįja ir tuomet esti tamsu. Mūsų maldininkai meldžiasi, idant Dievaitė pasilinosuotų ir Ji tuomet pasilinosuoja. Tik toki žmonės, kaip jūš, gali manyti, kad saulė šviečia tik ant jūšų salos.

Tuomet prašneko esantis čia egyptietis šeimininkas laivo.

— Ne — sakė jis — ir tai netiesa: saulė ne Dievaitė ir ne vaikščioja aplink Indiją ir jos auksinį kalną. Aš ilgai basčiausi Juodose Jūrose, buvau Arabijoje, ant salos Madagaskaro ir ant salų Filipinų — saulė nušviečia visą žemės, bet ne vien Indiją; ji nevaikščioja vien aplink vieną kalną, bet ji pasikelia nuo krantų Indijos, delto ir salos vadinasi Japon, tai yra jų kalboj: „saulės gimimas“ ir nusileidžia toli, toli vakaruose už Anglijos salų. Aš šitą žinau gerai, nes mačiau savo akimis ir daug apie tai girdėjau nuo labai senų žmonių.

Jis norėjo dar kalbėti, bet anglas jūrninkas pertraukė jam: — Nėra šalies, išskyrus Angliją, kur geriaus žinotų apie tai kaip vaikščioja saulė. Saulė, visi mėš žinom Anglijoje, iš niekur nesikelia ir niekur nesileidžia. Ji nenuilstančiai sukasi aplink žemę. Mėš šitą žinom gerai, nes

šia nepersenai apvažiavom aplink žemę ir niekur nesucidurėm su saule. Visur ji taip kaip ir čia; ryte pasirodo, vakare pasislepja.

Ir anglas paėmęs lazda, nupiešė ant smilčių ratą ir ėmė aiškinti, kaip saulė sukasi aplink žemę. Bet jis nemokėjo tai atsakančiai išaiškinti, tad parodė į savo senesnį draugą, sakydamas:

— Jis už mane geriau žino ir geriau išaiškins tą.

Senas jūrninkas buvo išminting- gis žmogus ir klausė kalbos ty-lėdamas, pakol jo neužklausė. Dabar, kuomet visi kreipėsi prie jo, jis prašneko:

— Visi jūš apgauliojate vienas kitą ir patįs apsigauvat. Saulė nesisuka apie žemę, bet pati žemė sukasi atkreipdama į saulę per 24 valandas Japoniją, Filipinų salas, Sumatrą, Afriką, Europą, Aziją ir daugybę dar kitų žemių. Saulė šviečia ne del vieno kalno, ne del vienos salos, ne del vienos jūros, ne del vienos žemės, bet del daug tokių planetų, panašių mūsų žemei. Visą šitą kiekvienas iš jūšų galėtų suprasti, jeigu žiūrėtų augštyn į dangų, o ne sau-pojomis ir ne manytų, kad saulė šviečia tik del jo vieno arba del jo vieno gintinio krašto.

Taip pasakė senas jūrninkas, daug bastęsis po pasaulį ir daug žiūrėjęs augštyn į dangų.

Taip, paklydimai ir nesutikimai žmonių tikybos iš priežasties savymylės — tęsė chnietis, Konfutses mokinyš. — Kas su saulė, tas ir su Dievu. Kiekvienam žmogui norėtųsi idant pas jį būtų savo ypatingas Dievas arba bent Dievas jo gintinio krašto. Kiekviena tauta nori turėti savo dievnamyj. Tą, Ką negali apimti visas pasaulis.

Ar gali koks-nors dievnamis susilyginti su tuo, kurį Pats Dievas pastatė tam, idant suvienytų jame visus žmones į vieną tikybą.

Visi žmonių dievnamiai pastatyti pagal šio dievnamio pavyzdį — visatos Dievo. Visuose dievnamiuose yra sienos, lubos, šviesa, paveikslai, parašai, maldų kningas, aukos, aukurai ir maldininkai. Kokiam dievnamyje yra tokios lubos, kaip dangus; tokia šviesa, kaip saulės, mėnulio, žvaigždžių; tokie paveikslai, kaip gyvi gamtos vaizdai, gyvi, mylinti, gelbiant vienas kitą žmonės? Kur parašai apie geradėjities Dievo, taip kiekvienam su-prantami, kaip tos dovanos, kurios visur išsklaidytos žmonių laimei. Kur tokia maldų kninga, taip aiški kiekvienam, kaip ta, kuri parašyta žmogaus širdyje! Ir kur aukuras panašus širdžiai gero žmogaus, ant kurio Pats Dievas priima auką?

Kuo žmogus augščiau statys Dievą, tuo geriau pažins Jį. Kuomet gi žmogus pažins geriau Dievą, tuo arčiau artinsis prie Jo, seks Jo pavyzdį, darydamas gerą ir mylėdamas artimą.

Delto tas, kuris mato visą saulės šviesą, nušviečiančią visą pasaulį, tegul tas nesityčioja ir nepersekioja to žmogaus, kuris savo stabe mato tik vieną spindulį tos šviesos; tegul ne persekioja ir to netikinčio, kuris apjako ir visai nemato šviesos. —

Taip pasakė chnietis, Konfutses mokinyš, ir visi ėsantieji arbatnamyje nutilo ir nesiginčijo daugiau apie tai, kieno tikyba geresnė. Vienas Dievas pas visus.

Vertė P. Banys.

AUGALŲ JAUSLUMAS.

Kad gyvūnai jaučia, tas mums visiems žinoma. Matome kasdieniniame gyvenime įvairius prietikius, kurie mums tvirtina mūsų nuomonę. Bet augalai taipgi jaučia; tą žinojo jau mūsų protėviai. Lietuvoje yra tikima, jog beržas kertamas verkia — reikia tik ausį pridėjus inkirston vieton klausytis ir išgirs nepaprastą užimą. Ar ištikro taip yra, tai nežinau; bet mes turime po akimis kitus indomius patyrimus, liūdyjančius, kaip ir augalų jausmą.

Jauslumu, tur būti, geriausiai atsižymi žolė, vadinama **Mimosa pudica**; ji auga Brazilijoje; bet randama kartais vazonuose ir kičio šalyse. Augalas turi plačius sudėtinius lapus, išaugusius ant ilgo stiebo; liemu apat lapų apaugęs dygliais, panašiais į erškėtzolės dagius. Paprastose aplinkybėse augalas išrodo labai paprastu: lapai išsiskleidę ir stiebai pakilę į angštą; bet užtenka tik papūsti iš burnos arba pajudinti puodą, ir augalas suglaudžia savo lapus, o stiebukai, yt suvytę, nusvira žemyn. Tas viskas atsitinka labai greitai tarpe dviejų ar trijų sekundų laiko.

Klausimas kyla: kam reikalingas toks staigus permąnymas išvaizdos. Jei mes patikė eži jį dasiliečiame, jis pastato savo šerius, kad atsiginti nuo mūsų. Argi paprastas augalas tą daro savo apsigynimui?

Jeigu augalas, mums prieš jo prisiantinimą, be jokios priežasties suglaudžia savo lapus, uždarėdamas juos, yt vartus, beabojones mes stebimės ir laukiame veizėdami, kas toliaus bus. Tą patį jausmą patiria ir gyvūlys, kuris artinasi tą žolę eiti. Šiltuose kraštuose, kur tie augalai auga, jie tankiai užima didelius plotus žemės ir bevaikšiodami gyvuliai užėma ant jų, juos magina pritraukius žaliumas. Bet kas atsitinka? Pirmasis augalas, kurį gyvūlys pasitinka, nulenkia suglaudęs žemyn savo vyliojančius lapus ir jam žengiant pirmyn maginantis žaliumas nyksta prieš jo akis, nes vienas augalas priverčia antrąjį glausti lapus, užgaudamas juos drimbanciais žemyn savais lapais. Ir iš gražiai žaliojančio žolyno staugu pavirsta į stagaruotus krūmus, iš kurių gyvūlys nei nema-no naudotis; be to mes turime atminti, kad augalo liemu apaugęs dygliais, kurie apsireiskia visame savo baisume lapams nukritus žemyn, ir išalkusiam gyvuliui pagavus kšnį-kitą atsiranda noras eiti šalin iš tos vietos, kas augalui tik ir pageidaujama.

Tas pats atsitinka ir su kirminu, kuris nori pasmaguriant ant žalių augalo lapų. Žinoma, kirminas turi šliaušti augalo liemeniu ir bešliaužiant jis tampa numestas žemyn; o jei ir užlipa, tai randa lapus susitraukusius krūvon; sunku pasidaro rēplioti per juos; kas dar baisnesnis yra kirminui, kad jam norint dasigauti ligi minkštųjų lapelių, kurie randasi ant paties galo stiebo, jis turi eiti žemyn, (o jam geriau lipti augštyn negu žemyn slinkti); čia jis kranta ant žemės.

Iš čia išeina, kad augalo jauslumas padeda jam kovoje už būvį kariauti prieš savo priešus. Einant archian namų, t. y. mūsų laukuose, randame daug paviekslų augalų jauslumo. Paprasti zuikio kopustai (kitur vadiną zuikio rugštyne; lat. **oxalis acetosella**) turi ypatingą sugla-

ti lapus ant nakties ir išskleisti saulei užtekėjus. Čia mes matome silpną paveikslą lapų jauslumo. Daugelio tos žolės veizlių lapeliai labai plonučiai ir silpno sudėjimo; bet jų darbas taps, kaip ir kitų augalų lapų: rinkti maistą iš oro. Naktį, saulei nusileidus, lapai negali tartauti augalui rinkime maisto, nes tam reikalingi saulės spinduliai. Taigi nėra reikalo augalui laikyti lapus išskleistus, ant kurių rinktūsi drėgnumas ir šalta nakties ore net nušalti galėtų; daug geriau laikyti suglaudus šilta ir apsaugojant nuo šaltos nakties oro. Augalas taip prisirengęs gali anksti pavasarį pradėti augti ir išbūti ligi vėlybam rudenini, kas ištikro Lietuvoje su zuikio kopustais ir atsitinka. Piemenis išginę galvijus anksti pavasarį jau randa juos pilnai žaliojančius, nors kita žolė toje-pat vietoj dar nenoriau anga.

(Užbaiga seka).

Milda.

ORU PER OKEANĄ.

Pirmieji mėginimai orlaivių perlėkti per Atlantiko okeaną buvo daryti Welmano ir Vanimano; bet jie nepavyko. Dabar gi vokiečių lakūnų būrelis daro naujus mėginimus. Jie neseniai padarė reikalingus oru ir vėju tyrimėjimus. Netrukus vėl mėginus oru perlėkti per okeaną. Berželio ar liepos jie iš Tenerifo salos pakilė mėginus perlėkti okeaną. Tam tikslui orlaivis jau padirbtas netoli Berlio. Orlaivįje gali tilpti 10 žmonių ir visi reikalingi daiktai. Jei oras bus geras, tai jie ketina perlėkti per okeaną per 3—4 dienas. Tie mėginimai kaštuosia apie 2 milijonų vokiečių markių. Pašalpą duoda Amerikos ir Vokietijos piniguočiai.

Jeigu kokia, tai rasit da ir mėš sulauksime laikų, kad galėsimė parlėkti oru į savo tėvyne!...

J. K. Mikas.

JAUNYSTĖ, TAI GYVENIMO PAVASARIS.

Garsus Amerikoje paskaitų skaitytojas arba lektorius, Thomas Tupper, savo parašytoje kningoje „Youth and Opportunity“ (Jaunystė ir Proga) labai aiškiai ir suprantamai išdėsto, kad jaunystė, — tai pilnas progų kelias į gyvenimą.

Ir ištikro, jaunystė, tai atsidaręs žmogų kelias į laimę. Jauno žmogaus jausmai yra dar neatbukę, pilni harmonijos ir jautrių palinkimų; jaunimas, labiausia linksta prie linksnumo, žaislų ir prie mokslo, negu senatvės. Jaunas žmogus kiekvienas turi iš prigimties kokį-nors talentą ir gabumą: ar muzikoje, dainose, ar kitoje kokioje mokslo šakoje. Kiekvienas vaikas ir mergina, kurie nori patirti, kokį turi talentą ir prigimtą gabumą, privalo jaunų dienų ant niekų neleisti, turi pamylėti skaitymą. Knigų skaitymas žmogui apreiskia naujus kelius ir parodo pačiam žmogui jo prigimtą gabumą, prie kokio mokslo turi palinkimą ir talentą bei prie kokios profesijos jo gabumai linksta, privalo prie jos ir žengti su pilnu noru.

Kiekvienas jaunikaitis ir mergina, kai pradeda kokią amatą bei mokslą studiuoti, turi nekiek apie jį neabejoti; privalo turėti savo mintyje tikslą pilnai pasiek-

ti. Niekadoms nereikia manyti, jog norimo tikslo negalima būsia pasiekti. Tokie žmonės yra klaidingi, kurie eina prie tikslo ir abejoja jį pasiekti; jie ant galo pasiduoda abejojimams ir nustoja jau norą pasiekti.

Garsus graikų filosofas Pyrrhus (gyvenęs 380 metuose prieš Kristų) pasakė: „Gyvenimas be tikslo yra panašus į šiaudą be varpos“. Gyventi reikia; bet reikia tēmyti, kad gyvenimas eiktų prie tikslo. Taip, mūsų jaunime, turėk koki tikslą gyvenime, stengkis išmukti koki amatą, rūpinkis tapti apšviestu žmogumi.

Jaunime, jaunime! Neleiskie laiko ant niekų. Praleisto laiko, visi pasaulės turiai nebegali sugrąžinti. Delto brangink kiekvieną minutę jaunystės gyvenimo dienų!

„Jaunystė — tai didelė žmoneš dovana“ — taip mokino didis francūzų filosofas Deskar-tas.

Mikas Stakėnas.

POŽEMINIS GAISRAS IR ŽMONIJOS LAIMĖ.

Daug metų jau praėjo, kada garsus chemikas, D. I. Mendeliejev išreiškė sekančią mintį. Rusijoje, sako, yra labai daug po žeme akmeninių anglių, kurias del tūlų priešasčių nevisur tegalima išnaudoti. Didelę naudą žmonės turėtų, jeigu požeminis sluošnius anglių uždegtų. Iš čia, jis sako, turėtume deginamąjį gazą, ir kokšą. Deginamąjį gazą požeminėmis triubomis galima būtų pravesti iki norimos vietos ir suvartoti jį apšildymui ir del įvairių chemiškių išdirbinių; o kokšas yra fabrikams reikalingas.

Šito garsaus chemiko idea visiems anuo laiku rodėsi gryną utopija (svajone), ir niekas ant to neatkreipė rimtos atidžios.

Praėjo dar keletas dešėtkų metų ir šita mintis vėl atgijo. Ją išreiškė dabar garsus anglių chemikas Ramsay. Šitas mokslinikas, užtėmijęs didelį prigulmingumą pramonės išdirbystės nuo anglekasių streikų, apreiskė, kad del kurenimo, vietoje kietųjų anglių, galima vartoti gazą, kurį užtektinai galima apturėti nuo degimo anglių po žeme. Deginamąjį gazą, suspaustą rezervuaruose, galima nuvežti laivais į tolimiausius kraštus. Dirbtuvės, privatiški namai ir įvairios įstaigos gali tą gazą apturėti triubomis (dūdomis), praveddami iš centralinio rezervuaro, pastatyto viršų požeminio gaisro. Toms visoms operacijoms užtekšią keletu darbininkų.

Paskutiniame laike, kada Anglijoj (ir visame pasaulyj) prasidėjo didysis angliakasių streikas, ir šita minėto profesoriaus sumanymą labai rimtai pradėta žiūrėti. 20 balandžio š. m. Birminghame turėjo susirinkti anglių kasyklių ir dirbtuvių-savininkai ir gerai tą apsvartyti.

Gal Ramsay bus laimingesnis už Mendeliejevą ir jam gal pasiseks inkūnyti šita idėją, kuri senians rodėsi taip keista ir neįvykdoma.

Kartu su Mendeliejevo utopija buvo apskelbta panaši utopija ir žinomo botaniko Negeli.

Žemė kaskart daugiau atsąla ir silpnėja (hiesta). Netoli ta diena, kada jokios trāšos nebe-pagelbės žemei, ir badas užvieš-pataus ant žemės paviršio. Bet yra būdas — sako Negeli, — susildyti žemę gal ant dangelio metašimčių. Reikia tik padegti

sluošnius kietųjų anglių žemės, ir tuojaus ant žemės paviršio pasirodysia tropiški augalai.

Jeigu Ramsayjui pasiseks inkūnyti gyvenimą savo sumanymą, tuomet, pagal hipotezės Negelio, ant žemės, net šiauriniuose kraštuose, bus galima sulaukti kelerius javus (kviečius, miežius, etc.), o vaisiai jų derės per kiau-rus metus.

Kai-kuriose vietose (New Jersey), būk jau buvo mėginta šitas padaryti pagal paminėto sumanymo — ir gana buvę pasekmingai.

Taigi galima svajoti, kad žmogui pasiseks pašalinti ant tūlo laiko sušalimą žemės, o vaisingumas žemės suteiks žmonijai laimę

Nežinomas.

SIS-TAS.

Negirdėti skanumynai. Valgomųjų daiktų tarpe, Francijoje, pradeda vartoti paprastas varles. Neseniai vienas Peterburge valgomųjų daiktų sandėlio savininkas nusiuntė Paryžiun prabai pritaistytų dėžutėje varlių. Valgis iš varlių paryziečiams labai patikęs. Tokių sūdytų varlių pareikalauta Paryžiun daugiau, ir tie reikalavimai nuolat auga. Kainos sūdytoms varlėms taipogi ne prastos; už 12 varlių mokama nuo 18 iki 50 kap. Taigi atsiranda geras uždarbis varlamušiams, o smailyziams nepaprasti gardumynai. („Vienybė.“)

J. K. M.

Kiek kaštuos ateities karė. Vokiečių generolas Blume, karės dalykų žinovas apskaito, kad prie dabartinių sąlygų, kada armijoje yra 4,750,000 vyrų (maždaug tiek ir kitos šalys gali išstatyti), kasmet Vokietijai lėšuos nemažiau 6,000,000,000 (šeši milijonų) markių, neskaitant nuostolių, kuriuos per kares apturi prekyba ir pramonė. Kas lytisi sužeistųjų ir užmuštųjų, tai iš patyrimų per rusų-japonų karę, Blume skaito, kad žūsta apskritai visų vakokų 20% — 20 žmonių ant šimto. Ir taip, išeina, kad 900,000 sužeistų ir užmuštų žmonių per vienus tik metus! Šitoji skaitlinė verčia vokiečių strategą pamąstyti, ir jisai ateities europiečių kares vadina „kraujo orgijomis“.

Kas pirmutinis panaikino žemės „sutvėrimą“? Iki Laplaso laikų dar vis buvo manoma, kad mūsų žemė ir kiti svietai, negalėjo kitoniškų būdu atsirasti, kaip tik turėjo būti kieno-nors galingos rankos padaryti. Šitą nuomonę pervertė Laplasas, garsus francezių grafas matematikas ir astronomas (žvaigždininkas), gimęs 15 kovo, 1749 m. Jisai sutvėrė naują nuomonę (hipotezė), anot kurios išeina, kad visos planetos, taip-gi ir mūsų senutė žemė paeina iš sutirštėjusio šaulinio oro. Planetos atitrūko nuo šito oro tokiais gaziniais lankais, — buvo jie labai šviesūs, — ir laipsniškai aušdami, tirštėjo į skystus ir kietus kūnus. Laplasas išdėstė visas kaleinas, per kurias turėjo pereiti visi svietai nuo atsiradimo, augimo, brendimo ir nupuoli-mo. Šita nuomonė ir davė pradžią mokslui, kuris išplatino suprotį apie ilgą ir prigimtą svietų išsiplėtoją, ir tuomi visiškai tapo atnesta nuomonė, kad svetūs sutvėrė staugu kokianors galybė.

UŽDUOTIS IR GALVOSUKIAI.

86. Masiulis moka važiuoti dviračiu. Jis sykį išvažiavo kelionėn ir važinodamas po 8 valandas ant dienos nukako 576 mylias per 6 dienas; atrask, kiek mylių nuvažiuos tuo pačiu greitumu per 10 dienų, jeigu važiuos tik 6 valandas ant dienos? Išrišk per sulyginimą (proporciją).

87. Po suolais viešės, viduaslyj viešės, prisišokus viešės ir paskui į kertę atsiesės. Kas tokia?

88. Delko pirklys perka tavorą. 89. Degintas, kaltas — saugoja, bet nei pats ima, nei kitam duoda. Kas?

90. Tris lietuviai fermeriai: Karalius, Lukošius ir Minkus susidėjo nusisamdė krūvoje ganyklą. Karalius ganė ganykloje per 12 savaičių 4 arklus; Lukošius ganė 7 arklus per 8 savaites; o Minkus ganė 11 savaičių 6 arklus. Po kokią rėndos dalį žėdnas turi užsimokėti? R. Baltrūnas.

NEW YORKO ŽINIOS.**Užbaigė statyt dangadrėskį.**

Pereitą savaitę ant Broadway užbaigė statyti milžinišką Woolworth budinką. Tai bus augščiausiai ofisų budinkas ant svieto (jį praneša tik Paryžiune Eifelio bokštas). Namas susideda iš 55 augštų. Ant jo išklė 30 pėdų plieninį stiebą su karūna. Viso namo augštumas neša 750 pėdų (tuom tarpu Metropolitan Bokštas turėjo tik 703 pėdas, o Singerio namas — 612). Woolwortho pastatymas lėšavo \$13,000,000, o žemė po juo pustrėčio milijono. Apskaitoma, kad visas budinkas sveria 135,000 tonų. Pažiūrėjus į to namo viršunę, jo stiebas ūkanotoje dienoje tik ką matosi. Ištikro, tai jau „dangdraskis“!

¶ **Vaikų kiemai.** Prie viešųjų mokyklų atsidarė 111 kiemų, vaikams „vakacijų“ praleisti. Sakoma, kad jau pernai vasarą visuose penkiose priemiesčiuose perėję 3,332,516 vaikų. Kasdien atėidavę apie 69,000.

¶ **Ateivių bepročių procentas.** Neseniai ant Wards salos Manhattan beprotnamyje buvo padaryta revizija. Dr. Mabon padarė statistiką ir rado, jog 7% bepročių esą vis ateiviai, arba iš 4,702 šitame name sumišėlių esą 2,657 (839 vyrų, 1,818 moterių), kurių užlaikymas valstijai kaštuojas po \$184 nuo galvos ant metų. Dr. Mabon sako, kad emigracijos valdyba neatsakančiai išegzaminuoja ateivius ir įleidžia visokios rūšies silpnapročius. Jisai pataria valdziai pratešti deportavimo laiką, t. y. kad iki penkių metų čia papuvęs ateivys ir išėjęs iš proto, galima būtų sugrąžinti ten, iš kur atvyko.

¶ **Naikina peles.** Miesto vardžia paliepė sulaukyti ties New Yorko uostais visus laivus ateinančius iš pietinės Amerikos ir perduoti kvarantinan. Tėnai sveikatos oficeriai perkrečia laivus ir išnuodija peles bei žiurkes. Mat yra baimė, kad jos čionai neužneštų baidios ligos — buboniškos plėgos.

¶ **Anglis pakelė.** Nuo liepos 1. visose anglies sankrovose pakelė ant anglies čienią po 25c. nuo to-no. Pav. chestnut anglies dabar kaštuoja tonas \$6.80.

¶ **Laivininkų streikas nesiseka.** Buvo čia iškilęs jūrininkų streikas. Bet unijoje tuojaus kilo ir nesusipratimai, tarpe amerikūnų ir ispanų su portugalais matrosų. Unijos sekretorius, portugalas Vidal, kažin kaip ten pasigyrė, kad

jis turįs 2000 svetimtaučių matrosų, kurie amerikonus ant jo paliepmo net „užmuštų“. Tad amerikoniai inpyko, pabėgo iš streike ir net norėjo Vidalį areštuoti.

¶ **Originališkas testamentas.** Ant 262 W. 83rd str. pasimirė Dr. John A. Irvin, airys, garsus kolektorius brangių piešinių ir bronzos stovylių. Atplėšus jo testamentą rado jo parašyta, kad jo lavoną be jokių religiškių ceremonijų sudėgintų, o pelenus paleistų vėju ant Atlantio ir Irlandijos pušę. Kolekėjias liepė išparduoti ir piningus atiduoti Irlandijoje likusiems giminėms.

¶ **Danų patriotizmas.** Vietiniai ir iš kitų miestų danai ateiviai susitarė nupirkti savo piningais vieną didelį parką Danijoje ir dovąnoti visuomenės naudai, kad jų tautiečiai per savo tautiškas šventes turėtų kur iškilmes laikyti, išimant 4 liepos ir kitas amerikūnų šventes, kuriose parkas bus pavestas Danijoje esantiems amerikonus. Parkas turės vardą: „Danų-amerikūnų dovana“.

PERSPĖJIMAS ŽEMĖS PIRKĖJAMS.

New Yorko darbo ir industrijos bjūras randa reikalingu štai ką pranešti lietuvių visuomenėi. Į šitą bjūrą ateina daugelis paskundimų, kad žmonės tapo išnaudoti įvairių prigavikų, kurie siūlo už dyką dovanas ir žemės lotus už išrišimą galvosukių (puzzles), etc. Laikraščiams mes patariame į tokius apgarsinimus tēmyti. Sis bjūras apsiima ištirti apie kiekvieną garsinamą žemės pardavimą New Yorko ar New Jersey valstijose, kad apsergėti ateivius nuo prigavikų.

Mēs patariame ateiviams, kurie žadasi pirkties žemę, kad pirmiaus ištirtų apie jos vertę, taip gi ar pardavėjas turi ant tos žemės tiesą. Pirkėjai privalo ne-duotis prigavikams, kurie juos vilioja garsiais apskelbimais po svetimtaučių laikraščius. Paminike, kad dažnai tos kompanijos ir tūli žmonės vartoja pamfletus ir dovanas tik suviliojimui pirkėjų. Dažnai tokie pirkikiai visai be vertės. Teisingi pardavėjai dovanų nesiuo.

Dažnai tos kompanijos ar be vertės. Tesingi pardavėjai ar pavieniai siūlos žmones pavežinsią į savo lotus; bet tankiai vežti pirkėjus į kitas vietas. Kartais parodo gerą lotą ir tvirtina, kad vis esą tokie. Tuom tarpu paduoda netikusius.

Todel, pirma negu ateivys ketina pirkti, turi įsitikrinti apie žemės vertę ir kad pardavėjas turi ant tos žemės tiesą; prie to pirmo pirkimo turi žinoti, kur tas lotas stovi. Daugelj atvejų pirkėjas gauna be vertės pripažintį (deed), tai yra jo pirkiny netaisingai yra pripažintėje pažymėtas. Nes, jeigu pripažintyje yra sakoma, kad pirkėjo lotas yra 6-ame bloke, N tokis tai, — šita pripažintis da neuztektina, nes tokiame bloke gal yra 50 ar daugiau lotų ir pirkėjas nežino, kuris jam priklauso.

Vienos valstijos ateiviai tenebando pirkti nuosavybų kitoje valstijoje, jeigu jie nedažinoje apie tos nuosavybės vertę; kaip gali pirkėjas būti tikras, kad atgaus piningus, jeigu jis apie tą žemę žino tik iš kompanijų ir tūlų žmonių apgarsinimų ir pamfletų? Ant galo, visi pirkėjai privalo atminti, kad pirma pirkimo žemės, jie turi žinoti, kur ji yra, kiek ji verta, kaip toli nuo gelž-

Severos Skilvini Kartu Vyna

(Severa's Stomach Bitters)

užtikrina gerą apetitą, prašalina dispepsiją ir nevirškinimą, sustiprina nusilpusį organizmą.

P-nas Jos. Lonek iš Carr, Colo. rašo: "Turėjau visai nusilpnėjusį skilvį, bet ačiū Severos Skilviniui Karčiam Vynui vėl grįžau prie sveikatos. Mano skilvis yra dabar stiprus. Niekados gyvenime neturėjau teip gero apetito, kaip dabar".

Nereikalingu Kentėjimu

galima išvengti, jeigu tuojaus, pasirodžius vidurių sujudimams, diegliams, vidurių paluosavimui, cholierinai, vakarinei ligai ir vaikų cholierai, pradėsite vartoti

Severos Viduriavimo Gydoles.

(Severa's Diarrhoea Remedy.)

Gerai jas visados laikyti namuose, kaip pirmą pagalbą ligoj.

Reumatiški skauduliai, neuralgija, laužymai pečių, sustingimas sąnarių, raumenų skaudėjimai, paraližiški skausmai

visa tai turi išdykti, jeigu įtrinsite, arba uždėsite

Severos Gothardo Alieju

(Severa's Gothard Oil)

Kaina 50 centų.

Visos Severos vyduolės parduoda aptiekose visur. Norėdami gauti gerą patarimą, rašykite pas:

W. F. SEVERA CO. CEDAR RAPIDS IOWA

Clix Cigarettes

SUMAIŠYTA ĮVAIRIAUS KELETO TAUTŲ TABAKO

10 Cigaretu už 5c

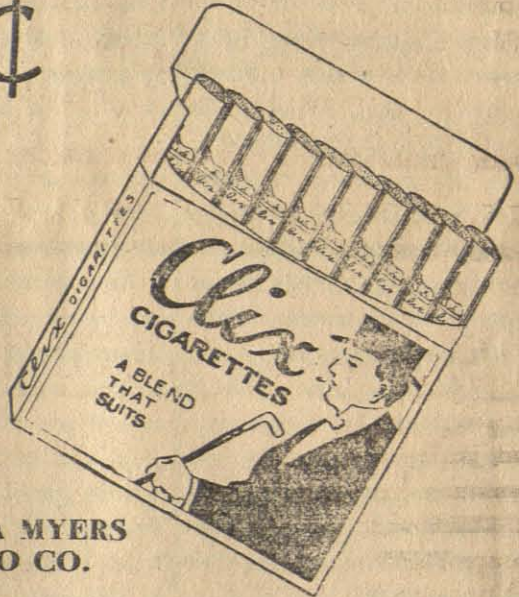
Tuose cigaretuose indėta didžiausia vertybė, kokios niekas ligi šiol neindėjo.

Tabakas padarytas žmonių, kurie turi pilną pažintį apie įvairių kraštų tabako lapus.

KIEKVIENAME PAKELIJE RASITE KUPONĄ. RINKITE JUOS.

Už dešimtį tokių kuponų gausite vieną pakelį CLIX cigaretų dovanai. Pas visus pardavėjus.

5c

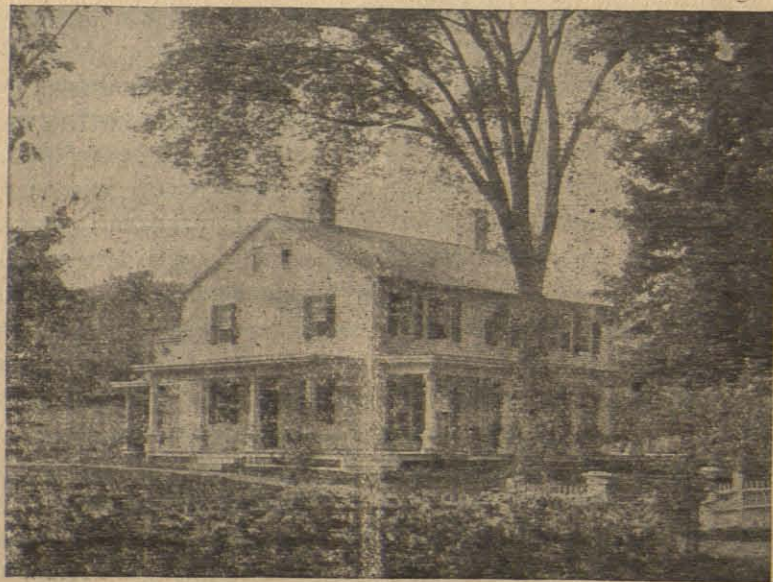

LIGGETT & MYERS TOBACCO CO.

Eikime ant kolonijų.

Tik viena iš geriausių ir sveikiausių gyvenimų vietų — tai ant ukės. Oras yra vienas iš geriausių ir teisingiausių daktarų. O kur gi galety būti sveikesnis ir čystones oras, kad ne ant ukės.

Ar-gi negeriau būti pačiam savininku, negu dirbti pas kitą kur fabrikoje. O kiek susižeidimų ir mirčių visai bereikalingų pasitaiko bedirbant fabrikoje. Ir kas iš to viso mums bepalieka?

Yra parinkta vieta dėl Lietuvos kolonizacijos, rytų krašte. Ta visa vieta užima 9 pavietus New York Valstijos, 7 pavietus New Jersey, 3 pavietus Conn. ir 3 pav. Mass. valstijos. Yra tai vieta, kur visų minėtų valstijų kampa i krūva sūneina. Tą vietą mes sujunge, aprinkome dėl lietuvių kolonijai, kurioje jau ir yra bandoma lietuvius apgyvendinti. Pirmiausia kolonizaciją pradėdame Putnam pav. ir Orange pav. Čia yra labai gražios vietos ir labai tankiai išvedžiota geležkeliai.

Norintieji pirkti arba parandavoti ukės Lietuvos Kolonijoje, kreipkitės pas:

A. M. MARTUS

120 Grand Street,

Brooklyn, N. Y.

o mes jums prisiusime knygą su mapa ir visokiomis informacijomis apie ukes-farmas.

kelio, kaip arti yra miestai, ar galima čia statyti namai ar taisyti ūkė. Kada pirkėjas gaus šitas žinias, jis turi išjieskoti, ar pardavėjai turi ant tos žemės tiesą. Tada pirkėjas turi daboti, kad jam būtų išduota ant pirktos žemės ir teisinga pripažintis (deed). Patartina pirkėjams gauti pripažintis nuo geros užtikėtinios kompanijos.

Su visokiais tame klausime pasiteiravimais, galima kreipkitis į: Bureau of Industries ant Immigration, Department of Labor, 22 East 30th str. New York City.

Francis A. Kellor.

Vietinės Žinios

— Rengia statyti „Is Meilės“.

Girdėjome, kad ateinančiam rudeniui vietinis Lietuvaičių Klubas rengiasi pastatyti McCaddin salėje komedija: „Is Meilės“. Dabar jau renka aktorius ir žada pradėti mokintis. Režisierium bus p. A. Kvederas, Maspetho vargonininkas.

— Išvažiavo — pereitą savaitę

Europon šios įžymesnės lietuvių: p-ni T. Mačiulienė iš E. New Yorko ir p-ni Ambrozevičienė iš Newarko.

— Nukrito su lakūnu. Ant 218

Moore str. vaikiukas Samuel Brecker, 15 metų, ant stogo užlipęs ėmė ant sniūro lakinti lakūną (kite — poperinį žaltį). Vaikiukas taip buvo užsižiūrėjęs į savo lakūną, kad bėgdamas atbulas nukrito nuo 4 augštų stogo ant gatvės ir ant vietos užsimušė.

— Nepaprasta neregio atmintis.

Neregij laikraščio „The Matilda Ziegler Magazine“ (250 W. 54th str., N. Y.) redaktoriai praneša apie tūlą neregį C. Coffin, Brooklyn, kuris iš atminties galįs pasakyti net 285 miestų Amerikoje gyventojų skaičius, kokie buvo 30 metų protarpjais. Tas Coffin akių neturėdamas stebūklingai esąs išlavinęs savo atmintį. Jis duosias iš to net publikai teatro suze perstatymus, pamaisdydamas su muzika.

— Ramus „džiulajus“.

Pasidėkavojant majorui Gaynorui ir rimtam miesto valdžių padavijimui ir šiemet ketvirta liepos (Fourth July) nepriklumybės šventė atsiuvo ramiai. Aštriai buvo uždrausta šaudyti ir sproginti pa-

plaišas. Vieton šito miestas parkuose pasamdė grajinti orkestras, surengė ant oro prakalbas, koncertus ir įvairias dailias, bet nepavojingas illuminiacijas. Todėl nesigirdėt buvo užmuštų ar pažeistų žmonių, kaip seniau būdavo.

KELIAUJANTIS AGENTAS.

Mūsų keliaujantis agentas Kl. Wilkevičius važinėš šiomis dienomis po Illinois ir Pennsylvania valstijas rinkdamas „Vienybei Lietuvninkų“ prenumeratą. Taip gi pas jį galite užsisakyti įvairių knygų, klausti patarimų apie pinigų siuntimą į Lietuvą, ir pirkimą laivakorėjų (šifkorėjų) į Lietuvą ir iš Lietuvos į Ameriką.

Į SKAITYTOJUS.

Gerbiamieji „Vienybės Lietuvninkų“ skaitytojai, kurie nerenkate komplektų, bet jeigu randasi pas tamistas šių metų N17, malonėkite prisijusti į „V. L.“ redakciją, už ką mes busime labai dėkingi.

„V. L.“ Administracija.

NAUJAS LOYD'S KOMP. LAIVAS.

Šitas naujasai North German Loyd kompanijos laivas vadinsis „Columbus“, Amerikos atradėjo Christophero Columbo paminėjimui. Laivas plauks tarp New Yorko, Londono, Pariziaus, Bremeno. Pirmą kartą išplauks 1914 mete. Svarumo bus 37,000 tonų, greitumo — 20 mazgų (knots) į valandą.

Šita kompanija yra sumanius pasiūžierių laivams duoti tokius vardus, kurie rišasi su Suvienytų Valstijų istorija. Pirmasai laivas, pagal naują sumanymą bei padavijimą, pavadintas „George Washington“.

ANT PARDAVIMO.

Parsiduoda ribusivystės (kriaučiška) šapa su 16-ka siuvamų mašinų; 4-ios specialios mašinos; 3 prosinimui mašinos, 15 prosų, stalai ir visi kiti rakandai bei įrankiai. Atsiūskite arba ateikite pas

Cohen & Pine, 56 Ainslie st., Brooklyn, N. Y. (68)

DIDELIS ISVAŽIAVIMAS!

Antras didelis metinis išvažiavimas, kurį rengia Sv. Kazimiero Draugystė, bus nedėlioį liepos (July) 14 d., 1912 m., Dexter Parke, Cor. Jamaica and Drew Ave., L. I. Prasidės nuo 2-ros val. po pietų ir trauksis iki 12 val. naktį. Kviečiame Brooklyn, New Yorko ir apylinkės lietuvius ir lietuvaites. Muzika prof. A. Gudo. Tikietais vyrams — \$1.00, merginoms bei moterims — 50c. Gėrimas bus duodama dovanai.

Užprašo Komitetas.

PIKNIKAS!

Dešimtas metinis piknikas Dr. Sv. Antano bus subotaj liepos (July) 13 d., 1912 m. Washington Parke, Maspeth, L. I. Pradžia 2-ą valandą po pietų ir trauksis per visą naktį. Muzika bus paimta iš vadovystė V. Redikevičiaus. Užkvičiame visas New Yorko, Brooklyn, ir apylinkės draugystės. Draugystės dalyvančiams in corpore dovanai. Įžanga ypatai — 25 c.

Užprašome Komitetas.

PAJIESKOJIMAI

Pajieskau dviejų draugų — D. Chelkio ir K. Shmidto, abudu paeina iš Suv. gub., Vladilavo pav., Gelgaudiškių par., Narkunų kaimo. Jie patįs arba žinanti apie juos malonės pranešti man šiuo adresu:

John Shemshis, 320 Lenox Ave., Bridgeport, Conn.

SAPA ANT MANDOS.

Gali gauti ant rendos šapa, didis 25x101, kampinis budinkas, šviesus, langai aplink, angstos lubos 1 floor. Dasižinokite pas

H. B. Rosenson, 317 Grand st., Brooklyn, N. Y. (82)

COSTELLO & WISE

New York Barber School, 2 Rivington St., New York, N. Y. (vienais trepais augštyn). (08)

LABAI SVARBUC PRANESIMAS

Susivienijimas Lietuvių Amerikoje nuo 1-os dienos liepos mėnesio 1912 metų įveda skyrių pašalpos ligoje. Tas skyrius yra labai svarbus netik dabar gyvenojantiems susivienijime kuopoms, bet ir pašalpinėms draugystėms, kurioms daug geriaus ir naudingaus yra, prisidėjus prie Susivienijimo, vesti pirmyn savo narių šelpimo darbą pagal vienodą tvarką ir iš vieno centro.

Pagal naują, S.L.A. narių priimtą ir XXII Seimo užtvirtintą konstituciją. Susivienijimas Lietuvių Amerikoje mokės kiekvienam nariui pašalpos ligoje po \$6.00 savaitėje per pirmasias 15 savaitių ligos ir po \$3.00 per sekančias 15 savaitių ligos. Taip pat moteris gaus pašalpą ant lygių su vyrais visose ne nuo palago paeinančiose ligoje, o palago gaus vienų sykį \$6.00. Mokėtis į tą skyrių — 30 centų mėnesyje.

Istoijimo mokėtis į skyrių pašalpos ligoje: nuo 18 iki 30 metų amžiaus — \$1.50; nuo 30 iki 35 metų amžiaus — \$3; nuo 35 iki 40 metų amžiaus — \$4; nuo 40 iki 45 amžiaus — \$5; nuo 45 metų augščiau — \$6.

Prie skyriaus pašalpos ligoje gali prigulėti visi sveiki Susivienijimo Lietuvių Amerikoje nariai; visi naujai prisirašantie prie susivienijimo, į apsaugos skyrius, gali taip-gi prisirašyti ir prie skyriaus pašalpos ligoje.

Pranešdami apie tai, kviečiame prie šios pažangios tautiškos organizacijos, t. y. prie Susivienijimo Lietuvių Amerikoje, visus lietuvius ir lietuvaites. Norintie istoti, kreipkitės prie vietinių kuopų, o kur tokių nėra — tvėrkite naujas. Visokias informacijas gali gauti iš Centro. Rašykite šiuo adresu: Susivienijimas Lietuvių Amerikoje, 307 W. 30th street, New York, N. Y.

Tel. 2334 Greenpoint.

D. K. VENCKUS

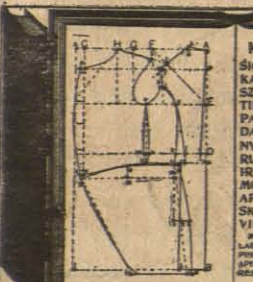
MUZIKAS.

Smuikas. Pianos. Kornetas baritonu.

Muziką parūpija visokiuose reikaluose

Nutonuojia ir sutaiso pianus.

73 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Kirpėjai ir Siuvelėjai. Šios knygos mokslininkai sutarę pasigaliosi pagal šios knygos priimtas tiesas ir durda pilna parūpija sekancio DALYKUTINGOS PRAKTIKOS MYSLEJE ERIMA MIEGAS. PASESIA KIBORU IR KIPIPI VYRSEKUI IR MOTERISEKUI DRAGULI. APDARYTOS MIERKIO SKAJROJE PREKE KIEKVIENOS \$4.00. ŠIO DUKALIS BUKALIS KIEKVIENAS \$1.00. PIRKIA ABU BUKALUS \$5.00. ABU BUKALUS VYRSEKUI \$3.00.

Joseph Topilis & Co. 195 Norman ave., Brooklyn, N. Y.

Konkursinis Geografijos Vadovelis

Kaina 75c. Apdaryta \$1.00. J. J. Paukštis & Co.

120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

AISVOJI ŽMONIJA

„L. Ž.“ tai mėnesinis laikraštis. „L. Ž.“ neužsima politika, bet nurodo geresnius — švaresnius kelius išsiluosavimui žmonijos. „L. Žmon.“ prieinamiausias laikraštis. KAINA METAMS TIKTAI 50 CEN. Pinigus siųskite Money Orderiu, arba registruotame laišku.

ADRESAS: „LAISVOJI ŽMONIJA“ 1841 So. Halsted st., Chicago, Ill. P.S. Jai nori pamatyti, tai prisiusk 1c. stempą, o prisiusime „L. Žmo.“

Telephonas: 3254—T—Market.

Daktaras Jonas J. Kaskiaučius

Gydo vyrų, moterių ir vaikų ligas, pagelbsti prie gimdymo.

VALANDOS: Nuo 9—12 ryt. nuo 6—8 vak.

88 Jefferson Str. prie Ferry Str. NEWARK, N. J.

Telephonas: Greenpoint 8.

Daktaras A. Szliupite-Jankauckiene.

gydo visokias ligas moterių, vaikų, vyrų ir lanko prie palagų.

VALANDOS: Nuo 12—2 po piet. nuo 7—8 vakare.

265 Berry St., prie Grand St., BROOKLYN, N. Y.

VISŲ ATIDŽIAI! Pas mus galima gauti visus Vidūno raštus.

Mūsų uždavinys \$1.00

Slaptinga žmogaus didybė 40

Mirtis ir kas toliau 30

Gimdymo slėpiniai 40

Žmonijos kelias 20

Visatos saranga 25

Likimo kilmė 50

Apsisvietimas 40

Kur protas? (vieno veiksmo komedija) 25

Piktoji gudrybė (vieno veiksmo komedija) 25

Jonuks mergų bijas (dviejų veiksmų komedija) 25

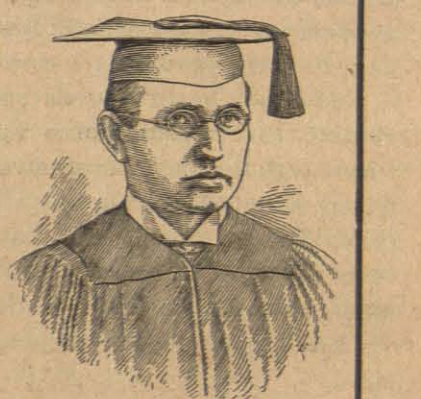
Tėviškė (vienveiksminis drama-tiškas veikalas) 25

Kurie norite gauti augščiau paminėtas knygas, malonėkite kreiptis šiuomi adresu:

J. J. PAUKŠTIS, 120 Grand St., Brooklyn, N. Y.

DIDIS GYDYTOJAS Dr. IGNOTAS STANKUS M. D.

Gydo pasekmingiausai visokias ligas: vyrų, moterių, vaikų ir daro visokias operacijas. Su gromis lekarstomis jo paties sutalysytomis. Dr. Ignotas Stankus jau gimtus žmoninr išgydė katrie paliko ant visados sveikais, linksmais ir jam dėkingi. Jis yra **Vienatinis Tikras Daktaras Lietuvis** Philadelphiaj, pabaigęs daktariškus mokslus Indianos Universiteite ir paimęs didįju daktaru mokslą, The New York Post Graduate Medical School and Hospital.

Iš Daugelio Padėkavimų

Kellias Cia Patalpiname

Aš Jurgis Lukoševičius, 129 E. Superior st., Chicago Ill., buvau labai slabnas ir turėjau kosulį, net buvan pametęs nodėją buti sveiku, bet kuomet atsiūkaukiau pas Dr. Ignotą Stanku, jis už pirmo pravitimo gyduliu mane išgydė. Dėkavojų širdingai ir siunčiu \$ 2.00 dovanu gastičiams. M. Navickis, 5 Lincoln st., Brighton, Mass. rašo taip: Rašau šlandien laišką daktarui Ignotui Stankui su dideliu linksmumu, kad man sugrįžino sveikatą. Labai dėkavojų. Skausmas krutiniėje, strėnuose ir sunkus kvėpavimas jau sustojo, spūgojai ir plėtmės nuo veido baigia gyti. Širdingai dėkavojų aš Jonas Požėla savo tautiečiui daktarui Ignotui Stankui už išgydymą angančius guzus kakle ir sugrąžinimą vyriškumo 1601 Winter st., Philadelphia, Pa.

Turin daugybę padėkavonių nuo merginų ir moterių už išgydymą nuo neregularišku mėnesiniu, baltuju tekėjimu, skaudėjimu strėnu ir koju.

Čia padėkavonės patalpinatos su daledimu pačiu ilgoniu. Kiti visi yra užlaikomi slaptybėje.

APSIIMU PASEKMINGAI IŠGYDYTI.

Nuo reumatizmo, skaudėjimo ir gelimo snarū, kaulu, strėnu ir šonu; nuo visokių ligų, užkietėjimo ir nedirbimo viduriu, išbėrimo, kuno nježimo, visokiu spuogu, dederviniu, slinkimo plauku, galvos skaudėjimo, nuo ligos širdies, inkstu, plaučiu, kepenu. Nuo visokių nervišku ligų, neuralgijos, drebėjimo sąnarių, nemiegojimo ir išgėščio, nuo greito nullismo ir sunkaus kvėpavimo, įveshalimo ir nuo visokių slogu. Nuo visokių užkrečiamu lytišku ligų ir visokių kitokiu nusiilpnėjimui sveikatos. Taip gi nuo visokių moterišku ligų, skausmingu ir neregularišku mėnesiniu, baltuju tekėjimu ir gumbu ligu.

Visi ilgoniai kreipkitės pas daktara Ignotą Stanku ypatingai arba laišku be skirtumo, kaip toll gyvenate Amerikoje, Anglijoj, Kanadoj ir ktose šalyse, o apturėsit širdingą rodą ir pagalbą.

DR. IGNATIUS STANKUS, M. D. 1210 So. Broad st., Philadelphia, Pa. Office } Nuo 9 iki 1 po pietu ir nuo 7 iki 9 vakare. Valandos } Nedėliomis nuo 1 iki 4 po pietu.

Telefonas 2320 Greenpoint.

Lutkauskas ir Garšva

Graboriai ir Laidotuviu Direktorai.

Laidojame Numirelius ant visokių Kapinių.

PARSAMDOME KARIETAS
veselioms, krikštyms ir šiaip pasivažinėjimams. Atsišaukit ypatingai ar per telefoną. Ofisas atdaras dieną ir naktį.

227 Bedford Ave. (V. Daunoro name) Brooklyn, N. Y.

Rusiškas progresyviškas laikraštis

"Russkoe Slovo"

Leidžiamas du kartus per savaitę, redaguojamas J. K. Okuncovo.

Kaina metams \$2.00.
Užrubežiuose, Kanadoje ir New York \$3.00.

Prie regacijos randasi visokių knygų knygynas ir atliekami visi spaudos darbai.

Antraštas:
Russkoe Slovo
108 E. 12th St. New York, N. Y.

TIK KĄ IŠEJO IŠ-PO SPAUDOS:

APIE KUNO ISLAVINIMĄ

Pagal prof. Blūnčij parašyta P. Norkaus. Su 25 paveikslais. Pust. 74. Kaina 15 centų. Autorius išdėsto žmogaus kūno, ypač krūtinės, susstatymą. Pagaliaus nurodo, kokia svarbia rolė lošia kasdieninė kūno gimnastika, kaip ji žmogų sustiprina fiziškai ir protškai; kaip per gimnastiką žmogus palaiko savo kūno sveikatą, gražumą ir pailgina gyvenimą. Tas atsiekiama tik pašvenčiant kasdieną po dešimtą minučių ant gimnastikos. Kningutė reikalinga turėti po ranka ir atvejų atvejais perskaityti. Tas veikalėlis mūsų kalboje dar pirmutinis tokios rūšies.

VILKU LIZDAS

Apsaką iš kryžiuočių laikų, parašyta Zuzanos Moravskos, sulietuvinta A. Vėgėlės. Pust. 117. Kaina 35 c. Niekas taip neišlavina jaunuomenės, niekas tiek neinkvepia meilės prie savo tėvynės ir visų praktinių darbų, kaip istoriškos apysakos. Francūzų pakėlė apysakos Diūmo, Hugo ir Zolo. Pasaulį pralenkė anglai išmintingame patriotizme ačiu istoriškiems romanams Walter Skotto. Lietuviai da mažai turi istoriškų apysakų, išskiriant Kraševskio „Kuningas“, „Vitoliorauda“ ir kit. Todėl „Vilkų Lizdas“ yra labai brangintina knygna. Nors ji skiriama tik jaunuomenei, bet ja su didele nauda ir smagumu perskaitys kiekvienas lietuvis ir lietuvaite.

PAZVELGUS ATGAL

Didelė sociologiška apysaka arba romanas, garsaus amerikų romanisto Edwardo Bellamy, versta P. Siulelio. Pust. 356. Kaina \$1. Šitas veikalas, išverstas veikių visų civilizuočių tautų kalbas, ir turėjęs visur milžinišką pasisekimą, lietuviškame pilname vertime pasirodė dar oimą sykį. Bellamy nupiešia dailios apysakos formoje apie žmogų, ku is pramiegojęs šimtą suvirš metų, prabudo ir rado visai naują draugijos surėdymą. Čia jis aprašo viską, kas buvo naujai sutvarkyta ir kaip tūsoe laikuose buvo laiminga žmonija. Norintis tai didelės fantazijos aprašymas, bet jis suteikia skaitytojui tūkstanių praktinių minčių. Galima drąsiai sakyti, kad šita knygna yra socialistų vadovėlis. Ją perskaitys žmogus pasisėms sau labai gilių idealų. Ji privalo rasti kiekvieno lietuvi knygynėly.

J. J. Paukštis & Co.
120-124 GRAND ST. BROOKLYN, N. Y.

Nauja Krautuve

Atidariau naują krautuve visokių

Vyriskių & Drabužiū

KAS TIK VYRAMS REIKALINGA: Kaip pavasarių taip ir vasariū.

Reikale krepkitės pas savo tautietį.

Peter T. Markevich
131 Grand St. Brooklyn, N. Y.

Look Out! You'd better take care of Yourself

Galvos skandėjimas, gerklės sope, skaudėjimai, rėžiniai žonose, pabrinkę muskulai ar kitoki slogų ženklai reišnėis i sunkų padėjima jeigu vartosi

Dr. Richter'io PAIN-EXPELLERIS

sulyg to, kaip yra nurodyta ant pakelely; 25c. ir 50c. už bonką. Sergėkis pamėgdžiojimū ir klavstaviū, žiūrėk t.k kad butū Inkaras ir mūsų vardas.

F. A. D. RICHTER & CO., 215 Pearl St., New York.
Richterio Pilsas yra geros nuo vidurių sukietėjimo. 25c. ir 50c.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100.000.00

Skaitykite atydziai!

Nesiduokite apgaudinėt triukšmingiems ir melagingiems Agentų apgarsinimams. Jeigu kuris sako jogei kame nors Jus užtikrina, paklauskite apgaviko, kuomi užtikrina ir kur jo gvarancija? Atsakomasis Agentas ir bankierius sudeda gvarancija i Valstijos kasą. Pirm negu pavesite savo pinigų taupinimui arba pasiuntimui Tėvynen, pasiteiraukite kaip ir kuomi užtikrina Jūsų sunkiai uždirbta skatika. Sudėjan Valstijos kason šimtą tūkstančių doleriū kaipo užtikrinimū Jums. Išitėminkite, jogei netikrojo bankieriaus reik lenktis. Jūsų pataravimams yra senas datyrusis Agentas, kuris: Siunčia 50 rub. už \$26.15, 100 rub. už \$51.90, 500 rub. už 259.40, 1000 rub. už \$518.00. Parduoda laivakortes i Eurodą ir i Ameriką. Padaro kontraktus ir įgaliojimus (daviernastis) visą tū atlieka pigiai atsakančiai ir greitai. Reikalaukite pinigų kurso ir laivakorėčių kainų. Atsakinėju greitai, o patarimai dykai.

HENRY J. SCHNITZER
141 Washington st. NEW YORK.

Pigiausios kainos — Didžiausia apsauga \$100.000.00

Mūsų aptiekorius yra lietuvis

FRANAS URBONAS

Visi, kurie jieskote sveikatos, galite ją apturet. Musu aptiekoriaus vaistai (liekarstos) ir gera roda parodys tikrą kelią in sveikatą : : : :

SU PAGARBA FRANAS URBONAS
151 Metropolitan Ave. cor. Berry st.) BROOKLYN, N. Y.

VISIEMS DEL GEROVES

Mūsų viengėnai skaito visokius raštus, kaip menkesniū, taip ir geresniū rašytojų, bet tankiai atsitaiko, kad randasi suvisai nesuprantami žodžiai, kuriū be tam tikro vadovėlio jokiu būdu negalima suprasti. Todėl mēs kiekvienam patariame nusipirkti *Svetimų ir nesuprantamū žodžių žodynėli*, kuris skaitytojui gali labai daug pagelbėti, susitikus nesuprantamus žodžius. Kaina tik 35 cent. Galima gaut pas:

J. J. PAUKŠTIS Co.
120 Grand s. Brooklyn N.Y.

Bukie Vyras!

Ruptura Varicocele Prapuolę pajiegos Užnuodintas kraujas ATIMA JUMS VYRISZKUMA

BUKIE I szmintingas Lkie Sveikas

Dr. Alex. O'Malley (Specialist)
DR. O'MALLEY BUDAS

Visados išgydo! Išbanyta per 30 metų! Be peilio ir vaistų! Išrasta per mane! Naudojamas tik mano ofise!

PRASARGA -- Darbininkai, katrie pas mane dirbo, gal sakyti kad jie žino mano metoda ir pagal ją gydo be operacijas, jie gal ir pamėgdžioja mano raštus. Bet randasi tik Vienas Dr. O'Malley Budas ir naudojamas tik Mano Office.

Aš nedruokuojū jokiū gromatū ligonū, kadangi atsilankymas i mano Office parodys jums, kad turiu daugybę gromatū ligonū iš visū šaliū pasaulės, kurie tapo išgydynti. Prisiųsk 2c. markę už kningutę padabintą paveikslais apie rupturą.

Dr. Alex. O'Malley
158 S. Washington St. Wilkes-Barre, Pa.

Galima susikabēt lietuviškai ir lenkiškai.

BIRUTE

LIETUVIŲ TAUTOS VEIDRODIS.

Savaitinis laikraštis skiriamas visiems lietuviams.

„BIRUTĖ“ išeina kas pėtnyčia Tilžėje (Mažojoje arba Prūsų Lietuvoje).

„BIRUTĖ“ yra vienatinis prūsų lietuvių laikraštis, kuris visu pasišventimu darbuojasi atgaivinti savo brolius tautiška.

„BIRUTĖ“ spausdinama lietuviškomis raidėmis ir išeina grynoj lietuvių kalboje.

„BIRUTĖ“ jau eina trečius metus ir supažindina savo skaitytojus ypačiai su reikalais prūsų lietuvių, šale to praneša apie lietuvių tautiška ir kultūriška kilimā Didž. Lietuvoje, Amerikoje ir Anglijoje.

„BIRUTĖ“ nori būti „apžvalga“ visoms apžvalgoms, ant kiek jai pasiseks tū įvykdinti, prigulės nuo savo tautiečių.

„BIRUTĖ“ tekainuoja visose Suvienyntose Amerikos Valstijose visiems metams tiktai \$1.50.

Autanas Stašauckas.

Labai puikioje vietoje salūnas, užlaikau skaniausius gėrimus ir kvepiančius cigarus. Lietuviai, nepamirškite atsilankyti pas savo vientautį.

No. 2 Cor. Nesbitt ir B. EAST PLYMOUTH, PA.

PIRMAS LIETUVIŠKAS Fotografistas ir Maliorius

Geras darbas. Vidutiniška čienia.

G. BENSON,
328 Bedford Ave. Brooklyn, N. Y.

Pirmutinis lietuviškas Jamaica ofisas dėl darbininkū.

Is Brooklyn imkit ant Broadway Cypress Hills kara, persimainyt ant Jamaica ave. Karo, išlipt ant Rockaway Road, eit po tiesiai iki Lincoln ave.

A. Švirnickiūtė-Salucka
204 Henry St. Jamaica, L. I. Tel. Jamaica 493 R.

KINEMOTOGRAFŲ KRAUTUVE.

Pirmutinė Lietuviška Krautuve Judančių Paveikslių Amerikoje.

Užlaikome visokiū gatunkiū APERATUS. Parduodam ir randavojam labai pigiai su visokiais Elektrikiniais ir Gaziniais Intaisais naujausios mados. Į Stak užlaikome suvirė 1.000 matų filmos. Importytū is visū šaliū svieto, specialiskai turime padarę daug Lietuviškū Illustracijū dėl Dainų, Deklamacijū, Referatū ir Prakekėjū, dirbam ant ordertū labai pigiai. Kuris užsilmat arba norit užsimti filmu bienu, reikalaujanti pagelbos šaukites prie:

American Film Exchange
A. T. Račiunas Mgr.
630 Halsey Str., Brooklyn, N. Y.
Phone 3336 W. Bedford.

KAS ČIA DO BIESAS? NAGI „TARKA“!

TARKA

SATYROS IR JUOKŲ LAIKRAŠTIS

Kas prisiųs mums dolerine Tas gaus tarką poperine. Jukū bus per visą meta, Juokai eina i sveikata. Prisiuntusieji už 10c. markučių, gausite vieną numerį dovanai.

Adresuokit: P. Narvydas, 120 Grand str., Brooklyn, N. Y.

Telephone 2427 Greenpoint

VIENTATINĖ IR SENIAUSIA LIETUVIŠKA AGENTURA

Parduodam Šifkortes ir siuncziam pinigus.

Jau nuo 1886 metų, kaip parduodam ŠIFKORTES keliaujantiems i Lietuvą arba norintiems parsikviesti iš Lietuvos savo gimines ar pažinstamus i Ameriką, visados parduodam Šifkortes kuoteisingiausia i kur tik nori, ant greičiausių ir geriausių LAIVŲ nū prieinamą prekę. Kurie pas mus pirkō Šifkortes, kelionėje neturėjo nė jokio klapato; per tai, kad mēs visados suteikiame keleiviams geriausius patarimus, kaip turi keleivis apsisaugot nuo apgavysčių. Priegtam padarome reikalingas popieras pas konsulį dėl perėjimo per rubežiu.

Taigi reikalaujant ŠIFKORČIŲ — malonėkit kreiptis prie mūsų, o busit kuogeriausia aprupinti visame.

Offiso valandos:
šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 9 val. vakare.
Šventoms dienoms nuo 9 ryto iki 3 val. po piet.

120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y. (Antros durys nuo Berry Street)

PINGUS SIUNCZIAM IR ISZMAINOM.

Siuncčiame pinigus i visas svieto dalis saugiai, greitai ir pagal pinigū kursą. Teipgi išmainom ant ruskū ir vokiškū. Parduodam Tikietus ant geležinkeliū i pietines ir vakarines valstijas. Persiunčiame potografijas i Lietuvą ir užregistruojam laiškus.

Padarom aktus rejentalnus dėlėi žemės ir kitokių priklausanciu savasčių. Tą viską darom su Konsulio palidėjimu.

Užslimame provomis Europiskomis ir Amerikoniskoms iskolectavojime mokesčių.

Darom daviernastis, išjieskom dales Lietuvoje ir atimam i Ameriką.

„VIENYBE LIETUVNINKŲ“

Seniausias Lietuviu Laikraštis Amerikoje. Ikturas 1886 mete.

Išeina kas Sereda. Užsirašant „Vienybę Lietuvninkų“ Amerikoje prekiuoja metams \$2.00, pusei metų \$1.00. Užrubežiuose prekiuoja metams \$3.00, pusei metų \$1.50. Teipogi spausdinam visokias knygas, konstitucijas, bilas, plakatus ir tikietus baliams, popieras laiškams rašyt ir kitokius spaudos dalykus. darbą atliekam greitai ir pigiai.

DIDŽIAUSIA KRAUTUVE VISOKIU KNYGU.

Čia visokias knygas galima gaut, kokios tik yra išėję iš po spaudos, kaip svietisks teip ir maldū knygas. Žodynū, gramatikū, rankvedžiū, Biblijū ir t. t.

J. J. Paukštis ir K. Brazys,
120-124 Grand Street, Brooklyn, N. Y.

THE AMERICAN Prekė \$7.00
Labai puiki mašina drukavojimui laišku.

Šita mašina puikiausi drukuoja, labai aiškus drukas ir drūčiai padaryta. visa jos sistema gražiai sutaisyta. Ji parsiduoda po \$10 dol., bet dabar ant trumpo laiko arpiginta tik už 7 dol. Skrynelė 2 dol. Kam reikalinga tanka ai kilmotis, tai geriausia pirkti mašiną su skrynele, kurią pasiėmęs į ranką kaip čemođanėlį, gali neštis kur nori.

Pati skrynelė \$2.00
O mašina \$7.00

J. J. PAUKŠTIS & CO.
120-124 Grand Str. Brooklyn, N. Y.

Telephone 1831

Nik. P. Zelwis
Lietuviškas graborius.
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms.
Ofisas ir gyvenimas:
1034 Bank Street, Waterbury, Conn.
Lietuviai, kreipkitės reikale.

TELEPHONE 1295 GREENPOINT.

P. BUTKUS
LIETUVISZKAS GRABORIUS
(UNDERTAKER)
Išbalsamuotojas ir laidotuvių Direktorius. Karietos laidotuviams, vesielioms ir krikštynoms.
Mano gyvenimo Ofisas atidaras **DIENĄ IR NAKTĮ.**
213½ Berry Str. Brooklyn, N. Y.
Branch Office: 48 Hudson Ave.
LIETUVIAI KREIPKITĖS REIKALE PAS LIETUVĮ.

Zmiejecznik
Rattlesnake Lintiment
Yra tikrai Groblevskio

SAULE
Du-kart nedėlinis laikraštis
Smagiausias lietuviškas laikraštis visoje pasaulėje.
IŠEINA KAS UTARNINKĄ IR PĖTNYČIĄ
Prenumerata kaštuoja:
Amerikoj Ant viso meto \$2.50
Ant pusės meto \$1.25
Ant ketverių metų \$6.00
Euro-Rosijoje ir Lietuvoje \$3.50
Anglijoj ir Skotlandijoj 15 sh.
Prusose 15 markij.

Tel. 2334 Greenpoint.
PUKIAUSIA VIETA LIETUVIAMS
pas **PETRA A. DRAUGELI**.
Skanus alus, gardi arielka, elius, visoki vynos, kvėpanti cigarai, ir puikių užkandžių. Salė dėl mitygų ir veselijų. Nepamirškite šios atsakausios vietos, o busit užganėdinti.
73 GRAND STR. BROOKLYN, N. Y.
Palei Wythe Ave.

Telephone 854 W. Williamsburgh.
Williamsburgh BATHS.
E. APRIL, Savininkas.
Rusiškos ir Turkiškos **PIRTYS**
274 South First Street,
(tarpe Havemeyer street ir Marcy Ave.)
BROOKLYN, N. Y.
Moterims kiekvieną utarninką.

Bischoff's Banking House
287 Broadway Kampas Reade Gatvės
New York N. Y. Telefonas: Worth 2822

Kas reikalauja teisingo pataravimo ir nori kad jo reikalai būtų greitai atlikti, tegu atsižvelgia **Seniausi Bankini Nama. Uzdėta 1848 m.** \$100.000 (šimtas tūkstančių dolerių) yra mūsų kauceja sudėta į rėdišką kasą. Pinigus siunčiame į Krajų kuo greičiausiai. Pinigus visų kraštų išmainome pagal kursą. Pinigus priimame ant procento ir išduodame ant pavalikavimo. Siportos parduodame ant geriausių garlaivių visų Linijų ir į Krajaus už pigiausių kainų. Pašportus dūli keliaujančių į Krajų parupiname. Daviernasist padarome pigiai ir visas kitas rejalitiskas popieras su palidūjimu Konsulio. Atjieskojimų dalių atlekame knotaisingiausiai.
Atidaryta: kas dieną iki 6 vakare.
Subatoje iki 8 val. vakare. Nedėlioje nuo 10 iki 12 val. ryte.

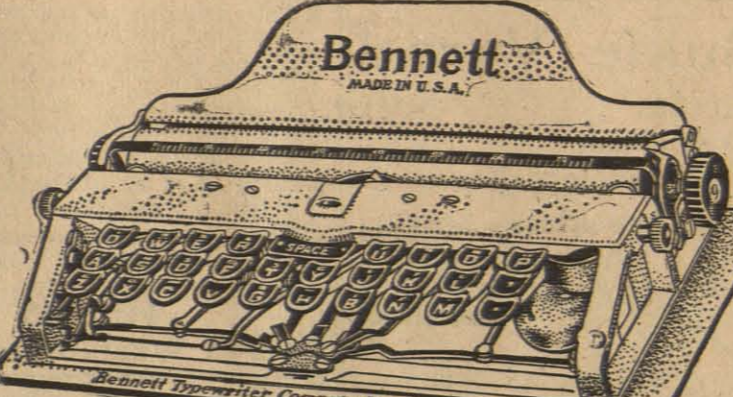
Geriausis Linimentas arba PAIN EXPELLERIS ant svieto nuo visokių galvos skaudėjimų, KAULŲ, PERSALIMO, REUMATIZMO, STRENGŲ SOPĖS, SAUSGĖLŲ, KAKLO, GALVOS SUKIMO ir DIEGLIŲ.
Jeigu nori ligoje ir nelaimėje pagelbėti, neieškok rodos pas kokius nemokintus žydėjus ar kryžiuosius savo priepuoly, bet kreipkis arba tiesiai parašyk pas savo ločną vientautį, reikalaujamas tikrų, gryną ir gydančių vaistų — pas
ALBERTA G. GROBLEVSKI,
Plymouth, Pa.
garsų dirbėja „Lenkiškų ir Lietuviškų gyduolių“, o persitiktinsi, kad neišskleisi velni ir ant apgavysčių savo sunkiai uždirbto cento.
Turime gyduoles nuo visokių ligų, kurios tikrai randasi ant svieto teip dėl senų žmonių, kaip dėl kūdikių, vyrų ir moter.
„Lenkiškai-Lietuviški“ vaistai jau tūkstančius padarė sveikais — išgydys ir Tave!
Ypatingai SLAPTAS ligas gydome ir glijoje slaptose užlaikome, kaip kunigas išpažinti.
Dėlo jeigu trokšti tikros gydytojaus pagalbos, aprašyk savo negerovę, aiškiai ir su smulkmenomis, pridėk 2 centų ant atsakymo laišku, o niekuomet to nesilaisi.
Adresas:
Albertas G. Groblevskis
Cor. Elm and Main Sts.
Plymouth, Pa.

MĖNESINIS RAŠTAS
Linksma Valanda
IŠEINA APIE 15 D. KOŽNO MĖNESIO.
Talpinasi visokių gražių Istorijų, Pasakų, ir t. t.
PRENUMERATA:
Amerikoj ant viso meto tik \$1.
Rosijoje \$1.50. Anglijoje 7 sh.
Prusose 7 mk.
Kas užsirašo „SAULE“ ir „LINKSMA VALANDA“ ir pilnai užsimoka, tai abu raštu gauna per visą metą už \$3 ta Ameriką, in Rosiją \$4.50, in Angliją 7 sh. Priek tam pilnai užsimokėję skaitytojai kas metas gauna DOVANĄ puikų Kalendorių.
W. D. Boczkowski & Co.
320-522 W. South Al.
MAHANAY CITY, PA.

Teisingiausia Lietuviszka Agentura
PARDUODU LAIVAKORTES ant geriausių ir greičiausių Lajvų, keleiviai visados bus užganėdintais.
SIUNČIU PINIGUS į visas dalis svieto kuo greičiausiai ir pagal pinigų kursą. (Stoviu po kauceja \$30.000.)
Teipgi Pinigus priimu kurie nori pasidėti dėl apsaugojimo ir ant kiekvieno pareikalavimo juos sugražinu.
PIRMOS KLIASOS HOTELIS, Skaniausi ir sveikiausi visoki gerimai, per tai visados svečių pilna, kiekvienas draugiškai ir maloniai visados pavalšina.
P. J. CHMIELIAUSKAS,
177 E. Main St. PLYMOUTH, PA.
(Bell Phone 8-R)

BENNETT TYPEWRITER. Kaina \$18.00
Bennett Typewriter yra tai naujausio išradimo drukuojama mašina ir drukuoja teip greitai ir puikiai, kaip ir brangiausios mašinos. Ji yra su universaliais raktais, teip kaip mašinos už \$100.00, arba ir brangesnės. Ant tos mašinos galima drukuoti 80 žodžių į minutą. Padaryta iš labai tvirto pieno. Tik ši viena drukuojama mašinėlė atramentuojasi nuo kaspino.
Bennett
MADE IN U.S.A.
Diduma mašinos 2x5x10 colių. Galima vartoti popierą 8 ir pusės colių platumo. Turi 84 litaras ir ženklus. Volėlis su literomis mainosi ir tokiu budu ant jos galima drukuoti visokeriopose kalbose. Susideda iš 180 atskirų dalių, sveria 3 ir pusę svaro. Sudėta į labai puikią skrynelę ir ją galima nešiotis rankoje, arba kišenėje. Ji yra netiktai naudinga, bet ir reikalinga kiekvienai ypatai, o už tokią prekę, tai kaip dykai.
J. J. Pauksztis & Co.,
120-124 Grand st., Brooklyn, N. Y.

Nepamirškite Tautiško Namol
Erta, daili salė mitygoms, veselijoms, tea rams ir baliams. Gardi degtinė, šviežias alus, kvėpig cigarai, skanus užkandžiai ir nakvinė.
TAI LIETUVIŲ UŽEIGA.
A. RAZUTIS
101-103 Grand st., Brooklyn, N. Y.
Telephone 1470 Greenpoint.

THE LACKAWANNA
Parankiausiai geležinkelio Europos keliaujančiams. Linijos sueina prie Trans-Atlantiškųjų laivų. Nebrangiai perdavineja bagažą ir perveža pasazierius.
The Road of Anthracite
(Kietųjų auglinių keltias).
Trumpiausias keltias į Buffalo. Tiesiai į Scrantona ir Anglij Sritį. Tarpe New Yorko ir Buffalo penki traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, Chicago ir Vakarų keturi traukiniai kasdien.
Tarpe New Yorko, St. Louis ir Pietvakarių, kasdien.
Tarpe visų vietinių Puntijų nuolatinis ir parankus susiejimimas. Artymesnių informacijų apie kainas, traukinių begiojimą, etc., kreipkitės pas savo vietinį agentą arba rašykite pas:
George A. Cullen,
Passenger Traffic Man'r
90 West Street, N. Y.

Telephone 2762 Greenpoint.
Daktaras Brandšteinas
Turėjęs praktika Europoje 18 metų, dabar Brooklyne, N. Y., atidarė ofisą.
103 So. 2-nd Str., kampas Berry Str.
Gydo naujaisiu budu ligas vyrų, moterų ir kūdikių. Specialistas prie ligų chroniškų (sisenėjusių).
Valandos priėmimo ligonių: **Iš ryto nuo 9 iki 10; vakare nuo 6 iki 10.**

Tu Esi Geriausias Prietelis.
Teip sako žmonės išgydyti nuo visokių ligų! Kaip joki vaistai ir visoki daktarai negalėjo pagelbėti, tai tu mane išgydei.
Garbingas Tamista! Jūsų budas gydymo ir liekarstos labai geros, kad mano moteris net per tris mėnesius sirgus ant vidurių skaudėjimo, po krutine, galvos, didžio nusilpėjimo ant sveikatos ir baltųjų tekėjimo, kurios iškiol niekas nepataikė išgydyti, o kaip Jūsų prisūstas liekarstas suvartojo, tad tapo visai sveika ir daugina liga neatsinaujina. Už toki tikrą mokslis ir pasekmingą gydimą visiems Tamistų vardą apskelbiu. Tu esi geriausias prietelis. Pasi-liekame dėkingi.
Klemensas ir Ona Stefanavičiai,
1413 Brynmower, Scranton, Pa.
Kaip nieks neįstengė, tai Ph. M. Kliniko Mokslas išgydė trumpam laikui Malonus Tamista! Kad išgydėt kosėjimą, skrepliavimą ir sunkumą ant krūtines pasekmingai, teip lygiai tik Jūs istengiate išgydyti, nuo ligos išbėrimo ant odos spaugais ir niežėjimo; kiti gydytojai per du metus nesurado pagalbos. Už Jūsų teip gerą gydymą ir teisingas liekarstas siunčių šimtą kartų ačiū.
Su guodone **A. Galmanas, Box 36, Bonne Terre, Mo.**

Tel. 651 Greenpoint.
Daktaras Jonas Misevičia
VIENATINIS TIKRAS VYRIŠKAS DAKTARAS LIETUVIS BROOKLYNE.
Gydo Visokias Ligas; taipgi dar pabaiges kursų Didžiausiam Palaginiau Hospital (N. Y. Lying-in Hospital).
272 Berry Street, Brooklyn, N. Y.
Prie So. 2-nd Street.

Rusizkai Amerikonizska Linija. Vienatinė be persėdimo Linija tarpe Amerikos ir Rusijos.
Išplaukimas iš New Yorko.
Kursk July 13 Russia August 10
Czar (n's) July 27
S d. i Rotterdamą 11 dieny i Liepoją
III klasa \$33 III klasa \$35
II " 48 II " 50
I " 65 I " 75
Dėl smulkesnių žinių kreipkitės in mūsų agentus ir centralisšką kontorą.
A. E. JOHNSON & CO. General Passenger Agents.
27 BROADWAY. NEW YORK CITY, N. Y.

H. B. ROSENSON,
BROOKLYN, N. Y.
317-319 Grand St., Telephone, 1108 W'mburgh

PRIETELIAI LIETUVIAI
12 dideliu ir 12 mažu.

PATENTS
Succesfully obtained OR NO FEE. Trade-Marks, Devices, Copyrights and Labels registered. SEVENTEEN YEARS' PRACTICE. Highest references. Good models, sketch or photo. For free report on patentability. All business confidential. HAND-BOOK FREE. Explains everything. Tells how to Obtain and Sell Patents. What Inventions Will Pay. How to Get a Partner, explains best mechanical movements, and contains 300 other subjects of importance to inventors. Address:
H. B. WILLSON & CO. Patent Attorneys
Box 383 Willson Bldg. WASHINGTON, D. C.

Guodotinas Pons Daktare! Labai dėkavojų už knygę "Daktaras", kurią man prisuntėt, ir podraug danošų, kad esu sveikas jau ir išgydytas nuo romatizmo.
Antanas Jurgelis, Box 145, Paulsboro, N. J.
Garbus Daktare! Atleisk, kad ligai apie save nedaviau žinios. Laukiaus pasekmių gydymo, bet kad liga, nuo kurios mane gydėt, neatsinaujina skaudėjimas kojų, rankų, sparniuose ir kaulų bei raumenų, — tad dabar širdingai dėkavojų už toki teisingą gerą gydymą.
Atidaruoda **Jonas Pecura, 4549 Cambridge St., Philadelphia, Pa.**
Daugybės dėkavonių ateina kas diena, iš kurių čion ketę patalpinom.
Jeigu tukstančiai džiaugiasi ir dėkavoja už sugražintą gerą sveikatą, tai tikrai ir Tave galima išgydyti.
THE PHILADELPHIA M. CLINIKU galima pilnai tikėti, nes yra pavaldžios kontrole ir paties gubernatorių užtvirtinta.
Geresnių liekarstų ir daktarų kaip Kliniko negalima surasti.
Skaityklt knygę "Daktaras", iš kurios išmoksit ne tik nuo visokių ligų apsiserget, bet kaip išgydyti ir kaip nuo sunkių bet vampsrų apsisaugot.
JEIGU ESI NESVEIKAS ir vargina kokia nors šviežiai atsiradusi ar užsisenėjusi liga, bet dabar nori kad syki ant visada buti išgydytu, tai pribuk in Kliniko Ofisa asabiškai, o jei kur toll gyvenai, tai aprašyk lietuviškoj kalboj savo ligą ir kas kenkia; o apturėsi prieteliška roda arba ir reikalingas liekarstas, naujausio išradimo, kaip **VYRAMS** teip ir **MOTERIMS**, specialisškai kiekvienam prie ligos sutaisytas, kurios trumpam laike išgydo, kurios tik ligos užpuola varžinimui žmonių ir paslaptingas be palio, be pjaustymo, be operacijų. Sekretai užlaikomi.
Visada reikia adresuot teip:
THE PHILADELPHIA M. CLINIC
1117 Walnut St. Philadelphia, Pa.
Valandos: Nuo 10 iki 4 po piet. Nedėlioje nuo 10 iki 3. Vakaris Utar. ir Pēt. nuo 6-8.
Šitas apgarsinimas ir padėkavonės ištirtos, teisingos. Pilnai galima tikėt.

JonaKulboka
SKANUS ALUS, GARDI ARIELKA, VISOKI VYNAI, KVEPIANTI CIGARAI.
74 Grand st., Brooklyn, N. Y.
(kampas Wythe ave.)

W. SLOMINSKA
Mano Dirbtuve Apdovanota Dviem Medaliais
ant Kosciuskos Parodos už rupestingą ir artistisšką išdirbimą
KARUNŲ, ŠARPU, KUKARDŲ, ROZETŲ, BERLŲ, MARŠALKINIŲ LAZDŲ IR TEIP TOLIAUS.
Turiu už garbę apreikšti guodotiniems Kunigams ir guodotinioms Draugystėms, kad aš dirbu visus augščiaus paminėtus daigtus **PILGIAUSIAI, TEISINGIASIAI IR GERIAUSIAI**, nes per daugelį metų užsiimdama išdirbiniais įgijau geriausiajį praktiką ir dėl to galiu viską padirbt pigiau ir geriau negu kiti fabrikai.
Su guodone
W. SLOMINSKA, 1025 Milwaukee Av., Chicago, Ill.

PUIKUS HOTELIS
Andriaus Milisausko
Visada šaltas alus, skani arielka, elius, porteris, visoki vynai ir kvėpanti cigarai.
Lietuviai vietiniai ir atraižavę iš kitų, nepamirškite šios puikios vietos.
16 Baltimore st. Wilkes-Barre, Pa.
Priešai Central Dypą

MOKINKIMĖS PATYS
Gramatika anglisškos kalbos mokintis be mokinio (apdaryta) \$1.00.
Vaičių Drangas arba kaip mokintis skaityti ir rašyti be mokinio 16 c.
Naujas Budas mokintis rašyti be mokinio 10 c.
Aritmetika mokinimuisi rokundu, su paveiksiais (apdaryta) 35 c.
Pinigus siųskit per Money Order šiuo adresu
P. Mikolainis,
Box 62. New York City.